

2009 - 2013

ПРОГРАМА

**НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ**

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	2
Приоритет I. Повишаване доходите на българските граждани, растеж и модернизиране на българската икономика	9
I.1 Запазване на макроикономическата стабилност	14
I.2 Икономически растеж, привличане на инвестиции и развитие на българския бизнес.....	18
I.3 Повишаване доходите на българските граждани	24
I.4 Защита на потребителите.....	26
I.5 Развитие на енергетиката.....	27
I.6 Устойчиво развитие на туризма.....	30
I.7 Развитие на селското стопанство като основа на икономическото развитие на страната	32
I.8 Ускорено изграждане, поддържане и модернизация на транспортната инфраструктура	43
I.9 Въвеждане на нови технологии	47
Приоритет II. Гарантиране на правовия ред в страната, борба с престъпността и ограничаване на корупцията	53
Приоритет III. Реформиране и подобряване работата на съдебната система за възстановяване на справедливостта в обществото	62
Приоритет IV. Възстановяване на доверието на европейските партньори към страната и размразяване на спряното европейско финансиране	67
Приоритет V. Подобряване на социалната сигурност на българските граждани. Създаване на благоприятна и здравословна среда на живот за гарантиране на личното и общественото здраве	77
V.1 Активна социална политика	82
V.2 Здравна политика.....	87
V.3 Насърчаване на физическото възпитание на гражданите и стимулиране развитието на спорта за високи постижения.....	93
V.4 Гарантиране и опазване на околната среда и водите на България.....	98
V.5 Създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот	102
V.6 Повишаване нивото на безопасността, сигурността и качеството на предоставяните транспортни услуги. Достъпност и регионална обвързаност.....	110
Приоритет VI. Развитие на човешкия капитал на нацията и създаване на условия за успех на всеки гражданин	114
VI.1 Образование и политика за младите хора	118
VI.2 Електронни умения и развитие на модерна ИКТ образователна среда	125
VI.3 Активно развитие на българската наука и научните изследвания	126
VI.4 Култура и културно–историческо наследство.....	128
VI.5 Преодоляване на негативните демографски тенденции и създаване на условия за равни възможности	132
Приоритет VII. Превръщане на страната в основен фактор за стабилността в региона и света, в уважаван член на ЕС	135
VII.1 Активна външна политика.....	137
VII.2 Модерна отбранителна политика	143
VII.3 Активна политика в европейски, регионални и международни инициативи	152

ВЪВЕДЕНИЕ

Правителството на европейското развитие на България получи доверието на българските граждани да управлява в условията на световна икономическа криза и тежко наследство.

Корупцията, безотговорността и некомпетентността в управлението на тройната коалиция в съчетание с глобалната финансова криза доведоха България до тежка финансова, икономическа и социална ситуация. Тя налага бързо и ефикасно да се решават не само сложните актуални проблеми, но и натрупаните в годините на предишните управления.

Икономиката на страната страда от хронична и висока енергоемкост - близо 10 пъти по-висока от средната за Европейския съюз (ЕС), най-високите загуби при производство и пренос на електроенергия, силно раздробено и с ниска степен на механизация селско стопанство, технологично изостанала и технически амортизирана промишлена база. Това естествено води до ниска производителност на труда и ниска конкурентоспособност на произвежданите стоки.

Безработицата нараства с ускорени темпове и през последните месеци вече достига 8%. Все повече хора губят работните си места и има ясна тенденция на забавяне растежа на доходите.

Доходите на българите са най-ниските в Европейския съюз и всяка година един средно голям български град емигрира в чужбина в търсене на просперитет и по-добро бъдеще.

Влошен е и бизнес климатът, като най-силно засегнати са експортно-ориентираните отрасли в резултат от по-ниското търсене на външните пазари. Наблюдава се ясен спад на инвестиционната активност и свиване на вътрешното търсене. За първото полугодие на 2009 г. брутният вътрешен продукт е спаднал с 4,2 %. Само през юли 2009 г. индексът на промишленото производство се понижава с 18,9 % на годишна база, като спадът в преработващата и добивната промишленост е съответно в размер 24,3 % и 13 %. Индексът на оборотите в промишлеността през юли 2009 г. се понижава с 24,1% на годишна база. Обезпокоително силно се е понижил притокът на преки чуждестранни инвестиции. За периода януари - юни 2009 г. потокът на преките чуждестранни инвестиции е снижен с 52,5 % на годишна база.

Салдото на платежния баланс на страната е влошен с около 2,160 млрд. евро, като за периода януари - юни 2009 г. общият баланс е отрицателен в размер на 888,2 млн. евро.

Затрудненията, свързани с ползването на европейските фондове, допълнително допълнително влошават икономическото и социалното състояние на българите и перспективите за реализиране на планираните проекти.

Липсата на реални политики в управлението и удобството да управляваш в период на висок световен икономически растеж и благополучие отложиха провеждането на истински реформи в публичната сфера.

Системата на здравеопазването не беше модернизирана и всеки българин изпитва последствията от това бездействие.

Образователната система е далеч от средните стандарти в Европейския съюз.

Държавната администрация бе раздута и остана неефективна, като създава повече бюрократични пречки и не помага на гражданите и бизнеса да се справят с ежедневните проблеми.

Световната финансова и икономическа криза бе пренебрегвана от предишното правителство и не бяха взети мерки за ограничаване на нейното влияние върху българската икономика. На практика външните икономически фактори се проявиха като катализатор за структурните проблеми на българската икономика и доведоха до тежката финансова и икономическа ситуация. Тя бе допълнително усложнена от управленското неумение и липсата на политическа воля да се решават актуалните държавни и обществени проблеми. Предизборната политическа ситуация отклони вниманието и усилията на правителството от реалните проблеми и доведе до съзнателно и неправомерно изразходване на средствата от държавния бюджет за постигане на политическите цели на трите управляващи партии.

Тази ситуация наложи в много кратки срокове да се разработи антикризисна програма с икономически мерки за възстановяване на българската икономика, като те се изпълняват от първите дни от мандата на правителството.

Политиката на Правителството на европейското развитие на България за преодоляване на последиците от глобалната криза и възстановяване на българската икономика се реализира чрез съчетаване на социалния ангажимент на държавата към гражданите и свободния пазар по модела на социалната пазарна икономика.

Програмата на правителството развива и конкретизира предизборната политическа програма на ГЕРБ и заявената пред Народното събрание програмна декларация. Тя е заявка за твърдата решимост на българското правителство да модернизира България и да я изведе на нов етап в развитието, много по-близък до стандартите в Европейския съюз. Правителствената програма дава ясна перспектива на управлението за реализиране на поетите пред гражданите ангажименти.

Основните приоритети в управлението на Правителството на европейското развитие на България са:

I. Повишаване доходите на българските граждани, растеж и модернизиране на българската икономика.

II. Гарантиране правовия ред в страната, борба с престъпността и ограничаване на корупцията.

III. Реформиране и подобряване работата на съдебната система за възстановяване на справедливостта в обществото.

IV. Възстановяване доверието на европейските партньори към страната и размразяване на спряното европейско финансиране.

V. Подобряване социалната сигурност на българските граждани. Създаване на благоприятна и здравословна среда на живот за гарантиране на личното и общественото здраве.

VI. Развитие на човешкия капитал на нацията и създаване на условия за успех на всеки гражданин.

VII. Превръщане на страната в основен фактор за стабилността в региона и света, уважаван член на ЕС.

Правителството се ангажира с реформиране на публичния сектор и подобряване на бизнес средата. В подкрепа на развитието на частния сектор се предвиждат промени в социалното осигуряване, както и реструктуриране на публичните разходи и тяхното пренасочване към инвестиции в инфраструктура.

С цел повишаване на конкурентоспособността и ускоряване на реалната конвергенция на българската икономика към средните нива на ЕС, политиката на правителството е насочена към оптимално и ефективно разпределение и използване на публичните ресурси, включително на средствата от европейските фондове.

Правителството на европейското развитие на България се стреми към постигане на честно, прозрачно и ефективно управление на европейските фондове с цел използването им като основен ресурс за постигане на реални резултати в условията на живот на българските граждани.

Основната цел на икономическата и фискалната политика на правителството е повишаване благосъстоянието на населението в процеса на доближаване степента на икономическо развитие на България до тази на страните от ЕС. Ще бъде поддържан балансиран бюджет, като в България се запазва паричният съвет до присъединяването на страната към еврозоната.

Политиката на правителството се насочва към бърза и категорична реализация на инфраструктурни проекти и ускореното модернизиране и развитие на публичната пътна и железопътна инфраструктура със средства от оперативните програми, съфинансирани от европейските фондове.

С приоритет ще се реализират проекти за модернизиране на българската икономика чрез развитие в производство на „зелени“ и енергоспестяващи технологии и съоръжения за тях.

В следващите четири години ще бъдат насочени ресурси за прилагане на резултатни мерки за противодействие и предотвратяване на корупцията на всички нива в държавното управление.

Реализирането на управленските приоритети и цели изисква добре работеща администрация. Това налага бързи мерки за осъществяване на административна реформа с цел функционално оптимизиране и предоставяне на качествени услуги на гражданите. Тази реформа ще осигури оптимизиране на управлението, повишаване на ефективността на институциите и по-добро заплащане на държавните служители. Създаден е Съвет за административна реформа, който да подготви и осъществи реформирането и модернизацията в държавната администрация.

Правителството започна решителни действия в областта на административната реформа още в началото на мандата си, като стартира реформата в приходната администрация. С това се постави началото на осветляване на сивата икономика и подобряване приходната част на бюджета. В системата на митниците също се провеждат значими реформи, които водят до подобряване на тяхното функциониране. Като най-неотложна задача правителството предприе изграждането на работеща електронна връзка между НАП и митниците, а резултатите от това са по-високи приходи в бюджета.

При реализирането на своите приоритети и постигането на набелязаните цели правителството ще провежда следните седем основни политики:

1. Реформиране и модернизация

Правителството възприема тежката икономическа и финансова ситуация в страната и въздействието на глобалната криза и като възможност за по-бързо и радикално провеждане на реформи. Те трябва да постигнат не само антикризисен ефект, но и да променят индустриалната структура на страната и да модернизират публичната сфера.

Реформите в публичния сектор са основен приоритет на политиката на правителството. Здравеопазването, образованието, сигурността, публичните услуги се нуждаят от нов подход на управление, който да гарантира по-доброто качество на услугите, които получават гражданите. Тези реформи са дълбоки по своята същност и провеждането им изисква по-дълъг период от време. Отговорността на тяхното провеждане е голяма и не допуска грешки, защото социалната цена от тях е висока. Съзнавайки това, правителството ги поставя като свой основен дългосрочен приоритет.

Модернизирането на основните обществени отрасли ще се изрази и в тяхното оптимизиране чрез въвеждането и разширеното прилагане на информационни технологии, внедряването на нови и съвременни решения в промишлеността и бита, електронизация на услугите и осъществяване на проект за Електронно правителство.

2. Ограничаване на корупцията и спиране източването на държавните ресурси

Обхватът на тази политика е по всички йерархични и хоризонтални нива на управление. Устойчивостта на корупцията като явление и различните ѝ форми на проявление са основна пречка пред постигането на резултати на антикорупционните политики. За да бъдат гарантирани успехи при прилагането им, е необходимо да се закрият, обявят публично и осъдят всички досегашни форми на корупция.

Успоредно с това се разработват и прилагат систематични усилия за недопускане на тяхното възобновяване или появата на нови форми на злоупотреби и неправомерно разпиляване ресурсите на държавата.

Важен акцент на тази политика е ограничаване и спиране на неправомерното разпределение и използване на европейските средства. Затова се прилагат административни и политически мерки за оптимизиране управлението на тези средства и екипен подход при справянето с трудностите.

3. Икономическа и финансова обосновааност и целесъобразност на управленските решения

Направените проверки и анализът на управленските и политическите решения и практики на предишните правителства установяват, че те са били вземани и прилагани без сериозни и обосновани оценки за икономическата им ефективност и целесъобразност. Това поставя днешното управление пред изключително сложната задача да избира между тяхното продължаване с риск за увеличаване на щетите или прекратяването им с последици, които биха имали висока финансова и социална цена.

Неефективните и нецелесъобразни решения са част от порочните практики на предишното управление. Те са и форма на заобикаляне на закона и на реална и съзнателна злоупотреба с власт и държавни средства.

Провеждането на политика на икономическа и финансова обоснованост и целесъобразност на управленските решения е политика, която защитава националния и обществен интерес и не е само антикризисна мярка, но стил на отговорното управление.

4. Ограничаване и оптимизиране на бюджетните разходи

Тази политика е дългосрочна и цели не само бърз антикризисен ефект. Неправомерното харчене на бюджетни средства е порочна практика, която трябва да бъде прекратена. Нейното осъществяване ще има не само финансов и политически резултат, но тя е и морален знак към българските граждани, като има превантивен и възпитателен ефект. Тази политика е израз на солидарност с трудностите, които българските граждани и бизнесът срещат в своето ежедневие.

Реализирането на политиката на ограничаване и оптимизиране на бюджетните разходи ще се осъществява при строга и ясна отчетност, постоянен мониторинг и контрол на разходите на всички държавни дейности.

5. Адекватност на пазарните, обществените и глобалните реалности

Тази политика се изразява в точно отчитане на реалните процеси и явления, при които правителството действа, и съобразяване с техните тенденции. Тя изисква точна оценка за измеренията и последиците на всяко решение при определянето на неговите ефекти. Тя е и основата на правилното целеполагане и стратегическа ориентация за постигане на ефективност и устойчивост на резултатите на управлението. Следването на тази политика изисква висока експертност при управлението и налага критерия за обоснованост и отговорност на всяко управленско действие.

6. Интегриран подход и координация на решения, мерки и действия

Тази политика е един от основните фактори, който може да подобри резултатите на управлението. Правилното координиране на усилията на всички йерархични нива и междуинституционалните действия е основен дефицит на управленските практики досега. Липсата на координация е основен фактор, който е позволявал реализирането на порочните и негативни модели на злоупотреба с властови и финансови ресурси. Липсата на управленска координация и неприлагането на интегриран подход изключително силно снижава ефективността на управленските решения.

Еднопартийното управление на ПП ГЕРБ и екипният стил на работа на правителството дава шанс за осъществяването на тази политика като фактор за висока резултатност и ефективност в работата му.

7. Диалог, откритост и прозрачност

Съзнанието за отговорностите на изпълнителната власт се изразява в ефективно и добро управление чрез непрекъснат и активен диалог с другите власти, държавни институции и граждански организации. Правилните решения могат да бъдат намерени след искрен и честен диалог с бизнес и гражданските организации, със социалните и

политическите партньори. Откритостта към тях и отчитането на техните мнения и позиции е основен отличителен белег на политическото поведение на правителството.

Прозрачността е принцип, който то следва от първия ден на своя мандат, и ще бъде осъществяван постоянно.

Провеждането на политиката на диалог, откритост и прозрачност гарантира в максимална степен демократичността на управлението и е най-ефективният регулатор на мерките и действията на управлението. Тя е и сигурен гарант за обществената и националната му отговорност.

Седемте основни политики на управление на правителството ще бъдат реализирани във всички сфери на управление. Те гарантират както постигането на основните приоритети, така и целостта, единството и последователността на политиката.

Съзнанието за национална и историческа отговорност означава за Правителството на европейското развитие на България постигането на следните резултати:

- Реформиране на икономиката и публичната сфера
- Реални общественозначими резултати от провежданите политики и устойчивост на постиженията и добрите решения
- Прогресивно развитие за доближаване нивата на доходи и стандарта на живот на гражданите до средноевропейските в края на този управленски мандат.
- Доверие в страната и национално самочувствие на българските граждани.

Програмата за европейско развитие на България е разработена в първите 100 дни от мандата на правителството. Тя отразява стратегическата визия и концепцията за целите, мерките и дейностите на управлението към този момент. Нейното изпълнение ще бъде проследявано и отчитано постоянно по основните ѝ показатели като ориентир за резултатите от управлението.

Всяка година постигнатите резултати и основните процеси и тенденции на икономическото и общественото развитие ще бъдат отразявани в годишен доклад, който ще дава насоки за допълнение или промяна в Програмата за управление. Резултатите от изпълнението ще бъдат представяни публично на българските граждани.

ПРИОРИТЕТ I.

**ПОВИШАВАНЕ ДОХОДИТЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ГРАЖДАНИ, РАСТЕЖ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА
БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА**

1.1 Запазване на макроикономическата стабилност

- Цел 1. Поддържане на балансиран бюджет
- Цел 2. Повишаване качеството на публичните финанси
- Цел 3. Ефективно управление на държавния дълг и изграждане на прозрачни и сигурни финансови пазари
- Цел 4. Повишаване на ефективността и ефикасността от дейността на приходните администрации
- Цел 5. Ефективно управление на публичната държавна собственост
- Цел 6. Продължаване процеса на фискална децентрализация
- Цел 7. Пълноценно използване членството на страната в европейските и международните финансови институции

1.2 Икономически растеж, привличане на инвестиции и развитие на българския бизнес

- Цел 8. Повишаване на инвестиционна активност
- Цел 9. Проактивна експортна политика. Селективна подкрепа на инвестициите в перспективни и експортно ориентирани отрасли
- Цел 10. Подобряване на бизнес средата
- Цел 11. Изпълнение на ангажиментите по линия на ЕС, свързани с ефективното функциониране на вътрешния пазар и недопускане нарушения на правилата за неговото функциониране
- Цел 12. Повишаване конкурентоспособността на българската икономика чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”
- Цел 13. Осигуряване на проследими и международно признати измервания за повишаване на качеството и конкурентоспособността на българските продукти и услуги.

1.3 Повишаване доходите на българските граждани

- Цел 14. Запазване и постепенно повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в съответствие с европейските принципи и стандарти
- Цел 15. Насърчаване създаването на заетост

1.4 Защита на потребителите

- Цел 16. Ефективно прилагане на законодателството за защита на потребителите и постигане на високо ниво за защита на техните икономически интереси

1.5 Развитие на енергетиката

- Цел 17. Повишаване на енергийната ефективност
- Цел 18. Изграждане на конкурентен енергиен пазар като път за постигане на приоритетите за конкурентоспособност, енергийна сигурност и устойчиво развитие
- Цел 19. Сигурност на енергоснабдяването за българската индустрия и население
- Цел 20. Увеличаване дела на ВЕИ в общото крайно потребление на енергия
- Цел 21. Подобряване на инвестиционната среда в сферата на търсенето, проучването и добива на подземни богатства

1.6 Устойчиво развитие на туризма

- Цел 22. Разработване на законодателната рамка за развитие на туризма
- Цел 23. Увеличаване дела на приходите от туризма в националната икономика

1.7 Развитие на селското стопанство като основа на икономическото развитие на страната

- Цел 24. Превръщане на земеделието и рибарството в привлекателен бизнес, осигуряващ висок жизнен стандарт на заетите чрез стабилизиране и нарастване на доходите от дейността им
- Цел 25. Създаване на европейска визия на администрацията в сектор „Земеделие“, осигуряваща качествени административни услуги
- Цел 26. Подобряване на земеделското производство чрез усъвършенстване на връзката „образование – съвети в земеделието – научни изследвания“
- Цел 27. Повишаване конкурентоспособността на българските селскостопански продукти в условията на членството ни в ЕС
- Цел 28. Изпълнение на основната цел на Общата политика на ЕС по качество и безопасност на храните чрез гарантиране производството и предлагането на качествени и безопасни земеделски суровини и храни
- Цел 29. Устойчиво и конкурентоспособно развитие на горския сектор в съответствие с принципите за многофункционално стопанисване на горите
- Цел 30. Подобряване на защитата и подпомагане адаптацията на българските гори към климатичните промени
- Цел 31. Създаване на условия за подпомагане на малки и средни предприятия и развиване на дейности, създаващи доходи извън земеделието
- Цел 32. Създаване на условия за развитие на екологосъобразни форми на земеделие, целящи опазване на околната среда и биологичното разнообразие

1.8 Ускорено изграждане, поддържане и модернизация на транспортната инфраструктура

- Цел 33. Ускоряване реализацията на инфраструктурните проекти в областта на железопътния, автомобилния, водния, въздушния и комбинирания транспорт
- Цел 34. Изпълнение на проектите по Оперативна програма „Транспорт“
- Цел 35. Ефективно използване на механизмите на публично-частното партньорство
- Цел 36. Подобряване на организацията и управлението на транспорта
- Цел 37. Подобряване състоянието на железопътния транспорт
- Цел 38. Подобряване функционирането на авиационния сектор
- Цел 39. Развитие на интермодалния транспорт

1.9 Въвеждане на нови технологии

- Цел 40. Развитие на електронните съобщения и пощенските услуги
- Цел 41. Развитие на модерна широколентова инфраструктура
- Цел 42. Създаване на модерна научноизследователска ИКТ инфраструктура и стимулиране на иновационната и развойната дейност на базата на ИКТ за развитие на икономика на знанието и привличане на инвестиции
- Цел 43. Развитие на информационното общество
- Цел 44. Развитие на електронното управление

Основни приоритети на Правителството на европейско развитие на България са поддържане на балансиран бюджет, повишаване доходите на българските граждани и модернизирание на българската икономика, която в края на мандата да бъде една от най-бързо развиващите се икономики в ЕС.

В сферата на макроикономическото развитие правителството поема ангажимент да запази стабилността на валутния борд, което, от една страна, води до гарантиране сигурността на спестяванията на гражданите и фирмите, а, от друга страна, е важен фактор за предвидимостта на бизнес средата. Правителството се ангажира Българската народна банка да бъде функционално, институционално, персонално и финансово независима. Активизират се усилията за присъединяване на България към ERM – 2, както и за въвеждане на еврото в България след изпълнението на критериите от Маастрихт и съгласието на Европейската централна банка.

Политиките на правителството за преодоляване на негативните ефекти от кризата са насочени към всички фактори на икономическия растеж, като е отделено специално внимание на основните компоненти на обновената Лисабонска стратегия. Мерките са насочени към увеличаване производителността на всички фактори на производство, стимулиране на конкурентоспособността, увеличаване на икономическата активност и заетостта, както и повишаване качеството на работната сила. Общата цел в икономически план се свежда до повишаване на потенциалния БВП, подобряване благосъстоянието на хората и по-бързо конвергиране с икономиките от ЕС. В сферата на подобряването на бизнес средата правителството се стреми към прилагането на финансови инструменти за насърчаване на иновативната активност на българските предприятия със специално внимание към микро-, малките и средните предприятия, стартиращите фирми и технологичните фирми, създадени от студенти и млади предприемачи. Основополагаща дейност като част от мерките за подобряване на бизнес средата са премахването и облекчаването на административни режими.

Комплексността на политиките за насърчаване на инвестициите, предприемачеството, подобряването на бизнес средата и конкурентоспособността на икономиката имат ключово значение и за насърчаването на износа и гарантирането на външната финансова стабилност на страната. В областта на подобряване състоянието на търговския баланс се стремим към проактивна експортна политика.

По отношение на политиката по доходите в бюджетния сектор през 2010 г. се предвижда запазване на достигнатите през миналата година номинални равнища на средствата за работни заплати, а след това – запазване на съотношението между средствата за работни заплати и БВП. В зависимост от приходите в държавния бюджет през следващата година се очаква да започнат преговори със социалните партньори за увеличаване размера на минималната работна заплата от средата на 2010 г. Като мярка за повишаване разполагаемите доходи на работниците и служителите се предвижда намаление на общата осигурителна вноска с 5 процентни пункта до 2013 г. при наличие на фискална възможност.

През периода 2010 – 2013 г. глобалната енергетика, в това число националната, се изправя пред предизвикателствата от увеличаващата се зависимост от внос на ресурси и енергия, нарастващите енергийни цени и промените в климата. Това определя и приоритетните области на усилия, а именно: ограничаване на външната зависимост от енергиен внос чрез енергоспестяване и насърчаване използването на местни ресурси, най-вече ВЕИ; развитие на либерален енергиен пазар с оглед обезпечаване на достъпна и сигурна енергия на потребителите; овладяване на негативните промени в климата чрез включване на българските енергийни инсталации в европейската Схема за търговия с квоти на емисии на парникови газове.

В областта на селското стопанство правителството насочва своите усилия към развитие на устойчиви земеделски стопанства, превръщане на земеделието и рибарството в привлекателен бизнес, и въвеждане на нови методи за управление в аграрния сектор. Чрез възстановяване и развитие на традиционните за страната аграрни производства и реструктуриране на определени отрасли се стремим към повишаване конкурентоспособността на българските селскостопански продукти. Правителството предприема мерки за развитието и стабилизирането на селските райони, гарантиране опазването на българската гора и производството и предлагането на качествени и безопасни земеделски суровини и храни.

Правителството се стреми да изгради институционална и законодателна рамка за управление на туризма, съответстваща на значението му в националната икономика. Чрез координирани действия планираме изпълнението на времеви график за изграждане и подобряване на публичната инфраструктура, свързана с развитието на туризма.

Целта на провежданата от правителството транспортна политика е максималното задоволяване на транспортните потребности на населението и икономиката посредством осигуряване на качествен, безопасен и достъпен транспорт. С оглед повишаване на конкурентността на българската икономика правителството иска да развива комплексно и взаимнообвързано различните видове транспорт – железопътен, автомобилен, воден, въздушен и интермодален.

Правителството поема ангажимент за насърчаване на пазара на електронните съобщения и създаване на предпоставки за лоялна конкуренция; развитие на модерна електронна съобщителна инфраструктура; осигуряване достъп на населението до широк спектър от съвременни, ефективни и качествени електронни съобщителни услуги; преодоляване на изоставането в развитието на електронната съобщителна инфраструктура в пограничните и слабо населените райони, както и въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T). Правителството се ангажира да изгради електронно управление и модерна широколентова инфраструктура.

1. ПОДДЪРЖАНЕ НА БАЛАНСИРАН БЮДЖЕТ

Мерки

- Запазване стабилността на валутния борд при сегашния фиксиран курс на лева към еврото.
- Активизиране на усилията за присъединяване на България към ERM – 2 и за въвеждане на еврото в България след изпълнението на критериите от Маастрихт.
- Подобряване състоянието на платежния баланс и външната финансова позиция на страната чрез подобряване на баланса по текущата сметка и съотношението между внос и износ.
- Намаляване на ставката на данъка върху добавената стойност (ДДС) до 18% до края на мандата.
- Поддържане на политика на балансирани бюджети за овладяване на резултатите от кризата при спазване на Пакта за стабилност и растеж. Разработване, актуализиране и представяне пред ЕК на стратегически за България документи.
- Осигуряване на аналитична подкрепа за бюджетната политика.
- Разработване на механизми, процедури и правила за усъвършенстване на бюджетния процес и за повишаване устойчивостта на средносрочното планиране.
- Координиране и организиране на текущото изпълнение на държавния бюджет в съответствие с бюджетните нормативни разпоредби с цел поддържане устойчивост на публичните финанси.
- Запазване на по-висок дял в облагането на косвените данъци в сравнение с преките данъци.
- Увеличаване на данъка върху хазартната дейност на 15% от 2010 г.
- Увеличаване акцизите на някои видове стоки, водещи до положителен ефект за бюджета.
- Данъчно-осигурителна политика, ориентирана към стимулиране на икономическата активност и намаляване дела на сивата икономика.

2. ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Мерки

- Оптимизиране на правителствените разходи и повишаване на тяхната ефективност и ефикасност чрез реализиране на структурни реформи.

- Оптимизиране структурата на секторите от публичната сфера, включително чрез намаляване на разходите за държавната администрация, и реализиране на икономии от повишена ефективност на секторно ниво.
- Значителна редукция на неефективни разходи в структурата на държавния бюджет.
- Приемане на нова нормативна уредба за планиране и управление на публичните финанси и утвърждаване ролята на програмното и ориентирано към резултатите бюджетиране като основен метод за управление на публичните разходи.
- Разработване на нов устройствен Закон за държавния бюджет.
- Повишаване на административния капацитет в областта на публичните финанси.
- Засилване ролята на вътрешния одит.
- Разработване и внедряване на система за управление на риска.
- Осигуряване прозрачност на държавните финанси пред обществото и международната общност.
- Ефективен контрол на възлагането и изпълнението на обществени поръчки на база оценка на риска.

3. ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ПРОЗРАЧНИ И СИГУРНИ ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

Мерки

- Провеждане на консервативна политика по отношение на поемането на нови правителствени дългове при запазване на готовността за бързо реагиране в случай на рискове за финансовата стабилност на страната.
- Поддържане нивото на държавния и държавногарантирания дълг в стойности, непревишаващи законово планираните лимити и Маастрихския критерий за съотношението дълг/БВП.
- Ограничаване на разходите за обслужване на държавния дълг.
- Осигуряване на стабилни източници за финансиране на бюджета и рефинансиране на държавния дълг и използване на пълния възможен инструментариум за насърчаване развитието на вътрешния пазар на ДЦК.
- Усъвършенстване на правната рамка, регулираща финансовите пазари и финансовите услуги.

4. ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА ОТ ДЕЙНОСТТА НА ПРИХОДНИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ

Мерки

- Подобряване обслужването на икономическите субекти и стимулиране на доброволното изпълнение.
- Хармонизиране на данъчното и счетоводното законодателство в съответствие с измененията на политиката и законодателството на ЕС в областта.

- Засилване на контрола по събираемостта на публичните приходи и борба с измамите за източване на данъци.
- Извършване на преглед и оценка върху действащите данъчни облекчения с оглед улесняване на практическото им прилагане от данъчно задължените лица, както и контрола от страна на приходната администрация.
- Подобряване на контролната дейност, повишаване на събираемостта и организационната ефективност на НАП.
- Осигуряване на взаимен достъп до информационните системи на Агенция „Митници“, НАП, КАТ, Граничната полиция, Прокуратурата, съда, общините и други агенции за повишаване ефективността на контролната дейност.
- Повишаване на данъчната и осигурителната култура и общественото разбиране за ролята на НАП.
- Засилване на митническия надзор и контрол по отношение на елементите на облагане при внос на стоки – митническа стойност, тарифно класиране и произход на стоките.
- Ефективно прилагане на законодателството, процедурите и инструментите за митнически контрол на ЕС в рамките на последващия контрол.
- Ефективно събиране и превеждане на приходите от акцизи в републиканския бюджет.
- Ефективно осъществяване на обезпечителното и изпълнителното производство и производството по несъстоятелност за събиране на публичните вземания и на определените със закон частни държавни вземания.
- Усъвършенстване на организацията за приоритетно принудително събиране на средствата, подлежащи на възстановяване по европейски програми, по решения на органи на Европейския съюз, подлежащи на изпълнение на основание чл. 256 от Договора за създаване на Европейската общност, и при осъществяване на административната взаимна помощ.

5. ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНАТА ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ

Мерки

- Гарантиране на законосъобразност и ефективност при концесиониране на публичната държавна собственост.
- Повишаване събираемостта на приходите от концесионни договори.
- Централизиране на координацията и мониторинга върху концесионирането и публично-частното партньорство (ПЧП) в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.
- Прозрачна и икономически ефективна приватизация на държавните активи.
- Оптимално разпределение на публичните финанси и повишаване ефективността на разходите за нефинансовите предприятия от реалния сектор, насочени към изпълнението на задължителни обществени услуги от общ икономически интерес.

6. ПРОДЪЛЖАВАНЕ ПРОЦЕСА НА ФИСКАЛНА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ

Мерки

- Разработване на механизъм за изравнителната субсидия и за целева субсидия за капиталови разходи, предоставяни ежегодно на общините.
- Усъвършенстване на прилаганите стандарти в делегираните от държавата дейности.
- Финансово изравняване на общините с оглед гарантиране на минимално равнище на предоставяните местни услуги на населението.
- Поддържане на система от показатели за мониторинг и анализ на бюджетния процес в общините.

7. ПЪЛНОЦЕННО ИЗПОЛЗВАНЕ ЧЛЕНСТВОТО НА СТРАНАТА В ЕВРОПЕЙСКИТЕ И МЕЖДУНАРОДНИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

Мярка

- Засилване на сътрудничеството с европейските и международните финансови институции за осигуряване на по-благоприятни условия за външно финансиране в съответствие с нуждите на държавния бюджет и българската икономика.

Резултати

- Устойчива фискална позиция в условията на глобална икономическа и финансова криза.
- Устойчивост на публичните финанси.
- Сигурност на спестяванията на граждани и фирми.
- Ограничаване на сивата икономика.
- Увеличаване събираемостта на бюджетните приходи.
- Подобряване на системите за финансово управление и контрол.
- Укрепване на управленската отговорност в организациите от публичния сектор.
- Повишаване производителността на публичните разходи и качеството на предоставяните от държавата блага и услуги.
- Поддържане на референтните стойности на съотношението дълг/БВП в рамките на 25%.
- Осигурен ресурс за финансиране на бюджета на възможно най-ниска цена и при минимален пазарен риск.
- Стабилни финансови пазари.
- Постигане на степен на интегриране в единните европейски структури.

- Повишена ефективност на контролната дейност.
- Събрани публични приходи в резултат на извършени проверки, ревизии, събрани мита и действията по производства за събиране на вземанията.
- Увеличаване на приходите в бюджета от разпореждане с държавната собственост, придобита в производство по несъстоятелност, конфискувана, отнета или изоставена в полза на държавата
- Нарастване на приходите в бюджета от концесии.
- Повишаване качеството на услугите и нивото на удовлетвореност на техните ползватели.
- Бързи, прозрачни, ефективни процедури за предоставяне на обекти на концесия/ПЧП, както и по-добро изпълнение на задълженията на частния партньор по концесионни договори.
- Подобряване качеството на услугите в публичния сектор в резултат на прилагането на стандарти в частта за делегираните от държавата дейности в общините.
- Създаване на условия за ефективно използване на ресурсите за общинска инфраструктура.
- Осигурени средства за покриване на нуждите на бюджета от външно финансиране.

1.2 ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ, ПРИВЛИЧАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ И РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС

8. ПОВИШАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ

Мерки

- Развитие на нормативната уредба и институционалната рамка в областта на инвестициите, увеличаване броя на съществуващите класове инвеститори, като част от инвеститорите да могат да се подпомагат и администрират от държавата, а останалите - от общините.
- Прилагане на стимулите за насърчаване на инвестициите при по-ниски прагове за насърчаваните проекти.
- Увеличаване правомощията и функциите на БАИ за скъсяване на сроковете за обслужване на инвеститорите.
- Увеличаване законовите правомощия на общините по отношение на приоритетни за регионите проекти чрез изграждане на необходимата за инвеститорите инфраструктура след публично обсъждане и решение на общинския съвет.
- Прилагане на финансови инструменти за насърчаване на иновативната активност на българските предприятия, специално внимание към микро-,

малките и средните предприятия, стартиращи фирми и технологични фирми, създадени от студенти и млади предприемачи.

- Пълноправно членство на България в европейската инициатива ЕВРИКА и в съвместната програма ЕВРОСТАРС.
- Обучение по предприемачество на всички образователни нива и създаване на „Фабрика за знания“ – младежка технологична платформа.
- Създаване и поддържане на база данни в областите/общините за: икономическия потенциал, недвижимата собственост, изградените индустриални зони, големи инвестиционни проекти и т.н., както и обединяването ѝ в национална интернет базирана информационна система в БАИ.
- Развитие на фонд/фондове за рисков капиталово инвестиране и гаранционен/и фондове за финансиране.
- Привличане на инвестиции чрез приключване на процесите по приватизация:
  - Приватизация на „Булгартабак-Холдинг“;
  - Приемане на стратегия за приватизация на „ВМЗ“ ЕАД и последваща приватизация;
  - Приватизация на остатъчния ресурс за раздържавяване;
  - Раздържавяване на миноритарното държавно участие.

9. ПРОАКТИВНА ЕКСПОРТНА ПОЛИТИКА. СЕЛЕКТИВНА ПОДДРЕПА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В ПЕРСПЕКТИВНИ И ЕКСПОРТНО ОРИЕНТИРАНИ ОТРАСЛИ

Мерки

- Определяне на експортни сектори и на държави на експорта.
- Улесняване на достъпа до външни пазари на българските предприятия чрез цялостни услуги за предприятията и актуална информация за износа.
- Предоставяне на информационни услуги и разработване на интернет портал за български предприятия с експортен потенциал.
- Поддържане на каталог на български продукти и оферти на българските фирми.
- Оптимизиране на функциите и задачите на съветниците по търговско-икономически въпроси, определяне на географското им позициониране, критерии за подбор и оценка на работата им.
- Развитие на предекспортното кредитиране.
- Възстановяване и развитие на терени с потенциал за инвестиции.
- Дефиниране на функциите, задачите, структурата и бюджета на Българската агенция за инвестиции.
- Разработване на информационни материали за промотиране на индустриалните зони.
- Обучение на представители на общинската и областната администрация за управление на индустриалните зони.

- Пилотни маркетингови кампании за привличане на инвеститори в целевите сектори.

---

10. ПОДОБРЯВАНЕ НА БИЗНЕС СРЕДАТА

Мерки

- Привеждане в съответствие на съществуващите режими от гледна точка на тяхната законосъобразност и целесъобразност.
- Актуализиране на таксите за предоставяне на услуги в съответствие с действителните им административни разходи.
- Ефективен контрол за спазване на законовите изисквания с цел преодоляване на нелоялната конкуренция между икономическите субекти.
- Облекчаване данъчното облагане на бизнеса. Достигане на минималните нива за облагане на бизнеса в рамките на ЕС.
- Ускорено възстановяване на ДДС до 40 дни.
- Опростяване на данъчната система и прецизиране на данъчното законодателство за елиминиране на вътрешни противоречия и несъвършенства в практиката на облагане и контрол и с цел по-голяма прозрачност и разбираемост за данъкоплатците.

Действия

- Анализ на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и преодоляване на неправомерни практики от страна на централната и местната власт.
- Разработване на План за действие по Програмата на ЕК за намаляване на ненужния административен товар от съществуващото законово устройство в ЕС, така че до края на 2012 г. да бъде изпълнена приетата национална цел за намаляване на административната тежест с 20%.
- Премахване и облекчаване на регулаторни режими на национално и ниво и насърчаване на общините за предприемане на такива инициативи на общинско ниво.
- Установяване на реалните размери на таксите за разрешителните, лицензионните и другите административни режими.
- Намаляване на квазиданъчното бреме чрез либерализиране регулациите на продуктовите пазари.
- Реализиране на редовни срещи между представители на правителството, синдикатите и бизнеса за обмяна на актуална информация по проблемите на кризата и икономическото развитие.

---

11. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АНГАЖИМЕНТИТЕ ПО ЛИНИЯ НА ЕС, СВЪРЗАНИ С ЕФЕКТИВНОТО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И НЕДОПУСКАНЕ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ЗА НЕГОВОТО ФУНКЦИОНИРАНЕ

Мерки

- Своевременно въвеждане в националното законодателство на новите директиви на Европейския съюз.
- Създаване на правни и организационни условия за ефективно прилагане на регламентите и изпълнение на задълженията за уведомяване на ЕК.
- Участие в заседанията на работните органи към Съвета на ЕС и Европейската комисия, координация и изготвяне на рамкови позиции по проектите на нови актове на ЕС, регламентиращи условията за достъп на продукти до Единния европейски пазар и правилата за неговото функциониране.
- Засилване на партньорството със заинтересуваните страни и развитие на комуникационните канали при подготовка на национални позиции за ефективна защита на националния интерес в процеса на развитие на европейското законодателство.

---

12. ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА ЧРЕЗ ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА“

Мерки

- Насърчаване на развойната дейност и внедряването на иновации в предприятията.
- Развитие на благоприятна проиновационна среда в подкрепа на бизнеса.
- Модернизация на технологиите и управлението в предприятията.
- Предоставяне на лесно достъпни и качествени консултантски и информационни услуги на бизнеса.
- Увеличаване на ефективността на производството и пазарното представяне на предприятията използвайки предимствата на клъстерите и бизнес мрежите.
- Подобряване на условията за достъп до финансиране на микро, малки и средни предприятия и осигуряване на финансиране за високорискови инвестиции.

Действия

- Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия.
- Подкрепа за разработване на иновации от предприятията и внедряването им в икономиката.
- Подкрепа за обновяване на оборудването за приложни цели.
- Създаване на национална иновационна мрежа.
- Технологично обновление в предприятията.

- Създаване на мрежа от организации, предоставящи консултантски и информационни услуги за предприятията.
- Насърчаване на бизнес кооперирането и клъстерите.
- Подкрепа за предоставяне на гаранции.
- Подкрепа за предоставяне на микрокредитиране.
- Осигуряване на аналитична информация за инвестиционните трендове в България и в чужбина.
- Диверсификация и стандартизация на услугите на БАИ за инвеститори.
- Осигуряване съответствие на българските продукти с международните стандарти за качество.
- Информационни кампании за бизнеса.
- Повишаване качеството на лабораториите за калибриране и изпитване, органи за оценка на съответствието.

13. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОСЛЕДИМИ И МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАТИ ИЗМЕРВАНИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРОДУКТИ И УСЛУГИ.

Мярка

- Изпълнение на Дългосрочна програма за създаване и усъвършенстване на националните еталони.

Действия

- Създаване и усъвършенстване на национални еталони.
- Международно признаване на възможностите за измерване и калибриране (СМС) на БИМ в изпълнение на СІРМ-МРА.
- Създаване на подходящите условия за поддържане и експлоатация на националните и изходните еталони.
- Предоставяне на обучения за бизнеса в съвременен учебен и информационен център.
- Организиране на информационни кампании, кръгли маси, дискусии за бизнеса.
- Подготовка и издаване на учебни и информационни материали.
- Разработване на национална програма от научноизследователски, приложни и други проекти за нуждите на бизнеса и метрологичната инфраструктура.
- Организиране на междулабораторни сравнения за лаборатории за калибриране и изпитване.

- Подобрени позиции на страната в световно признати класации за инвестиции.
- Нараснали приходи в бюджета от приватизация и следприватизационен контрол.
-
- Привлечени частни инвестиции за научноизследователски проекти.
- Създадени центрове за насърчаване на предприемачеството.
- Реализирани инвестиционни проекти в целеви сектори.
- Увеличен обем на експортното застраховане.
- Подкрепа на експортноориентираните български фирми.
- Изменение на търговския стокообмен, съответно промяна на вноса и износа.
- Подобрена визия и експортен потенциал на България.
- Подобрени услуги за бизнеса.
- Намалена административна тежест за бизнеса.
- Намалени административни разходи за бизнеса като процент и като абсолютна стойност спрямо общите административни разходи.
- Опростена данъчна и осигурителна система, благоприятна за развитието на българския бизнес.
- Ефективна защита на националния интерес в процеса на развитие на европейското техническо законодателство.
- Създадени максимални предпоставки за своевременно информиране на бизнеса за промените в хармонизираното законодателство с цел своевременна подготовка и привеждане в съответствие с тях.
- Подобрена бизнес среда.
- Действаща национална иновационна система.
- Увеличен брой успешно стартирали иновативни предприятия.
- Увеличен брой на предприятията, успешно внедрили иновативни продукти процеси и услуги.
- Действаща мрежа от организации, предоставящи консултантски и информационни услуги за предприятията.
- Нараснал производствен капацитет в подкрепените предприятия.
- Увеличен процент на предприятията, които получават заеми.
- Нарастване на ПЧИ в България.

14. ЗАПАЗВАНЕ И ПОСТЕПЕННО ПОВИШАВАНЕ НА ЖИЗНЕНИЯ СТАНДАРТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРИНЦИПИ И СТАНДАРТИ

Мерки

- Възстановяване и активизиране на социалния диалог на всички нива, включително с Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС), постоянните комисии към НСТС, отрасловите, браншовите и областните съвети за сътрудничество, на диалога в рамките на Комисията по труда и социалната политика към НС и в Консултативния съвет към комисията и диалога с Икономическия и социален съвет.
- Гарантиране на социалния диалог по отношение на контактите с индивидуалните работодатели, както и с представители на работниците – като наблюдаващи в работата на различните органи на тристранното сътрудничество
- Повишаване на разполагаемите доходи на работниците и служителите при наличие на фискална възможност.
- Промяна на съотношението на осигурителната вноска между държавата, работодателя и работника вследствие на намалението на осигурителната тежест от 12%:10%:8% за 2009 г. към 12%:8.9%:7.1% за 2010 г.
- Стимулиране на колективното трудово договаряне, особено на ниво предприятие.
- Запазване на съотношението между средствата за работни заплати и БВП.
- Запазване номиналните размери на средствата за работна заплата през 2010 г. В зависимост от приходите в държавния бюджет преразглеждане и разширяване на кръга от въпроси, обсъждани в рамките НСТС, включително чрез добавяне на тези за демографското развитие на населението, равните възможности и антидискриминацията.
- Укрепване капацитета на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и Националния институт за помирение и арбитраж.
- Създаване и укрепване на благоприятна среда за осъществяване на социалноотговорни практики.

Действия

- Разработване с участието на социалните партньори и други неправителствени организации на Стратегическа програма за повишаване на доходите на българските граждани в условията на криза 2010 – 2013 г.
- Започване на преговори със социалните партньори от средата на 2010 г. за увеличаване размера на минималната работна заплата.
- Намаляване на общата осигурителна вноска с общо 5 процентни пункта, при наличие на фискална възможност – с 2 процентни пункта за 2010 г. и с по 1 пункт на година до края на периода.

- Приемане на Стратегия по корпоративна социална отговорност.

15. НАСЪРЧАВАНЕ СЪЗДАВАНЕТО НА ЗАЕТОСТ

Мерки

- Провеждане на активна политика на пазара на труда с цел запазване на 120 000 и разкриване на нови 30 000 работни места през 2010 г.
- Допълнително запазване на 100 000 работни места през 2010 г. чрез намаляване на осигурителната тежест с 2 процентни пункта за работодателя и работника.
- Осигуряване на заетост чрез изграждане и експлоатация на ПСОВ, канализация, регионални системи за управление на отпадъците и др.
- Изграждане на единна национална информационна система за търсене и предлагане на работна сила, професионална квалификация и преквалификация и интегрирането ѝ с информационните системи на социалноосигурителните и контролните институции на пазара на труда.
- Активиране на продължително безработни и неактивни лица чрез предоставяне на специализирани услуги от Агенцията по заетостта и създаване на заетост за безработни лица в оказване на социални услуги.
- Нов старт под формата на обучение и заетост за безработни младежи до 4 месеца от регистрацията им като безработни и на останалите безработни до 12 месеца от регистрацията им като безработни съгласно изискванията на Лисабонската стратегия.
- Разширяване на заетостта в реалната икономика на качествени и високопроизводителни работни места както в традиционните сектори на икономиката, така и във високотехнологичните сектори.
- Създаване на заетост за безработни лица в оказване на социални услуги, включително за гледане на деца, и насърчаване наемаването на родители с малки деца.
- Активизиране на срещите, консултациите, информационните дни и други форми за контакт с работодателите с цел по-широка информираност за наличните възможности за създаване на работни места, посредничество за наемане на работна сила и обучение на персонала.

Резултати

- Ефективен и активен социален диалог.
- Повишени доходи на работници и служители.
- Създадени около 5500 нови временни работни места чрез изграждане на ПСОВ, канализация, регионални системи за управление на отпадъците.
- Създадени около 1500 постоянни нови работни места след построяването на инфраструктурните екологични обекти.

- Работеща национална информационна система за търсене и предлагане на работна сила.
- Запазени 120 000 и разкрити 30 000 нови работни места през 2010 г.
- Създадени условия за запазване на допълнително 100 000 работни места.

I.4 ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

16. ЕФЕКТИВНО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ПОСТИГАНЕ НА ВИСОКО НИВО ЗА ЗАЩИТА НА ТЕХНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНТЕРЕСИ

Мерки

- Ефективна защита на икономическите интереси на потребителите.
- Ефективна защита на безопасността на потребителите.

Действия

- Приемане на нов Закон за потребителския кредит.
- Изменение на Закона за защита на потребителите във връзка с Нова директива за защита на потребителите по отношение на придобиване на частично право за ползване на недвижим имот за определен период, дългосрочните ваканционни продукти, препродажба и замяна.
- Контрол за спазване законодателството за защита на икономическите интереси на потребителите.
- Ефективен надзор на пазара на стоките, включени в обхвата за обща безопасност на стоките, и участие в системата за бърз обмен на информация за опасни стоки, пуснати на пазара (РАПЕКС).

Резултати

- Повишена ефективност на защитата на потребителите.
- Осигурена съвместимост на политиката за защита на потребителите с принципите на европейската политика за защита на потребителите.
- Ограничени измами и злоупотреби на потребителите и създаване на механизъм за защита на потребителите, отговарящ на европейските изисквания, за осигуряване високо ниво на защита на икономическите интереси на потребителите.

17. ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Мерки

- Приемане на Енергийна стратегия 2020.
- Разработване и приемане на Национална стратегия по енергийна ефективност при крайното потребление на енергия на Република България.
- Разработване и приемане на Програма за ускорена газификация на Република България.
- Въвеждане изискванията на законодателен пакет „Енергийна ефективност” (в процес на приемане в ЕС).
- Въвеждане на Програма за обучение и квалификация на специалисти за енергетиката и новите технологии.
- Финансово насърчаване на мерки за енергийна ефективност чрез схемите на Фонд „Енергийна ефективност”, специализирани кредитни линии, средства от европейски фондове и програми и създаване на допълнителни схеми и инструменти, включително за:
  - осигуряване на консултантска помощ и програми за обучение на персонала за въвеждане на енергиен мениджмънт в общините и в малките и средните предприятия;
  - стимулиране разработването и изпълнението на проекти за намаляване потреблението на енергия в държавни и общински сгради;
  - въвеждане на регулаторни механизми с оглед намаляване на енергийните загуби от производители и дистрибутори на енергия.

18. ИЗГРАЖДАНЕ НА КОНКУРЕНТЕН ЕНЕРГИЕН ПАЗАР КАТО ПЪТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ, ЕНЕРГИЙНА СИГУРНОСТ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Мерки

- Изменение и допълнение на Закона за енергетиката и подзаконовите нормативни актове за въвеждане изискванията на Третия либерализационен пакет с цел създаване на ефективен енергиен пазар, прозрачност на държавните енергийни дружества, съчетани със засилена защита на правата на потребителите.
- Разработване и приемане на Програма за ускорено пазарно развитие на електроенергетиката.
- Създаване на електроенергийна борса.
- Укрепване на професионалния капацитет и независимостта на регулаторния орган в енергетиката.
- Защита на правата на потребителите.

- Прозрачност и отчетност от страна на държавните дружества в енергийния сектор.
- Въведени административни и граждански механизми за ускорено разглеждане на спорове между потребителите и техните доставчици.

---

19. СИГУРНОСТ НА ЕНЕРГОСНАБДЯВАНЕТО ЗА БЪЛГАРСКАТА ИНДУСТРИЯ И НАСЕЛЕНИЕ

Мерки

- Диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ.
- Създаване на условия за привеждане на въглищните електропроизводствени мощности в съответствие с европейските екологични изисквания.
- Разработване и приемане на Програма за стабилизация и развитие на топлофикационния сектор.
- Разработване на система за енергийна социална защита.
- Осигуряване на стимули за прилагане на мерки за енергийна ефективност на домакинствата и закупуване на енергоефективни уреди и оборудване.
- Осигуряване на пазарни и регулаторни стимули за инвестиции в мрежовата инфраструктура, за развитие на мрежите адекватно на нуждите на ползвателите им.
- Осигуряване на пазарни стимули за инвестиции в електропроизводствени мощности на природен газ като източници на балансираща енергия, за нормалното функциониране на електроенергийната система при увеличаване дела на производство на електрическа енергия от ВЕИ.
- Разработване и приемане на Програма за ефективно използване на местните енергийни ресурси.
- Мерки за Усъвършенстване на методите за отчитане, разпределение, отчитане и заплащане на консумираната от потребителите енергия.
- Институционална подкрепа и мониторинг на проекти със стратегическо значение за енергийната сигурност, в т.ч. на проекта АЕЦ „Белене“ като частен проект.
- Институционална подкрепа и мониторинг на проекти за изграждане на нови и/или заместващи мощности на местни въглища при задължително използване на съвременни високоефективни и нискоемисионни технологии с улавяне и съхранение на CO₂.
- Изграждане на национално хранилище за радиоактивни отпадъци и хранилище за сухо съхраняване на отработено ядрено гориво в съответствие с най-добрите международни стандарти.
- Актуализиране на стратегията за управление на отработеното ядрено гориво и на радиоактивните отпадъци.

20. УВЕЛИЧАВАНЕ ДЕЛА НА ВЕИ В ОБЩОТО КРАЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ

Мерки

- Увеличаване дела на електроенергията, произведена от ВЕИ, в брутното вътрешно потребление на електрическа енергия до 11% през 2010.
- Разработване и приемане на прогнозен документ за оползотворяване потенциала на ВЕИ в България 2020.
- Разработване и приемане на Национален план за действие в областта на ВЕИ 2020.
- Въвеждане изискванията на Директива 2009/28/ЕС - приемане на нов Закон и подзаконовни нормативни документи за ВЕИ с оглед премахване на бариерите пред интегрирането на ВЕИ в електроенергийните и газовите мрежи и въвеждане на пакет от мерки за стимулиране на инвестициите във ВЕИ технологии, производството и потреблението на енергия от ВЕИ и научните изследвания.
- Усъвършенстване на съществуващите механизми за подпомагане производството и потреблението на енергия от ВЕИ и финансово насърчаване на проекти чрез специализирани кредитни линии, средства от европейски фондове и програми и други източници.
- Въвеждане на енергоспестяващи технологии в предприятията.
- Въвеждане на възобновяеми енергийни източници.

21. ПОДОБРЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА СРЕДА В СФЕРАТА НА ТЪРСЕНЕТО, ПРОУЧВАНЕТО И ДОБИВА НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА

Мерки

- Актуализиране на законовата база с оглед гарантиране единно управление на подземните богатства.
- Стандартизиране на процедурите и документите по предоставяне на права за търсене, проучване и добив на подземни богатства, в т. ч. число за стимулиране разработването на нови газови находища в страната.

Резултати

- Намалена с 20% енергийна интензивност на БВП до 2013 г.
- Либерализиран национален енергиен пазар и развитието му към регионален и единен европейски енергиен пазар.
- Увеличен дял на свободно договорените количества електрическа енергия на вътрешния пазар до 30% до 2013 г.
- Осигурено по-качествено енергоснабдяване на достъпни и предсказуеми цени, съответствие между, потребена, отчетена и платена енергия.

- Постигнати европейски стандарти за сигурност на снабдяването с енергия и опазване на околната среда.
- Увеличен дял на ВЕИ до 12% в общото крайно потребление на енергия до 2013 г.
- Привлечени инвестиции в сектора.

1.6 УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

22. РАЗРАБОТВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛНАТА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Мерки

- Приемане нов Закон за туризма.
- Обособяване на специализиран контролен орган в областта на туризма в състава на Комисията за защита на потребителите.
- Актуализиране на Наредбата за категоризиране на средствата за подслон, местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения.
- Актуализиране на Наредбата за категоризиране на плажове.
- Актуализиране на Наредбата за категоризиране на ски пистите.
- Актуализиране на Наредба №1 за категоризиране на туристически хижи и прилежащите към тях заведения за хранене.
- Актуализиране на Наредбата за изискванията към персонала на туроператори и туристически агенти, към лицето, осъществяващо функции по управление на туроператорска или туристическа агентска дейност, и към помещенията за извършване на туроператорска или туристическа агентска дейност.
- Актуализиране на Наредбата за организация на Единната система за туристическа информация.
- Актуализиране на Наредбата за условията и реда за сключване на задължителна застраховка, покриваща отговорността на туроператора.
- Актуализиране на Тарифата за таксите, които се събират по Закона за туризма.

23. УВЕЛИЧАВАНЕ ДЕЛА НА ПРИХОДИТЕ ОТ ТУРИЗМА В НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Мерки

- Устойчиво целогодишно развитие на туризма чрез реализиране на действителен ангажимент за развитие на туристическия продукт, повишаване на неговото качество и конкурентоспособност.
- Диверсификация на националния туристически продукт.
- Поставяне на специален акцент върху развитието на туризма, свързан с културното наследство.

- Активизиране развитието на специализираните видове туризъм, особено на културния туризъм, спа и уелнес туризъм, туризма по река Дунав.

Действия

- Формиране на бюджет за туристическа реклама, адекватен на приноса на туризма в националната икономика.
- Формиране на туристическите райони на България и приоритетно партньорство с тях.
- Регламентиране на публично-частното партньорство в областта на туристическата реклама, изграждането на туристически атракции и използването на туристическите ресурси.
- Актуализация на Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България до 2025 г.
- Разработване и приемане на стратегия за развитие на културния туризъм.
- Разработване и приемане на стратегия за развитие на балнео, спа и уелнес туризма.
- Разработване и приемане на стратегия за развитие на екотуризма.
- Изготвяне и изпълнение на времеви план график за изграждане и подобряване на публичната инфраструктура, свързана с развитието на сектора на туризма.
- Изграждане и управление на пречиствателни станции за отпадни води и системи за управление на отпадъците в курортите и местата с туристически потенциал.

Резултати	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Утвърждаване на туризма като ключов за икономиката на страната отрасъл, който да допринесе значително за подобряването на състоянието на платежния баланс и ръста на БВП. ▪ Подобро качество на туристическите услуги. ▪ Действащ контролен орган в областта на туризма. ▪ Включване на туристическата индустрия в контрола по качеството на туристическия продукт, категоризацията и регистрацията и обучението в туризма. ▪ Развитие на специализираните видове туризъм, особено на културния туризъм, спа- и уелнес туризъм. ▪ Нараснал брой на туристите и тези по специализираните видове туризъм.

24. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И РИБАРСТВОТО В ПРИВЛЕКАТЕЛЕН БИЗНЕС, ОСИГУРЯВАЩ ВИСОК ЖИЗНЕН СТАНДАРТ НА ЗАЕТИТЕ ЧРЕЗ СТАБИЛИЗИРАНЕ И НАРАСТВАНЕ НА ДОХОДИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА ИМ

Мярка

- Гарантиране на европейско и национално финансиране за възраждане на българското селско стопанство.

Действия

- Актуализиране на Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР) и на програмните документи за прилагането ѝ, доразработване, изменение и допълнение на нормативната база за прилагане на програмата.
- Предефиниране обхвата на необлагодетелстваните райони, различни от планинските, от Програмата за развитие на селските райони.
- Адекватно подпомагане доходите на земеделските производители чрез прилагане на Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) при ежегодно увеличаване на пакета за директни плащания и определяне размера на сумата за плащане на хектар.
- Обновяване и регулярна актуализация на цифровата ортофотокарта (ЦОФК) на страната и изграждане на специализирана база данни на СИЗП, осигуряваща директен обмен на данни.
- Подкрепа на доходите на заетите в земеделието, включително на засегнатите от политиката на ЕС за реструктуриране сектори като тютюнопроизводството, чрез прилагане на възможностите за национални доплащания към директните плащания.
- Акредитиране на идентификационната система за селскостопански животни, обвързана с плащането на субсидии на глава животно.
- Използване на механизмите за специфично подпомагане на селскостопански дейности в определени чувствителни сектори в съответствие с европейското законодателство и конкретните условия на страната (за преодоляване на неблагоприятни фактори, за икономически уязвими или чувствителни от гледна точка на екологията области и селскостопански дейности).
- Изменение на цялото действащо законодателство в лозаро-винарския сектор с цел синхронизирането му с изискванията на европейското право предвид реформата в сектора и изготвянето на прилагащи правила в различните сфери.
- Усвояване на средствата по Националната програма на лозаро-винарския сектор в България 2008/2009 – 2013/2014г. и нейното актуализиране.
- Изграждане на ефективна система за контрол на лозарския потенциал, вината и продуктите от грозде и вино.
- Създаване на Национален гаранционен фонд, чрез който да се гарантират проекти по Програмата за развитие на селските райони. Правно и

административно регламентиране структурирането и дейността на Гаранционния фонд.

- Финансово обезпечаване и гарантиране на прозрачност и ефективен контрол при разпределението на средствата във Фонда.

Мярка

- Използване възможностите на държавните помощи като инструмент за решаване на проблемни и приоритетни насоки в земеделската политика.

Действия

- Стимулиране на инвестиционния процес в земеделието, за техническа и технологична модернизация на сектора.
- Подкрепа на малките и средните земеделски производители и преработватели - важен фактор за икономическо развитие и социална стабилност.
- Съхраняване на генетичните ресурси, местните породи животни и сортове растения, адаптирани към специфичните природни условия.
- Управление на риска и кризите, насочени към противодействие и компенсиране на щети при природни бедствия или неблагоприятни метеорологични условия, както и при болести по животните и растенията.

Мярка

- Гъвкав подход при формиране на политиките в земеделието, отразяващ заключенията от прегледа на Общата селскостопанска политика (ОСП) и дискусиата в световен мащаб по проблемите на ускоряване на климатичните промени.

Действие

- Усъвършенстване на националното законодателство в контекста на заключенията от прегледа на ОСП.

Мярка

- Разширяване прилагането на пазарни механизми на Общата организация на пазара на земеделски продукти на ЕС за създаване на конкурентни и икономически устойчиви земеделски стопанства.

Действия

- Прилагане на пазарни мерки за подпомагане доходите на земеделските производители и повишаване на техния жизнен стандарт.
- Усъвършенстване на схемата за покупко-продажба на млечни квоти при фиксирана цена и въвеждане на квотна борса.
- Прилагане на европейската политика и изпълнение на националните мерки и процедури по отношение на промоционални програми за земеделски и хранителни продукти.

- Цялостно въвеждане на европейските маркетингови стандарти за качество на земеделски продукти от растителен и животински произход.
- Хармонизиране и адаптиране на средствата за контрол в съответствие с реформата на Общата политика в рибарството.
- Прилагане на новата информационна система на Европейската комисия - Информационната система за селскостопанско управление и наблюдение, обхващаща пазарните процеси в рамките на Общата селскостопанска политика.

Мярка

- Устойчиви пазари на земеделски продукти чрез последователна реализация на Общностната политика за стабилно администриране и недопускане сътресения на пазарите на земеделски продукти.

Действия

- Осигуряване на устойчиво функциониране и гъвкавост на изградената агростатистическа система и на Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ) за осигуряване на обективна, последователна и сравнима информация за развитието на отрасъла.
- Подготовка и провеждане на пълно преброяване на земеделските стопанства в България през 2010 г.
- Адекватно и своевременно информиране на земеделските производители за състоянието на пазарите на земеделски продукти.
- Задълбочаване и подобряване качеството на аналитичната дейност, изготвяне на стратегически анализи и икономическа оценка на политиките в земеделието, необходими за вземането на управленски решения както на държавно, така и на бизнес ниво.
- Стимулиране усъвършенстването на пазарната инфраструктура на съхранението и търговията със зърно за гарантиране на влогодателите оптимално съхранение на вложеното зърно и създаване на условия за конкурентна търговия.

Мярка

- Създаване на оптимална бизнес среда чрез намаляване и облекчаване на регулаторните режими в земеделието.

Действия

- Преглед на съществуващите административни режими в системата на земеделието в тясно сътрудничество с бизнеса и неправителствените организации.
- Премахване на ненужните, облекчаване и прехвърляне на някои регулаторни режими на неправителствения сектор.
- Оптимизиране на държавните такси в сектора в зависимост от вида на таксите.

Мярка

- Създаване на условия за подпомагане на малки и средни производители, увеличаване обема на производството и подобряване процеса на вертикална диверсификация и сътрудничество по хранителната верига чрез директна доставка на малки количества суровини и храни от животински и растителен произход на крайния потребител.

Действия

- Разработване на законодателство и въвеждане на национални мерки и правила за регулиране процеса на производство и директна доставка на малки количества суровини и храни от животински произход на крайния потребител;
- Подпомагане процеса на обединяване на земеделските производители в организации на производителите.

Мярка

- Устойчиво развитие на рибарството и аквакултурата.

Действия

- Актуализиране на Националната програма за рибарство и аквакултури за периода 2009–2013 г., съответстващо на състоянието на отрасъла и опазването на рибните ресурси.
- Усвояване на средствата от Европейския фонд по рибарство посредством изпълнение на стратегията, заложената в Националния стратегически план за развитие на рибарството и аквакултурите и на приоритетите за изпълнение на стратегията, разписани по приоритетни оси и мерки в Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г.
- Определяне на конкретни политики, свързани с реструктуриране и модернизация на риболовния флот и риболовните пристанищни съоръжения.
- Подобряване на условията за проследяемост на продуктите от риболов и аквакултурно производство и изграждане на пазарна инфраструктура.
- Модернизация и реструктуриране на аквакултурите.
- Възстановяване и опазване на биоразнообразието във водните екосистеми и рибните ресурси в тях.

---

25. СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКА ВИЗИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА В СЕКТОР „ЗЕМЕДЕЛИЕ“, ОСИГУРЯВАЩА КАЧЕСТВЕНИ АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ

Мярка

- Оптимизиране на административния капацитет в аграрния сектор.

Действия

- Усъвършенстване на взаимодействието с административните партньори.

- Осигуряване прозрачност на протичащите процеси в земеделието, улесняване на достъпа до информация и усъвършенстване на комуникацията между участниците чрез формиране на единна информационна система.
- Повишаване на отговорността, децентрализация на контролните функции на управление и подобряване на партньорството между държавните и неправителствените структури в земеделието чрез ясно и открито регламентиране на взаимоотношенията им.
- Създаване на виртуален информационен и консултативен център за консултации по въпроси, свързани с усвояването на средствата от европейските програми.

26. ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКОТО ПРОИЗВОДСТВО ЧРЕЗ УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ВРЪЗКАТА „ОБРАЗОВАНИЕ – СЪВЕТИ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО – НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”

Мярка

- Осигуряване на съвременно професионално образование и обучение в аграрния сектор.

Действия

- Осъвременяване на материалната база на професионалните училища към МЗХ.
- Взаимодействие с бизнеса при изработване на политика в сферата на професионалното земеделско образование и обучение.

Мярка

- Подобряване ефективността на Системата за съвети в земеделието и на научно-приложните изследвания в аграрния сектор чрез усъвършенстване на връзката „научни изследвания – съвети в земеделието – земеделски бизнес”.

Действия

- Усъвършенстване на Системата за съвети в земеделието.
- Подобряване качеството на предоставяните съвети чрез провеждане на обучение, мониторинг, контрол и оценка на дейността на консултантските организации.

Мярка

- Подобряване на приложната насоченост на научните изследвания в земеделието и храните.

Действия

- Провеждане на научни изследвания, свързани с реалните потребности на българското земеделие, и ускорен трансфер на научни знания и иновации за стабилизиране и развитие на земеделското производство в страната.
- Модернизация на научната инфраструктура на Селскостопанската академия.

- Усъвършенстване нормативната уредба на образованието, съветите и научните изследвания в земеделието.

27. ПОВИШАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКИТЕ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ В УСЛОВИЯТА НА ЧЛЕНСТВОТО НИ В ЕС

Мярка

- Регламентиране и защита на производството на традиционните български селскостопански производства.

Действия

- Популяризиране на системата на защитени географски указания/защитени наименования за произход и храни с традиционно специфичен характер сред земеделските производители.
- Изпълнение на националната процедура по одобрение на досиетата, по одобрение на контролиращи лица след постъпване на заявления за одобрение и изграждане на регистри/база данни на производителите на земеделски продукти и храни със защитени географски означения, на храни с традиционно специфичен характер и на контролиращи лица.
- Изграждане на система за защита по служебна инициатива на земеделски продукти със защитени наименования за произход/ защитени географски указания като права на интелектуална собственост.
- Създаване на алтернативен поминък на стопанствата, засегнати от реструктуриране на отрасли – тютюнопроизводство, млекопроизводство и др..
- Постоянен мониторинг и инвентаризация на генетичния ресурс.
- Увеличаване дела на биологичното производство и въвеждане на интегрирани системи за производство – с ниски вложения, за опазване на природните ресурси, биоразнообразието и здравето на хората.

Мярка

- Оптимизиране използването на земеделските земи.

Действия

- Ускоряване процеса на комасация на земеделските земи.
- Насърчаване прилагането на екологосъобразни практики с оглед опазване на земеделските земи и подобряване на продуктивните им качества.
- Използване възможностите на държавния поземлен фонд (ДПФ) за оземляване на земеделските производители.
- Създаване на нормативно-регулиран правен способ за извършване на разпоредителни сделки за придобиване на собственост върху земи от ДПФ.

Мярка

- Оптимизиране на хидромелиоративната инфраструктура за ефективно използване на водните ресурси.

Действия

- Законово уреждане на собствеността на хидромелиоративната инфраструктура и управление на услугите в тази област.
- Преоценка на използваемостта и потребността от съществуващите хидромелиоративни фондове с оглед оптимизиране на националната напоителна система и при необходимост - изграждане на нови ефективни системи за поливно земеделие.
- Стимулиране изграждането на съоръжения за оптимално регулиране на водните оттоци с цел задоволяване на нуждите на едно или няколко стопанства.
- Намаляване загубите на вода в хидромелиоративните системи.
- Насърчаване прилагането на съвременни методи за напояване с цел пестеливо използване на водните ресурси.

Мярка

- Постоянна защита на интересите на българския земеделски сектор и на българските земеделски производители чрез ефективно участие в процеса на работата на европейските институции.

Действия

- Ефективно участие в дискусията за бъдещето на Общата селскостопанска политика, в процеса на опростяване на европейското законодателство, в процеса на изготвяне и приемане на актове на Съвета и Европейската комисия в областта на земеделието след предварителни консултации с неправителствените организации.
- Цялостна координация и осигуряване на последователност и съгласуваност при подготовката на позициите на Република България в областта на земеделието и рибарството по реда на нормативноустановената процедура.

28. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСНОВНАТА ЦЕЛ НА ОБЩАТА ПОЛИТИКА НА ЕС ПО КАЧЕСТВО И БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ ЧРЕЗ ГАРАНТИРАНЕ ПРОИЗВОДСТВОТО И ПРЕДЛАГАНЕТО НА КАЧЕСТВЕНИ И БЕЗОПАСНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ СУРОВИНИ И ХРАНИ

Мярка

- Осъществяване на единен официален контрол по безопасността и качеството на храните, обхващащ всички звена и етапи от хранителната верига.

Действия

- Поддържане на ефективна и ефикасна система за официален контрол, подчинена на общи принципи за спазване и прилагане на европейското

законодателство за прозрачност, гъвкавост, без корупционни практики, конфликт на интереси и дублиране на дейности.

- Създаване на единна система за извършване на официален контрол на храни и фуражи на основата на прилагане на научен подход за оценка, комуникация и управление на риска и прилагане на добри административни практики на ЕС за работа с научни институти и университети с цел постигане на по-голяма гъвкавост, прозрачност и информираност на обществото относно качеството и безопасността на храните.
- Създаване и поддържане на единен публичен регистър на обектите за добив, преработка, съхранение и търговия с храни и фуражи.
- Оптимизиране и ефективно поддържане на информационните системи за проследяване на търговията с животни, суровини и храни, системата за идентификация на животните и системата за бързо съобщаване в случай на опасност, произтичаща от храни и фуражи, функциониращи на територията на Европейския съюз.
- Унифициране прилагането на изискванията за извършване на официален контрол чрез оптимизиране на съществуващите компетентни органи и акредитирани лаборатории.
- Актуализиране и нотифициране в ЕС на БДС за млечни и месни продукти, разработване и въвеждане на национален знак за високо качество.
- Обединяване и координация на съществуващите отделни системи за оценка на риска на базата на най-добри създадени модели и практики в Европейския съюз и информиране на обществеността за всички предприети мерки и резултатите от тях.

29. УСТОЙЧИВО И КОНКУРЕНТОСПОСОБНО РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИЯ СЕКТОР В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПИТЕ ЗА МНОГОФУНКЦИОНАЛНО СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРИТЕ

Мярка

- Изготвяне на цялостен законов пакет за оптимизиране на организационната структурата за управление на държавните гори чрез разделяне на обществените и контролните функции от икономическите и стопанските дейности.

Действия

- Създаване на служба Държавен горски инспекторат за осъществяване на строг държавен контрол при опазване на обществените интереси спрямо продуктите, функциите и услугите в сектора на горите въз основа на добрите национални традиции и водещите практики в ЕС.
- Установяване на икономически жизнени държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства чрез подходящи механизми за инвестиции и сътрудничество с предприемачите в горите и подкрепа на инициативи за развиване на разнообразни и печеливши дейности.

- Внедряване на сертификацията като водещ инструмент на общественения контрол в горите и гаранция за многофункционалното им стопанисване.
- Осигуряване на равнопоставеност на собствениците и държавна подкрепа за развитие на общинската и частната горска собственост.
- Подготовка и изпълнение на програми за обучение на държавните служители и тези от търговските предприятия за изграждане на капацитет за бизнес планиране, търговско управление, поведение и финанси, работа с програмите и мерките на ЕС.

Мярка

- Стимулиране развитието на националния горскопромишлен комплекс, запазване на съществуващите и създаване на нови работни места.

Действия

- Прилагане на прозрачна, пазарно ориентирана и регионално диференцирана ценова политика на горските продукти, услуги и функции, включително създаване на борси за горски продукти и електронна търговия с тях.
- Стимулиране на публично-частните партньорства и дългосрочното договаряне в горския сектор, в т.ч. за развитие на инфраструктурата в горите.
- Разширяване дела на оползотворяване на биомасата от горите за енергийно производство от възобновяеми източници (потенциал до 500 MW).
- Облекчаване на регулаторните механизми в сектора, стимулиране на фирми по места за въвеждане на съвременни контролни механизми чрез сертифициране на производството.

Мярка

- Децентрализация на управлението на горските ресурси чрез постепенно предприемане на стъпки за доброволно, икономически, социално и екологично обосновано прехвърляне на права, задължения и отговорности от държавата към общините на базата на дългосрочно договаряне.

Действия

- Разработване на дългосрочни програми за многофункционално развитие на горите на регионално и общинско ниво.
- Създаване на условия за пълноценно усвояване на европейските фондове за горите, стимулиране развитието на местната икономика и бизнес и повишаване на обществената заинтересованост от устойчивото и природосъобразно стопанисване на горите.
- Приемане на програма за разясняване и стимулиране на собствениците на гори за участието в световния пазар на въглеродни емисии чрез подобряване на стопанисването им.

30. ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗАЩИТАТА И ПОДПОМАГАНЕ АДАПТАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ГОРИ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ

Мерки

- Подобряване на кадастъра и базата данни за българските гори чрез въвеждане на съвременни сателитни технологии. Приемане на програма за Национална горска инвентаризация като общоевропейски метод за контрол на стопанските планове за горите.
- Нормативно регламентиране на забрана за промяна на предназначението на горите от извършени заменки, лесопригодни гори и земи от Горския фонд за срок 20 години освен за важни публични цели.
- Създаване на междуведомствен съвет за научно обслужване, участие в реализирането и внедряването на европейски и световни проекти и инициативи относно превенцията и адаптацията на горите към климатичните промени.
- Приемане на мерки за извършване на дейностите по опазване на горите съвместно с полицейски служби, неправителствения сектор, общините и др.
- Осъвременяване на националния план за превенция и защита на горите от пожари и подобряване на контрола за реализиране на противопожарните дейности в горите.
- Разработване и приемане на съвременни природосъобразни режими за управление на горите в защитените територии и тези, попадащи в европейската екологична мрежа „Натура“.
- Провеждане на кампании за разясняване на ползите от горите и съвременните начини за опазването им сред обществеността.
- Прилагане на общоевропейски методи за оценка на недървопроизводствените функции и услуги от горите и на финансовото и функционалното им осигуряване в бъдещ период. Координиране внедряването на принципа „Ползвателят плаща“ за ресурси от горите с останалите заинтересувани ведомства.
- Стимулиране на биологичното производство на продукти и разширяване на екологичните услуги в горските територии.

31. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И РАЗВИВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ, СЪЗДАВАЩИ ДОХОДИ ИЗВЪН ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Мярка

- Провеждане на целенасочена политика за развитие на селските райони и възраждане на техните традиции според специфичните особености на селските общности, местния потенциал и насърчавайки местната инициатива.

Действия

- Подкрепа на стратегии за местно развитие чрез Програмата за развитие на селските райони.
- Подкрепа на бизнес начинания, които възраждат местните традиции и съхраняват спецификите на селските общности.

- Изготвяне на анализ за възможностите за преразпределяне на средствата между мерките от Програмата за развитие на селските райони.

Мярка

- Подобряване качеството на живот, развитие на инфраструктурата и основните услуги за бизнеса и населението.

Действия

- Подобряване на инфраструктурата в селските общини по отношение на туризма, общинските пътища, водоснабдяването и канализацията чрез мерки от Програмата за развитие на селските райони.
- Използване на възможностите за допълване на инвестициите за услуги и инфраструктура в селските райони чрез ОП „Регионално развитие” с цел укрепване на взаимовръзката „село-град-регион”.
- Благоустройство на селата чрез обновяване на сградния фонд на социалните заведения, на улиците, парковете, културни сгради и сгради с местно значение чрез мерки от Програмата за развитие на селските райони.
- Създаване на центрове за услуги за селското население чрез мерки от Програмата за развитие на селските райони, така че да се осигури подобрен достъп до култура, развлечения и спорт, услуги за децата и уязвимите групи, информационни и комуникационни услуги.

32. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНИ ФОРМИ НА ЗЕМЕДЕЛИЕ, ЦЕЛЯЩИ ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

Мярка

- Приоритетно изпълнение и реализация на заложените задачи и дейности в Националния план за развитие на биологичното земеделие в България 2007-2013.

Действия

- Осигуряване финансирането на Националния план за развитие на биологичното земеделие в България 2007-2013.
- Осигуряване на административен капацитет за изпълнение на плана.

Мярка

- Насърчаване на земеделските стопани за използване на възможностите за подпомагане в областта на агроекологията и компенсаторните плащания в местата по Натура 2000.

Действия

- Преразглеждане нивата на изчислените агроекологични компенсаторни плащания по Програмата за развитие на селските райони с цел тяхното увеличаване и засилване на интереса към тях от страна на земеделските стопани.
- Разширяване обхвата на пилотните райони, в които се подпомагат агроекологични дейности.
- Започване прилагането на предвидените за стартиране на по-късен етап мерки от Програмата за развитие на селските райони, целящи опазване на околната среда и биологичното разнообразие.

Резултати	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Възраждане на българското селско и горско стопанство. ▪ Опазване на националните природни богатства, културни традиции и бит. ▪ Спиране обезлюдяването на селските райони. ▪ Техническа и технологична модернизация на сектора. ▪ Увеличен обем на производството в аграрния сектор. ▪ Осигурено съвременно професионално образование и обучение в аграрния сектор. ▪ Регламентиране и защита на производството на традиционните български селскостопански производства.

I.8 УСКОРЕНО ИЗГРАЖДАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

33. УСКОРЯВАНЕ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ПРОЕКТИ В ОБЛАСТТА НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ, АВТОМОБИЛНИЯ, ВОДНИЯ, ВЪЗДУШНИЯ И КОМБИНИРАНИЯ ТРАНСПОРТ

Мерки

- Реконструкция и електрификация на жп линията Пловдив – Свиленград.
- Изграждане на нов граничен комбиниран (пътен/железопътен) мост над р. Дунав при Видин – Калафат (България/Румъния).
- Строителство на автомагистрала Люлин: Софийски околновръстен път – пътен възел Даскалово.
- Техническа помощ за рехабилитация на жп линията Пловдив – Бургас и жп линия Мездра – Горна Оряховица.
- Техническа помощ за модернизация на жп линията Видин – София.

- Техническа помощ за модернизация на жп линии по направление на общоевропейските транспортни коридори (TEN-T) в България.
- Техническа помощ за подготовка на пътни проекти по направление на общоевропейските транспортни коридори (TEN-T) в България.
- Изграждане на нова летищна контролна кула на летище София с прилежащата към нея инфраструктура.

34. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТРАНСПОРТ“

Мерки

- Модернизация на жп линията София – Пловдив.
- Електрификация и реконструкция на жп линията Свиленград – турска граница.
- Подновяване на участъци от железопътната инфраструктура по жп линията Пловдив – Бургас (по протежение на Транс-европейската транспортна мрежа)“.
- Модернизация на жп линията София – Драгоман (по протежение на Трансевропейската транспортна мрежа)“.
- Проектиране на строителството на жп линията Видин – София.
- Модернизация на участък от път I-1 (Е 79) Враца – Ботевград и (Е 79) Видин – Монтана.
- Рехабилитация и ново строителство на пътна отсечка Кърджали – Подкова.
- Връзка на автомагистрала Хемус с Околовръстен път - София.
- Ускорено продължаване изграждането на автомагистрала Струма.
- Изграждане на автомагистрала Марица – от км 5 до км 72.
- Доизграждане на автомагистрала Тракия – лотове 2, 3 и 4.
- Разширение на софийското метро по отсечките: пътен възел Надежда – Централна жп гара – пл. „Св. Неделя“ – бул. „Черни връх“.
- Подобряване на корабоплаването в българо-румънския участък на р. Дунав от км 530 до км 520 – Батин и от км 576 до км 560 – Белене.
- Създаване на речна информационна система в българската част на р. Дунав.
- Информационна система за управление на трафика на плавателни съдове – фаза 3.

35. ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНОТО ПАРТНЬОРСТВО

Мерки

- Концесиониране на пристанищни терминали от пристанища за обществен транспорт с национално значение.
- Концесиониране на граждански летища за обществено ползване или обособени части от тях.

- Концесиониране на приемни здания в железопътни гари като обект от железопътната инфраструктура.

---

36. ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА И УПРАВЛЕНИЕТО НА ТРАНСПОРТА

Мерки

- Прецизиране на условията и реда за извършване на превоз за собствена сметка на територията на страната.
- Въвеждане на принцип за диференциация на отговорността на всички участници в системите по извършване на обществен превоз на пътници и товари, извършване на преглед за техническа изправност на моторни превозни средства и провеждане на обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства.
- Прецизиране на условията и реда за издаване на лиценз на Общността и лиценз за обществен превоз на пътници и товари на територията на Република България по отношение на изискванията за финансова стабилност и професионална компетентност.
- Оптимизиране на транспортните схеми, съгласуване на всички видове транспорт – създаване на законово основание за разработване на принципно нова републиканска транспортна схема, която да обвързва автобусните линии с разписанието на пътническите влакове.

---

37. ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

Мерки

- Подобряване състоянието на държавните дружества в областта на железопътния транспорт.
- Обновяване на подвижния парк.
- Подновяване и реконструкция на железния път в съответствие с международните изисквания.
- Проектиране и изграждане на диспечерски центрове и гарови компютърни системи за управление на влаковото движение.
- Изграждане на нови и усъвършенстване на съществуващи системи за осигурителна техника и телекомуникации.
- Цялостна модернизация на съоръженията на железопътната електроразпределителна мрежа.

---

38. ПОДОБРЯВАНЕ ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА АВИАЦИОННИЯ СЕКТОР

Мерки

- Създаване на условия за превръщане на летищата в самостоятелни бизнес единици.

- Стимулиране на конкуренцията между авиопревозвачите, летищата, летищните оператори и операторите на наземно обслужване.
- Осигуряване и поддържане високи нива на качество на аеронавигационното обслужване в контекста на Единното европейско небе.
- Създаване на функционален блок от въздушно пространство DANUBE FAB.

39. РАЗВИТИЕ НА ИНТЕРМОДАЛНИЯ ТРАНСПОРТ

Мярка

- Създаване на условия за развитие на транспортната логистика.
- Изпълнение на проект „Строителство на интермодален терминал в София“ по ОП „Транспорт“.
- Намаляване на инфраструктурните такси за контейнерни влакове и влакове, които реализират комбиниран транспорт.
- Проектиране на интермодални терминали според Стратегията за развитие на интермодалния транспорт.
- Реализиране на международния проект „Изграждане и развитие на нови контейнерни терминали на пристанищата Варна и Бургас“.

Резултати

- Максимално задоволяване на транспортните потребности на населението и икономиката.
- Осигурен качествен, безопасен и достъпен транспорт с оглед повишаване конкурентността на българската икономика.
- Успешно приключени процедури за отдаване на концесия на различни обекти.
- Осигурени прозрачни и хармонизирани условия за конкуренция между отделните видове транспорт, оптимизирани транспортни схеми и съгласувани всички видове транспорт.
- Качествен, бърз, безопасен и удобен железопътен транспорт.
- Комплексно и взаимнообвързано развитие на различните видове транспорт – железопътен, автомобилен, воден, въздушен и интермодален.
- Ефективно функциониращи логистични системи.
- Паралелно развитие както на транспортната инфраструктура по приоритетните трансевропейски направления, така и на необходимите интермодални терминали, създаващи условия за разрастването им в товарни селища.

40. РАЗВИТИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ И ПОЩЕНСКИТЕ УСЛУГИ

Мерки

- Хармонизиране на правно-нормативната уредба в съответствие с европейското законодателство в сектора.
- Осигуряване на прехода от наземно аналогово към цифрово радио- и телевизионно радиоразпръскване.
- Организиране на маркоиздаване и маркосъхранение.

Действия

- Изготвяне на политика в електронните съобщения.
- Актуализиране на пощенската политика.
- Актуализиране на Националния план за разпределение на радиочестотния спектър.
- Ратифициране на актовете, приети от XXIV и XXV конгрес на Всемирния пощенски съюз.
- Изготвяне на подзаконова нормативна уредба, определяща развитието на електронните съобщения, радиосъобщенията и пощенските услуги в съответствие със действащото законодателство.
- Изпълнение на Годишния тематичен план за издаване на пощенски марки, пощенски продукти и специални пощенски печати.
- Изпълнение на дейностите по използването на пощенските марки за международен обмен и представителни цели. Актуализиране на вътрешнонормативните актове въз основа на измененията и допълненията на Закона за пощенските услуги.
- Изграждане на 15 регионални SFN мрежи.
- Изготвяне и утвърждаване на Годишния тематичен план за издаване на пощенски марки, пощенски продукти и специални пощенски печати.
- Ръководене и организиране дейността на Специализирания експертен съвет по маркоиздаване.
- Организиране и провеждане на процедури по пускане и изваждане от употреба на пощенски марки и пощенски продукти.
- Организиране и осъществяване съхранението на пощенските марки и пощенските продукти в маркохранилището.

41. РАЗВИТИЕ НА МОДЕРНА ШИРОКОЛЕНТОВА ИНФРАСТРУКТУРА

Мерки

- Съгласуване на Национална стратегия за развитие на широколентовия достъп.
- Изготвяне и изпълнение на Национална програма за развиване на основните цели, залегнали в стратегията.

- Интегриране на услуги и бизнес на основата на развитието на широколентовия достъп.
- Създаване на Национален фонд за развитие на широколентовия достъп.
- Интегриране услугите на широколентовия достъп с услугите на информационното общество.
- Развитие и модернизация на Националната електронно-съобщителна мрежа (НЕСМ).

Действия

- Анализ на състоянието на широколентовия достъп по региони.
- Съгласуване на технологични изисквания за проекти.
- Съгласуване на модели за публично-частни проекти за широколентов достъп.
- Съгласуване с Европейската комисия на правила за прилагане на държавна помощ при проекти за широколентовия достъп.
- Съгласуване на показатели за мониторинг на програмата и проектите за широколентовия достъп.
- Включването на широколентовия достъп като компонент на регионалната инфраструктура.
- Интегриране на дейностите и проектите по широколентовия достъп в регионалните планове за развитие.
- Ревизиране на мерките по оперативните програми с мерките за регионално развитие на широколентовия достъп.
- Интегриране на Националната електронно съобщителна мрежа (НЕСМ) с мрежите на другите държавни структури.
- Проектиране и изграждане на оптична и телекомуникационна свързаност на специални обекти с отбранително предназначение (СООП) към електронно съобщителната мрежа.
- Проектиране и изграждане на оптична и телекомуникационна свързаност на общинските центрове до електронно-съобщителната мрежа .
- Доизграждане на системата за контрол на достъпа до отделни точки от електронно-съобщителната мрежа.
- Реинженеринг на инженерно-техническите системи в специалните обекти с отбранително предназначение (СООП).

---

42. СЪЗДАВАНЕ НА МОДЕРНА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ИКТ ИНФРАСТРУКТУРА И СТИМУЛИРАНЕ НА ИНОВАЦИОННАТА И РАЗВОЙНАТА ДЕЙНОСТ НА БАЗАТА НА ИКТ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКА НА ЗНАНИЕТО И ПРИВЛИЧАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ

Мерки

- Изграждане на научноизследователска ИКТ инфраструктура за научноизследователска и развойна дейност и свързването ѝ с пан-европейското научно и изследователско пространство.
- Развитие на високопроизводителните изчислителни ресурси и ГРИД технологиите и интегрирането им в национални изследователски проекти.
- Развитие и интегриране на българския суперкомпютърен център в научноизследователската и развойната дейност.
- Изграждане на среда в подкрепа на научните изследвания, трансфера на технологии и иновации в сектора на ИКТ.

Действия

- Въвеждане на новите интернет протоколи и повишаване сигурността на комуникациите.
- Активно участие в европейски и регионални проекти.
- Създаване на публично-частни партньорства за усвояване ресурсите на БСЦ.
- Разработването на ключови високопроизводителни технологии.
- Организиране на мрежа от регионални контактни лица в страната по Рамковите програми на Европейската общност в областта на ИКТ.
- Присъединяване на страната ни към съвместните технологични инициативи (СТИ) на ЕС, включително ARTEMIS и ENIAC.
- Прилагане на национални публични схеми за съфинансиране на български организации, кандидатстващи за и получили финансиране от рамковите програми на ЕС, в т.ч. ИКТ проекти.
- Насърчаване и подпомагане на предприемачеството (създаване на собствени spin-off компании) сред академичния състав на висшите училища и научните институции в областта на ИКТ.
- Активно участие в европейски и други международни проекти.

---

43. РАЗВИТИЕ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО

Мерки

- Координиране развитието на информационното общество.
- Развитие на информационните технологии.

Действия

- Мониторинг на развитието на информационното общество.

- Ревизиране и хармонизиране на Националната стратегия за развитие на информационното общество с политиката на Европейския съюз и програмните документи на правителството.
- Създаване на орган за координация към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.
- Съгласуване на политика, методика и изисквания за разработване, утвърждаване, интегриране и мониторинг на значими национални проекти в областта на информационното общество.
- Популяризиране на информационното общество.
- Ревизиране и приемане на Национална програма за развитие на информационните технологии (ИТ)
- Създаване на благоприятна среда за развитие на информационните технологии.
- Изграждане и поддържане на високо ниво на киберсигурност.
- Изграждане на център за компетентност в областта на киберсигурността по инициатива на Международния съюз по далекосъобщения
- Изграждане и интегриране на CERT-ове в различни в различни области – електронно управление, академичен и др.
- Подпомагане участието на българския ИКТ бизнес в международни изложения и бизнес инициативи.

---

44. РАЗВИТИЕ НА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

Мерки

- Изграждане и развитие на електронното правителство
- Приемане на Национална стратегия за електронно управление и Пътна карта за изпълнението ѝ.
- Осигуряване на технически условия за предоставяне на електронни административни услуги и вътрешни електронни услуги.

Действия

- Актуализиране на Закона за електронно управление, подзаконовата уредба и нормативната уредба, касаеща предоставянето на административни услуги по електронен път.
- Въвеждане в режим на редовна експлоатация на системите на електронното правителство.
- Въвеждане на ефективни методи за управление на процесите, автоматизиран контрол на изпълнението в публичния сектор.
- Присъединяване на информационните системи на администрациите към Единната среда за обмен на електронни документи за осигуряване на електронния документооборот и предоставяне на административни услуги.
- Осигуряване на унифициран достъп до пространствени данни.

- Приемане на Закон за достъп до пространствени данни, въвеждащ изискванията на Директива 2007/2/ЕО (INSPIRE) на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г.
- Определяне на орган за контакт и координираща структура по отношение на Директива INSPIRE за България.
- Изграждане на Национален портал за пространствени данни.
- Създаване на ефективни канали за консултиране и обратна връзка с потребителите.
- Подпомагане създаването на метаданни за пространствените данни от държавните ведомства.

Резултати

- Осигурено покритие на територията на страната с наземно цифрово радиоразпръскване от две национални мрежи.
- Осигурено покритие на територията на страната на нови три национални мрежи.
- Осигурен достъп на населението до широк спектър от съвременни, ефективни и качествени електронни съобщителни услуги.
- Преодоляване на изоставането в развитието на електронната съобщителна инфраструктура в пограничните и слабо населените райони.
- Увеличен преносен капацитет на оптичната опорна мрежа и изградена оптическа свързаност до всички 28 областни администрации и 264 общини.
- Осигурена защита на комуникационните и информационните технологии при кризи от военен и невоенен характер.
- Повишена скорост на национална свързаност на българските университети до 10 гбс на базата на dark-fibre технологии.
- Увеличена международна свързаност до 10 гбс.
- Подпомагане младите хора към научноизследователска кариера чрез разширяване на възможностите за обмяна на опит и участие в съвместни международни проекти.
- Повишено доверие в интернет за използването му за електронен бизнес и търговия.
- Подпомагане използването на кирилицата в интернет.
- Развитие на международното сътрудничество със съседните страни, с Европейския съюз и НАТО.
- Действаща информационна среда за предпазване на децата от вредните влияния на виртуалната среда.
- Осигурен лесен достъп на гражданите и бизнеса до ефективни и качествени административни услуги посредством реализирането им

по електронен път на ниво транзакция, реализирането на комплексни електронни административни услуги и др.

- Осигурена оперативна съвместимост и информационна сигурност на административните информационни системи.
- Осигурен унифициран достъп до пространствени данни, в т.ч. връзка със съответната инфраструктура на Европейския съюз, с оглед предоставяне на вътрешно-административни услуги и услуги на гражданите и бизнеса.

ПРИОРИТЕТ II.

**ГАРАНТИРАНЕ НА ПРАВОВИЯ РЕД В СТРАНАТА,
БОРБА С ПРЕСТЪПНОСТТА И ОГРАНИЧАВАНЕ
НА КОРУПЦИЯТА**

- Цел 45. Противодействие и превенция на корупцията по високите етажи на властта. Ограничаване и недопускане на корупционни практики в централната и местната власт
- Цел 46. Ефективно противодействие на престъпността с акцент върху организираната престъпност и корупцията. Пресичане и ограничаване на възможностите за действие на организираните престъпни групировки, както и прекъсване на връзката им с политическите партии и властта
- Цел 47. Повишаване на индивидуалната сигурност на гражданите и възвръщане на доверието им към правовия ред и държавността. Активно противодействие и превенция на общата престъпност
- Цел 48. Гарантиране на правовия ред в държавата
- Цел 49. Изграждане на интегрирана национална система за сигурност с цел защита на основните конституционни принципи. Реална защита на правата и свободите на гражданите.
- Цел 50. Изграждане на единна национална система за реагиране и управление при бедствия и други извънредни ситуации
- Цел 51. Изпълнение на ангажиментите по линия на ЕС, свързани с привеждане на националното ни законодателство в съответствие с Общностното право
- Цел 52. Законодателни промени във връзка с актуалната практика на Европейския съд по правата на човека
- Цел 53. Отговорна и прозрачна политика в областта на международното осиновяване
- Цел 54. Изграждане на механизъм за изпълнение на задълженията на страната ни по конвенциите, свързани със закрила на децата
- Цел 55. Реформиране на пенитенциарната система и хуманизиране изпълнението на наказанията
- Цел 56. Усъвършенстване на административното обслужване на граждани и юридически лица в системата на Министерството на правосъдието
- Цел 57. Създаване на условия за ефективно противодействие на нелоялната конкуренция в транспортния сектор и предотвратяване на корупционните практики в сферата на транспорта

Основният акцент при изпълнението на този приоритет е противодействието и превенцията на корупцията по високите етажи на властта. Целта на правителството е да изгради адекватен административен капацитет и да осигури системно прилагане на политика на нетърпимост към корупционни прояви и практики. Действията ни са насочени към осъществяване на редовен мониторинг и контрол на основните рискови канали за корупционно въздействие по процедурите за обществени поръчки, предоставяне на лицензи, концесии, както и върху дейността на контролните агенции. Необходимо е да бъдат усъвършенствани процедурните правила за осъществяване на дейностите във връзка с подадени сигнали за корупция.

Друг важен акцент при изпълнението на този приоритет е противодействието на престъпността. Усилията на правителството са насочени към борбата както с организираната, така и с общата престъпност. Планираме реформа в оперативно–издирвателната дейност и засилване работата на съвместните екипи между Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция "Национална сигурност" и прокуратурата. Целта на конкретните изменения в Наказателно-процесуалния кодекс, Наказателния кодекс, Закона за специалните разузнавателни средства и Закона за съдебната власт е бързина на наказателното производство, премахване на излишния формализъм и дублирането на функции.

Сред основните цели на правителството е повишаване доверието на гражданите в институциите и гарантиране на тяхната индивидуална сигурност. В тази връзка стремежът ни е към полагане на максимални усилия за подобряване на отношенията между полицията и обществото, както и към превръщане на полицията в институция, осигуряваща услугата "сигурност" на гражданите. С предприемането на адекватни действия целим увеличаване броя на разкритите престъпления и осъществяване на контрол по регистрацията и движението на заявленията на гражданите за престъпни прояви. Усилията на правителството са насочени и към гарантиране защитата на гражданите при бедствия и други извънредни ситуации.

---

45. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА КОРУПЦИЯТА ПО ВИСОКИТЕ ЕТАЖИ НА ВЛАСТТА. ОГРАНИЧАВАНЕ И НЕДОПУСКАНЕ НА КОРУПЦИОННИ ПРАКТИКИ В ЦЕНТРАЛНАТА И МЕСТНАТА ВЛАСТ

Мерки

- Изграждане на адекватен административен капацитет и прилагане на ефективен контрол за установяване конфликти на интереси и злоупотреби със служебно положение.
- Системно прилагане на политика на нетърпимост при противодействие на корупцията.
- Редовен мониторинг и контрол на основните рискови канали за корупционно въздействие по процедурите за обществени поръчки, лицензи, концесии и по дейността на контролните агенции.
- Усъвършенстване на процедурните правила за осъществяване на дейностите във връзка с подадени сигнали за корупция.
- Прилагане на европейските стандарти за превенция и противодействие на корупцията и създаване на институционална култура за устойчивост към корупционни рискове и практики.
- Ефективно прилагане и контрол на мерките, заложи в Етичния кодекс на лицата, заемащи длъжности в изпълнителната власт.
- Мобилност и ротация на служителите в особено чувствителните към корупционен натиск сфери на работа в Министерството на вътрешните работи.
- Формулиране на нов и ясен мандат на Комисията за превенция и противодействие на корупцията към Министерския съвет.
- Разработване на единна методика за оценка на корупционния риск в администрацията.
- Усъвършенстване на единната система за сигнали, позволяваща да се проследят действията на администрацията при сигнали за корупция.
- Публикуване на информация за действия при сигнали за корупция на интернет страниците на всички министерства.

---

46. ЕФЕКТИВНО ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ПРЕСТЪПНОСТТА С АКЦЕНТ ВЪРХУ ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И КОРУПЦИЯТА. ПРЕСИЧАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОРГАНИЗИРАНИТЕ ПРЕСТЪПНИ ГРУПИРОВКИ, КАКТО И ПРЕКЪСВАНЕ НА ВРЪЗКАТА ИМ С ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ И ВЛАСТТА

Мерки

- Промени в Закона за Министерството на вътрешните работи и в Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ за дефиниране на функциите и открояване профила на звената с цел недопускане дублирането на структури и функции.

- Възстановяване на Главна дирекция “Борба с организираната престъпност” като основна структура за активно противодействие на организираната престъпност и корупцията.
- Реформа на оперативно-издирвателната дейност за повишаване ефективността на събирането на разузнавателна информация с цел по-активно противодействие на престъпността.
- Ограничаване на връзките между лидери и членове на организирани престъпни групи с политическите партии, с изпълнителната, съдебната и местната власт.
- Засилване работата на съвместните екипи между Министерството на вътрешните работи, Държавна агенция „Национална сигурност” и прокуратурата за активно и постоянно противодействие на организираната престъпност и корупцията.
- Системен анализ на рисковете, заплахите, състоянието и динамиката на организираната и тежката престъпност. Оценка на провежданите мероприятия по основни направления на дейност.
- Намаляване на престъпленията, свързани с наркотици, чрез активно противодействие и ограничаване на възможностите за трафик, разпространение, производство и търговия на наркотици.
- Подобряване на координацията между компетентните органи и организации по противодействие на трафика на хора, издирване на жертви на трафика и тяхното реинтегриране в обществото.
- Недопускане използването територията на страната за подготовка и извършване на терористични действия.
- Активно противодействие на случаите на отвличания, взривявания, заплахи и други форми на принуда.
- Изготвяне на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс с изменения и допълнения на Наказателния кодекс, Закона за специалните разузнавателни средства и Закона за съдебната власт за постигане на бързина и ефективност на наказателното производство, избягване на излишния формализъм.
- Разработване на Концепция и нов Наказателен кодекс – усъвършенстване на материалната наказателноправна уредба.

47. ПОВИШАВАНЕ НА ИНДИВИДУАЛНАТА СИГУРНОСТ НА ГРАЖДАНИТЕ И ВЪЗВРЪЩАНЕ НА ДОВЕРИЕТО ИМ КЪМ ПРАВОВИЯ РЕД И ДЪРЖАВНОСТТА. АКТИВНО ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ОБЩАТА ПРЕСТЪПНОСТ

Мерки

- Подобряване на отношенията между полицията и обществото и обединяване на усилията срещу престъпността чрез прилагане на интегрирания модел “Полицията в близост до обществото”. Утвърждаване на полицията като институция, която е призвана да осигурява услугата “сигурност” на гражданите.

- Утвърждаване на превенцията като основен инструмент за противодействие на престъпността.
- Увеличаване броя на разкритите престъпления и контрол по регистрацията и движението на заявленията на гражданите за престъпни прояви.
- Взаимодействие на охранителната полиция с органите на местната власт.
- Активизиране на Държавно - обществената комисия по въпросите на противодействието на престъпността и подобряване механизма на сътрудничество с гражданското общество.
- Подобряване безопасността на движението по пътищата в страната и опазване живота и здравето на децата в пътното движение.

---

48. ГАРАНТИРАНЕ НА ПРАВОВИЯ РЕД В ДЪРЖАВАТА

Мерки

- Приемане на нов Закон за нормативните актове, с цел въвеждане на комплексен подход в норма творческата дейност, целящ повишаване на нейното качество и премахване на условията за използване на корупционни практики.
- Приемане на Концепция изменение и допълнение на Закона за кадастъра и имотния регистър.
- Разработване на Административно-наказателен кодекс с цел кодифициране и усъвършенстване на нормативната уредба в тази област.

---

49. ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНТЕГРИРАНА НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА СИГУРНОСТ С ЦЕЛ ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ КОНСТИТУЦИОННИ ПРИНЦИПИ. РЕАЛНА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ.

Мерки

- Структуриране на Съвета по сигурността към Министерския съвет и превръщането му в координационен център на звената от системата за сигурност и обществен ред.
- Разработване на Стратегия за национална сигурност на Република България, която да определя основните рискове и приоритети, както и общата организационна рамка на сектора за сигурност на страната.
- Разработване на нов Закон за Министерството на вътрешните работи, съобразен с актуалните обществени промени и промените в сектора за сигурност, с цел повишаване на ефективността по противодействие и превенция на престъпността и опазване на обществения ред.

---

50. ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕДИННА НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА РЕАГИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ ПРИ БЕДСТВИЯ И ДРУГИ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ

Мерки

- Промени в Закона за Министерството на вътрешните работи за инкорпориране на структурите на “Гражданска защита” и “Национална система 112” в МВР.
- Законово регламентиране изграждането и функционирането на единна национална система за реагиране при пожари, бедствия и други извънредни ситуации.

---

51. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АНГАЖИМЕНТИТЕ ПО ЛИНИЯ НА ЕС, СВЪРЗАНИ С ПРИВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНОТО НИ ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ОБЩНОСТНОТО ПРАВО

Мерки

- Въвеждане в националното законодателство на новите актове на Европейския съюз – директиви и рамкови решения.
- Създаване на правни и организационни условия за ефективно прилагане на регламентите и уведомяване на ЕК.
- Участие в заседанията на работните органи към Съвета на ЕС и Европейската комисия, координация и изготвяне на рамкови позиции по проектите на нови актове на ЕС във връзка със съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела и дружественото право.

---

52. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОМЕНИ ВЪВ ВРЪЗКА С АКТУАЛНАТА ПРАКТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Мерки

- Изготвяне на предложения за изменение в действащото законодателство и при необходимост - издаване на задължителни указания на министъра на правосъдието и на правителствените агенти по отделни закони.

---

53. ОТГОВОРНА И ПРОЗРАЧНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА МЕЖДУНАРОДНОТО ОСИНОВЯВАНЕ

Мерки

- Разработване на подзаконовите нормативни актове в областта на международното осиновяване в изпълнение на новия Семейен кодекс.
- Организиране и провеждане на форуми с участието на всички институции, ангажирани в процеса по осиновяване на деца – Министерството на здравеопазването, Министерството на труда и социалната политика, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане,

Националното сдружение на общините в Република България и акредитираните организации за посредничество при международно осиновяване.

54. ИЗГРАЖДАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА СТРАНАТА НИ ПО КОНВЕНЦИИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА

Мярка

- Прецизиране функциите на компетентните органи при работа по случаите на родителско отвлечане на деца.

55. РЕФОРМИРАНЕ НА ПЕНИТЕНЦИАРНАТА СИСТЕМА И ХУМАНИЗИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАКАЗАНИЯТА

Мерки

- Подобряване на материалните условия, намаляване на пренаселеността в пенитенциарните заведения и привеждането им в съответствие с международните минимални стандарти.
- Създаване на условия за хуманно третиране на правонарушителите и осигуряване в пълен обем на правата и свободите им чрез промени в законодателната уредба на изпълнението на наказанията.
- Организационно развитие и укрепване на административния капацитет, осигуряващ изпълненията на наказанията.

56. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА В СИСТЕМАТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Мерки

- Усъвършенстване на административното обслужване на гражданите и юридическите лица.
- Разработване на мерки за контрол на медиатори и организации, които обучават медиатори.
- Задълбочаване на връзките с медиатори и организации, които обучават медиатори в ЕС, съответно с органи на държавите-членки на ЕС.

57. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ЕФЕКТИВНО ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА НЕЛОЯЛНАТА КОНКУРЕНЦИЯ В ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР И ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА КОРУПЦИОННИТЕ ПРАКТИКИ В СФЕРАТА НА ТРАНСПОРТА

Мерки

- Осигуряване на прозрачни и хармонизирани условия за конкуренция на транспортния пазар.
- Задълбочаване на диалога с гражданските и браншовите организации.

- Увеличен брой разкрити и предотвратени конфликти на интереси и злоупотреби със служебно положение.
- Обучени служители за разкриване и предотвратяване на конфликти на интереси.
- Усъвършенствани методи за подаване на сигнали за корупция.
- Увеличен брой заведени и реализирани оперативни дела за корупция.
- Оптимизиране работа на специализираните звена за противодействие и превенция на корупцията в полицейските структури на национално, областно и местно ниво.
- Прекъснати връзки между организираната престъпност и политическите партии.
- Публичност и прозрачност в действията за прекратяване на корупционни практики.
- Намалена криминална престъпност.
- Намален брой на престъпленията, свързани с наркотици.
- Разработени критерии за идентификация на жертви на трафик.
- Намален брой тежки автопроизшествия.
- Намален брой жертви при пътнотранспортни произшествия.
- Ефективно действаща система за сигурност и обществен ред.
- Доверие на гражданското общество към правозащитните институции.
- Ефективност при разкриване на престъпленията.
- Повишено качество на нормативната уредба.
- Сътрудничество с гражданското общество в борбата с престъпността.
- Хармонизиране на националното законодателство със законодателството на ЕС.
- Позитивен международен имидж на страната.
- Отговорна и прозрачна политика в областта на международните осиновявания.
- Утвърждаване на Република България като надежден съюзник и партньор в сектора за сигурност в рамките на НАТО и ЕС.

ПРИОРИТЕТ III.

**РЕФОРМИРАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ РАБОТАТА
НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА ЗА
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВОСТТА В
ОБЩЕСТВОТО**

Цел 58. Осигуряване на бързина, качество и прозрачност на правораздаването

Цел 59. Осигуряване на равен достъп до правосъдие и достигане на европейските стандарти

Цел 60. Намаляване броя на осъдителните решения на Европейския съд по правата на човека

Цел 61. Изпълнение на препоръките на ЕК по отношение на съдебната система и досъдебната фаза

Правителството си поставя за цел възстановяването на справедливостта в обществото, като реформирането и подобряване на работата на съдебната система е сред ключовите приоритети. Основен акцент при изпълнението на тази цел е осигуряването на бързина, качество и прозрачност на правораздаването.

Стремежът на правителството е към неотложни и категорични действия за изпълнение на препоръките на Европейската комисия по отношение на съдебната система и досъдебната фаза. Основните усилия са насочени към осъществяване на мониторинг и анализ на прилагането на Гражданския процесуален кодекс, Наказателно-процесуалния кодекс, Административно-процесуалния кодекс и Закона за съдебната власт. За по-голяма прозрачност предвиждаме публикуване на докладите на Комисията за професионална етика и превенция на корупцията към Висшия съдебен съвет. Правителството очаква наблюдение на делата от особен обществен интерес и усъвършенстване на въведения екипен принцип на работа в досъдебното производство.

За реформирането на съдебната система и гарантирането на обществената справедливост правителството залага мерки за осигуряване на равния достъп до правосъдие, достигането на европейските стандарти за предоставяне на правна помощ и гарантиране на обществото на ускорено и опростено наказателно производство. Усилията на правителството са насочени и към преодоляване на причините, водещи до големия брой осъдителни решения на Европейския съд по правата на човека.

---

58. ОСИГУРЯВАНЕ НА БЪРЗИНА, КАЧЕСТВО И ПРОЗРАЧНОСТ НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО

Мерки

- Разработване след широка експертна и обществена дискусия на нов Наказателен кодекс, отговарящ на актуалните обществени потребности.
- Разработване на промени в Наказателно-процесуалния кодекс за подпомагане и подобряване качеството на работата по досъдебното производство.
- Разработване на промени в Закона за специалните разузнавателни средства и Закона за съдебната власт, целящи ускоряване и опростяване на наказателното производство.
- Осъществяване на текущ мониторинг и контрол за качеството на досъдебното производство.
- Въвеждане на Единна информационна система за противодействие на престъпността с цел подобряване на координацията и съгласуваността в работата.

---

59. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ И ДОСТИГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТАНДАРТИ

Мерки

- Усъвършенстване на нормативната уредба за правната помощ чрез разширяване на кръга от лица, имащи право на първична правна помощ, облекчаване на процедурата по предоставянето ѝ и подобряване ръководството на дейността по предоставянето на правна помощ.
- Предоставяне на ефективна правна помощ.
- Публичност и прозрачност на процеса по предоставяне на правна помощ.
- Популяризиране на правната помощ и повишаване доверието на гражданите в института на служебно назначения защитник.

---

60. НАМАЛЯВАНЕ БРОЯ НА ОСЪДИТЕЛНИТЕ РЕШЕНИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Мерки

- Участие на министъра на правосъдието, на висши съдии, прокурори и правителствени агенти на мероприятията на Съда и на Съвета на Европа в Страсбург.
- Прилагане на приетата Концепция за преодоляване на причините за осъдителните решения на Европейския съд по правата на човека срещу Република България.

---

61. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕК ПО ОТНОШЕНИЕ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА И ДОСЪДЕБНАТА ФАЗА

Мерки

- Мониторинг и анализ на прилагането на ГПК, НПК, АПК и Закона за съдебната власт.
- Публикуване на докладите на Комисията за професионална етика и превенция на корупцията към ВСС.
- Засилване активността на Висшия съдебен съвет по сигнализиране при констатирани случаи на противоречива съдебна практика във връзка с правомощията на Инспектората по чл. 54, ал.1, т. 4 от Закона за съдебната власт.
- Организиране на редовни срещи по апелативни съдебни райони за преодоляване на противоречивата съдебна практика.
- Продължаване работата на ВСС по дисциплинарните производства на Инспектората.
- Самосезиране на Инспектората по информация от медиите, осъществяване на инцидентни проверки и разширяване обхвата на проверките.

- Организиране на обученията за магистрати и адвокати с цел повишаване на професионализма в съдебната система.
- Наблюдение на делата от особен обществен интерес и публикуване на докладите.
- Укрепване на капацитета и утвърждаване на дейността по разследването като една от основните функции на Министерството на вътрешните работи.
- Създаване на специализирани междуведомствени звена за подпомагане на дейността по противодействие на престъпността и подобряване разследването на лица и организирани престъпни групи.
- Усъвършенстване и развитие на въведения екипен принцип на работа в досъдебното производство.
- Повишаване на теоретичната подготовка и професионалната квалификация на разследващите полицаи.

Резултати	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повишено доверие в съдебната система. ▪ Публичност и прозрачност в работата на съдебната власт. ▪ Ефективност на наказателното производство. ▪ Високо качество на досъдебното производство. ▪ Гарантиран достъп до правосъдие и ефективна защита на правата на гражданите. ▪ Редуциран брой на осъдителните решения на Европейския съд по правата на човека. ▪ Повишена квалификация на магистратите.

ПРИОРИТЕТ IV.

**ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДОВЕРИЕТО НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПАРТНЬОРИ КЪМ СТРАНАТА И
РАЗМРАЗЯВАНЕ НА СПРЯНОТО ЕВРОПЕЙСКО
ФИНАНСИРАНЕ**

Цел 62. Категорична ориентация на програмите, финансирани от ЕС, към основните икономически и социални проблеми

Цел 63. Активно сътрудничество с Европейската комисия

Цел 64. Ефективно управление на средствата от Европейския съюз

Цел 65. създаване на Устойчив административен капацитет

Цел 66. Дългосрочно програмиране на икономическото и социалното развитие на България

Членството на Република България в Европейския съюз е трудно постигнат етап от развитието на страната. Солидарността на Европейския съюз за постигане на икономическо и социално сближаване е един от основните двигатели за нашето развитие. Безспорно е, че България е изправена пред редица сериозни предизвикателства – вътрешни, регионални, в рамките на Европейския съюз и глобални. В условията на общата финансова и икономическа криза, при недостиг на национални публични ресурси за развитие вече има възможност за реализиране на безпрецедентно количество инвестиции в рамките на програмите, финансирани със средства от Европейския съюз, при спазване на строги времеви ограничения за подготовка и реализация на съответните мерки.

Една от първите стъпки, които предприе правителството, беше оценката на механизмите за управление на програмите за развитие и особено тези, финансирани със средства от ЕС. Установено бе, че съществуващите проблеми при планирането и реализацията на програмите за развитие са изключително сериозни. Основните фактори, които влияят върху процеса на реализиране на политиките за развитие, са свързани с незадоволителна координация и административен капацитет за стратегическо планиране и управление на програмите за развитие.

Основният извод от тази оценка е, че развитието на България се нуждае от интегрирана ефективна система за планиране и реализация на политиките, която е фокусирана върху социално-икономическата среда. Ключова е необходимостта от силна и ефикасна координация на управлението на средствата от ЕС, както и тяхното вписване в общата политика за развитието на страната.

Ключова цел на правителството е по най-добрия за обществото начин, да изработва и прилага ефективни политики, осигуряващи динамичното развитие на страната, които да отговарят на съвременните предизвикателства и да имат реален ефект за обществото и икономиката. В този контекст подкрепата от Европейския съюз чрез инструментите на политиката за сближаване и политиката за развитие на селските райони, планирани за настоящия програмен период 2007-2013 г., както и от други инструменти на политиките на Европейския съюз, е от изключителна важност за изпълнението на планираните инициативи за развитие на различните сектори на обществените, икономическите и социалните отношения.

Рискови фактори, които застрашават функционирането на системата, освен недобрата координация и взаимодействие между участниците в процеса на управление на средствата от Европейския съюз са недостатъчният в количествено и качествено отношение административен капацитет и липсата на ясно разграничение и баланс между правомощията и отговорностите на ключови участници в процеса на управление.

Правителството заявява своето намерение за изпълнение на програми от ново поколение, интегриращи в ясна политическа и организационна рамка резултатите от много от досегашните инициативи и осигуряващи целенасоченост, ефективност и ефикасност на провежданите политики. Реализирането на дългосрочната програма за развитие на България, постигането на националните приоритети и реални за българското общество резултати от изпълнението на редица важни инициативи за развитие може да се осигури само чрез целенасочени действия за усъвършенстване начина на работа на правителството и администрацията.

Правителството е решено да мобилизира всички необходими ресурси за постигане на тези цели. Като член на Европейския съюз България ще продължи да участва активно в процеса на създаване и реализиране на общите политики на Съюза, като същевременно ще отстоява своите национални интереси и ще създава условия за тяхната реализация.

Категоричен наш ангажимент е ограничаването на корупцията на всички нива на държавното управление и пресичане на връзката между организираната престъпност и властта като важна предпоставка за осигуряването на условия за правилно, ефективно и ефикасно използване на публичните ресурси, включително на средствата от ЕС.

62. КАТЕГОРИЧНА ОРИЕНТАЦИЯ НА ПРОГРАМИТЕ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕС, КЪМ ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Мерки

- Ефективно използване и оползотворяване на възможностите за стимулиране на икономическото и социалното развитие в рамките на предвидени средства по различните финансови инструменти на ЕС, включително тези, определени в Европейския план за икономическо възстановяване, с цел преодоляване на последиците от финансовата и икономическата криза.
- Създаване на ясен механизъм за съчетаване и допълване на националните усилия с мерките, финансирани със средства от ЕС.
- Стимулиране на растежа и производителността чрез приоритетно насочване на ресурсите към реалната икономика за:
  - помагане на организационното развитие на предприятията, прилагане на иновативни и по-продуктивни начини на работа и стратегии за заетост, ориентирани към увеличаване на конкурентоспособността;
  - прилагане на активни и превантивни мерки за подпомагане на заетостта;
  - подобряване качеството на образованието и обучението;
  - развитие на НИРД потенциала на българските малки и средни фирми;
  - разнообразяване на продуктовата структура;
  - повишаване на енергийната ефективност;
  - увеличаване на експортния потенциал.

- Реализиране на мащабни инвестиционни инициативи за:
  - изграждане на съвременна национална транспортна инфраструктура (довършване на автомагистрала Тракия, продължаване изграждането на автомагистрала Струма);
  - диверсификация на енергийните източници;
  - развитие на социалната инфраструктура;
  - масово въвеждане на високоскоростни интернет връзки - стимулатор за бързото разпространение на технологиите, създаващо условия за търсене на иновативни стоки и услуги.
- Стимулиране участието на български организации в програмите по цел 3 „Териториално сътрудничество“.

---

63. АКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Мерки

- Подобряване на комуникацията и диалога със службите на Европейската комисия във връзка с управлението на средствата от ЕС.
- Създаване на ефективен механизъм за своевременно превантивно реагиране на потенциални проблеми, свързани с управлението на средствата от ЕС.
- Формиране на благоприятни условия за отчитане на националните приоритети за развитие при формиране на политиките на ЕС за новия бюджетен период 2014-2020 г.
- Засилване активната роля на звената за вътрешен одит за даване на увереност, че средствата от ЕС се управляват по ефективен, ефикасен и икономичен начин, при спазване на приложимото европейско и национално законодателство.

---

64. ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Мерки

- Ефективна централна координация на управлението на средствата от ЕС, включваща:
  - оптимизиране на цялостната нормативна уредба за управлението на средствата от ЕС;
  - разработване на методическата рамка за ефективното функциониране на междуинституционалния механизъм за координация на управлението на средствата от ЕС, включваща:
    - обща организация на междуинституционалния механизъм за координация;
    - структури и комуникация в системата за междуинституционална координация;
    - основни процедури за функциониране и вземане на решения;

- рамка за определяне на индикатори за напредъка/промяната;
  - повишаване на ефективността и подобряване на функционалността на информационните системи за управление на средствата от ЕС, включително осигуряване на оперативна съвместимост и технически възможности за обмен на информация между отделните системи;
  - осигуряване на оперативна връзка с регионалните координационни структури за отразяване на специфичните регионални особености при управлението на средствата от ЕС;
  - създаване на ефективен механизъм за взаимодействие със социално-икономическите партньори и гражданския сектор във връзка с управлението на средствата от ЕС и техния принос за развитието на страната.
- Подобряване ефективността на работа на управляващите органи, междинните звена, звената за одит и контрол по програмите, финансирани със средства от ЕС, включително:
    - стандартизиране на насоките и формулярите за кандидатстване, както и съдържанието на документацията за техническото и финансовото отчитане на напредъка по изпълнението на проектите (технически и финансов доклад, искане за плащане и др.) по различните програми;
    - оптимизиране на вътрешните правила на управляващите органи по отношение на провеждането на оценителния процес;
    - разработване на типова документация за общите условия на договорите за безвъзмездна финансова помощ;
    - облекчаване на процедурите и условията за авансови плащания;
    - своевременно обработване на исканията за плащания по проектите.
  - Качествено програмиране на средствата от ЕС:
    - ефективно програмиране, договаряне и изпълнение на оперативните програми за осигуряване изпълнението на определените стратегически цели и приоритети;
    - създаване на общ модел за оперативно планиране и своевременно заявяване на необходимите средства;
    - осигуряване на стабилен финансов мениджмънт на проектите;
    - подкрепа за разработване на нови схеми за финансиране, отговарящи на конкретните нужди на целевите групи;
    - изграждане на капацитет у бенефициентите (най-вече на общините) – за генериране на проектни идеи и ефективно изпълнение на проектите.
  - Стриктно оперативно наблюдение на средствата от ЕС:
    - оптимизиране на системите за контрол на програмите, насочено към повишаване на ефективността и ефикасността при използването на средствата от ЕС;

- усъвършенстване и оптимизиране на процедурите за мониторинг и финансов контрол на договори за предоставяне на безвъзмездна помощ;
  - засилване на предварителния и последващия контрол върху процедурите за обществени поръчки;
  - подобряване на системата за набиране на данни за индикаторите, определящ ефекта от прилагането на мерките, финансирани със средства от ЕС;
  - своевременно изготвяне на оценки за приноса на програмите, финансирани от ЕС, за изпълнението на целите на политиката на сближаване и съответно на правителствените приоритети.
- Надеждна защита на финансовите интереси на ЕС чрез:
    - предприемане на действия за борба с корупцията, измамите и конфликтите на интереси при управлението на програмите, финансирани със средства от ЕС;
    - стриктно спазване на правилата за допустимост на разходите по програмите, финансирани със средства от ЕС, и пресичане на злоупотребите с тях;
    - еднакво отношение към крайните бенефициенти (равнопоставеност на бенефициентите);
    - прозрачно провеждане на обществените поръчки;
    - създаване на обособени постоянно действащи специализирани звена между МВР, прокуратурата и други компетентни органи за разследване на престъпления за злоупотреби със средства по програми на ЕС и други престъпления;
    - незабавно предоставяне на всички нарушения по отделните европейски програми на правоохранителните органи, извличане на поуки и отстраняване на условията, даващи възможност за допускане на грешки.
  - Прозрачност на управлението на средствата от ЕС и на постигнатите резултати чрез:
    - засилване на мерките за прозрачност и публичност при обявяване и провеждане на процедурите по програмите, финансирани със средства от ЕС, включително оповестяване на резултатите от оценителния процес и обосноваване на причините за избор и отхвърляне на проектите;
    - развитие на капацитета и ефективността на централния информационен офис за средствата от ЕС за осигуряване на достъпна за всички заинтересовани страни информация за правилата и критериите на всеки етап от процеса на управление на средства от ЕС;
    - подобряване на взаимодействието и координацията между информационните звена на оперативните програми за осигуряване висока степен на координация между комуникационните стратегии по оперативните програми и действията за тяхното изпълнение;
    - изготвяне на единна методика за публичност и прозрачност при изпълнение на проекти, финансирани със средства от ЕС;

- редовно публикуване в интернет на пълна статистика на изразходването на средствата от ЕС по отделните оперативни програми, информация за процеса на реализация на отделните проекти, както и на резултатите от тях.

---

65. СЪЗДАВАНЕ НА УСТОЙЧИВ АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Мерки

- Укрепване на капацитета и подобряване ефективността на работа на управляващите органи, междинните звена, звената за одит и контрол по програмите, финансирани със средства от ЕС, чрез прилагане на стратегически подходи за организационно развитие на звената.
- Подобряване на механизмите за оперативна комуникация както между отделните административни звена, управляващи програмите, финансирани със средства от Европейския съюз, така и между тях и звената, изпълняващи националните политики.
- Допълнително стимулиране на персонала, който участва в управлението на средствата от ЕС, включително чрез използване на възможностите, предвидени в техническата помощ в рамките на отделните оперативни програми, но въз основа на постигнатите конкретни резултати при изпълнението на мерките, финансирани от фондовете.
- Подобряване на системите за управление на човешките ресурси в администрацията.

---

66. ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГРАМИРАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

Мерки

- Определяне на ясен модел за програмиране на развитието, който е логически обвързан в единна стратегическа рамка, включващ:
  - типовете документи, времевите рамки за тяхното изпълнение, както и връзките между отделните документи, включително с тези, свързани с общите европейски политики;
  - единна методологическа рамка за разработване на програмни документи;
  - ясен цикъл за разработване на програмни документи, обвързан и отчитащ цикъла за финансово планиране;
  - механизми за определяне на индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението и въздействието на изпълняваните политики.
- Разработване на национален дългосрочен програмен документ за развитие на Република България с хоризонт 2011-2020 г., определящ хоризонта на правителствените политики отвъд онова, което правителството прави понастоящем; подобряване и разширяване на прогнозиращото планиране;

интегриране на опита на Европейския съюз и международната практика в правенето на политики.

- Разработване на програмните документи по политиката за сближаване за програмния период 2014-2020 г.:
  - определяне на общия модел за управление на средствата от ЕС, предвиждащ висока степен на децентрализация и възлагащ конкретни правомощия на териториалните органи на властта;
  - разработване на националните програмни и стратегически документи на Република България по политиката за сближаване за следващия програмен период 2014-2020 г.;
  - организиране и методическо осигуряване на процеса по разработване на програмните документи по политиката за сближаване за програмния период 2014-2020 г. на регионално и местно ниво;
  - създаване на механизъм за партньорство с местните власти и социалните партньори, както и с широката общественост за програмиране на развитието.

Резултати

- Преодолени последици от финансовата и икономическата криза.
- Увеличена ефикасност на ресурсите, които България влага за своето развитие.
- Стимулирано развитие на конкурентоспособността на българската икономика.
- Повишен в средносрочен и дългосрочен план дял на усвоените средства.
- Модернизирани национални инфраструктури.
- Оползотворени възможности за участие в програмите по цел 3 „Териториално сътрудничество“.
- Възстановено доверие в България като надежден партньор при реализацията на общите политики на Европейския съюз.
- Укрепено обществено доверие и подкрепа по отношение на целесъобразността и ефективността на използването на средствата от Европейския съюз за постигане на националните приоритети за развитие.
- Утвърждаване на Република България като ефективен участник в процеса на формулиране на политиките на Европейския съюз.
- Създадена ефективна система за централна координация при управлението на средствата от ЕС.
- Повишен дял на използваните средства от ЕС в средносрочен и дългосрочен план.

- Изграден надежден механизъм за мониторинг и оценка на ефекта от вложените средства.
- Осигурени ефективни механизми за прозрачност и контрол при изразходването на средствата от ЕС.
- Повишено доверие в България като коректен партньор при управлението на средствата от ЕС, осигуряващ надеждна защита на финансовите интереси на ЕС.
- Осигурена общодостъпна актуална информация за процеса на управление на средствата от ЕС и ефектите от изпълнените проекти.
- Изграден адекватен административен капацитет.
- Подобрени комуникации.
- Въведена ефективна и справедлива система от стимули за персонала, участващ в управлението на средствата от ЕС.
- Създаден капацитет за програмиране развитието на страната.
- Разработен национален дългосрочен програмен документ за развитие на Република България с хоризонт 2011-2020 г..
- Разработени програмни документи по политиката за сближаване за програмния период 2014-2020 г. на национално, регионално и местно ниво.

ПРИОРИТЕТ V.

**ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ
НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ. СЪЗДАВАНЕ НА
БЛАГОПРИЯТНА И ЗДРАВΟΣЛОВНА СРЕДА НА
ЖИВОТ ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ЛИЧНОТО И
ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ**

V.1 Активна социална политика

- Цел 67. Запазване и намаляване равнището на безработицата и насърчаване създаването на заетост
- Цел 68. Подобряване на връзката на образованието и обучението с потребностите на пазара на труда
- Цел 69. Подобряване на социалната сигурност за трудещите се, пенсионерите и хората с ниски доходи
- Цел 70. По-добро управление на политиката за социално включване
- Цел 71. Осигуряване на устойчивост, качество и достъпност на социалните услуги
- Цел 72. Социална закрила на хората с ниски доходи при прилагане на диференциран подход
- Цел 73. Създаване на условия за подобряване качеството на живот на децата, ефективното упражняване на техните права и пълноценно личностно развитие в съответствие с Националната стратегия за детето 2008-2018 г.
- Цел 74. Ускоряване на социалната интеграция и подобряване на икономическото и социалното положение на ромите
- Цел 75. Интегриране на хората с увреждания във всички области на обществения живот
- Цел 76. Въвеждане и контрол за правилното прилагане на национално ниво на осъвремененото първично и вторично законодателство на ЕС за свободно движение на хора

V.2 Здравна политика

- Цел 77. Осигуряване свобода на избора на здравни услуги и техните изпълнители
- Цел 78. Гарантиране достъпността на здравните дейности
- Цел 79. Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на здравната система на всички нива
- Цел 80. Изграждане и развитие на съвременна система за детско здравеопазване
- Цел 81. Изграждане и развитие на система за продължително лечение и интегрирани грижи за възрастните хора с хронични заболявания
- Цел 82. Засилване на контрола върху медицинските дейности
- Цел 83. Утвърждаване авторитета на българските лекари и другите здравни професионалисти

V.3 Насърчаване на физическото възпитание на гражданите и стимулиране развитието на спорта за високи постижения

- Цел 84. Осигуряване на оптимални условия и възможности за практикуване на спорт за всички и социален туризъм
- Цел 85. Развитие на ученическия и студентския спорт с цел подпомагане физическото развитие на децата и младите хора, изграждане на умения и навици за здравословна двигателна активност.
- Цел 86. Утвърждаване и развитие на спорта за високи постижения като средство за повишаване престижа на нацията
- Цел 87. Изграждане и модернизирание на спортни обекти и съоръжения
- Цел 88. Финансиране на спортната политика. Създаване на условия за развитие за публично - частното партньорство при финансиране на дейностите в областта на спорта

V.4 Гарантиране и опазване на околната среда и водите на България

- Цел 89. Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси
- Цел 90. Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие
- Цел 91. Подобряване качеството на атмосферния въздух
- Цел 92. Устойчиво управление на земите
- Цел 93. Устойчиво управление на отпадъците
- Цел 94. Предотвратяване и намаляване на шума в населените места. Подобряване на контрола върху източниците на шум
- Цел 95. Гарантиране участието на обществеността при вземане на решения за околната среда и формиране на отговорно отношение и грижа за околната среда
- Цел 96. Интегриране на политиките за околната среда и здравето в другите политики

V.5 Създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот

- Цел 97. Намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в икономическото, социалното и териториалното развитие и доближаване до средните стандарти в ЕС
- Цел 98. Усъвършенстване на административно-териториалното устройство на страната, изпълнение на Стратегията за децентрализация и стимулиране на гражданското участие
- Цел 99. Устройство на територията на национално ниво, обвързано с общото устойчиво социално-икономическо развитие, националните стратегически документи и приоритети.
- Цел 100. Гарантиране на устойчиво развитие на Черноморските общини и малките общини, осигуряване на устройствена основа за реализиране на национални и регионални инфраструктурни обекти и развитие на националните курорти
- Цел 101. Ефективно администриране на кадастралната информация и осигуряване на територията с геопропространствени данни
- Цел 102. Създаване на условия за трансгранично икономическо сътрудничество със съседни страни, стимулиране на туризма и развитието на граничните райони
- Цел 103. Подобряване на общите туристически условия по Черноморското крайбрежие и продължаване на процеса по предоставяне на концесии за услуги за морските плажове.
- Цел 104. Създаване и управление на техническа нормативна уредба за проектиране на строежите, изпълнението и тяхното поддържане, хармонизирана с европейското техническо законодателство.
- Цел 105. Ускорено изграждане на магистралите и интеграция на националната пътна мрежа с европейската транспортна инфраструктура като важна предпоставка за икономическото развитие на страната.
- Цел 106. Осигуряване на съвременни стандарти във функционирането на ВиК системите при пестеливо използване на ограничените водни ресурси
- Цел 107. Предотвратяване на появата и разрастването на свлачищни и срутищни процеси, на ерозията и абразията на водата вследствие на човешката дейност и възстановяване на нанесените щети на населените места и техническата инфраструктура

- Цел 108. Подобряване качеството на жизнената среда в населените места и превенция на риска
- Цел 109. Създаване на условия за подобряване състоянието на съществуващия сграден жилищен фонд и на работещ механизъм за осигуряване на достъпни жилища
- Цел 110. Усъвършенстване на управлението и разпореждането с недвижими имоти - държавна собственост, съобразно конституционните и законоустановените принципи
- Цел 111. Социална интеграция на хората в неравностойно социално положение от ромската общност чрез подобряване на жилищните условия

V.6 Повишаване нивото на безопасността, сигурността и качеството на предоставяните транспортни услуги. Достъпност и регионална обвързаност.

- Цел 112. Подпомагане на регионалното и социалното развитие и обвързаност
- Цел 113. Повишаване нивото на безопасността, сигурността и качеството на предоставяните транспортни услуги
- Цел 114. Ограничаване вредното въздействие на транспорта върху околната среда и здравето на хората
- Цел 115. Осигуряване на здравословни условия на труд в системата на транспорта
- Цел 116. Създаване на благоприятна среда на живот при възникнала кризисна ситуация

В основата на инициативите за подобряване на социалната сигурност на българските граждани стои намаляване нивото на безработицата, както и насърчаване създаването на заетост.

За гарантиране на социалната сигурност правителството се стреми към защита на трудовите и социалните права на работниците и служителите.

Правителството провежда политика на модернизирание на системите за социално осигуряване в посока на разширяване обхвата на осигурените лица и особено на земеделските производители.

В областта на социалното подпомагане и социалните услуги се стремим към предоставяне на адекватна закрила и устойчиви, качествени и достъпни социални услуги.

В подкрепа на отговорното родителство искаме да реализираме мерки за създаване на работеща мрежа от услуги за семейна подкрепа, за бъдещи родители, за родители на деца с увреждания.

Правителството се стреми към осигуряване свобода на избора на здравни услуги и техните изпълнители чрез развитие на модела на здравно осигуряване, включително на системата за финансиране и набиране на средства за здравеопазване в доброволни здравноосигурителни дружества.

За гарантиране достъпа на пациентите до здравни дейности предвиждаме реструктуриране на болничната помощ с цел повишаване качеството на предоставяната медицинска помощ и подобряване достъпа на населението до нея.

За утвърждаване на профилактиката като задължителен елемент на здравната система на всички нива правителството залага на нови програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социалнозначими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и наркотици, нездравословно хранене, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

Правителството се стреми към осигуряване на оптимални условия и възможности за практикуване на спорт и социален туризъм от различните слоеве от населението, развитие на ученическия и студентския спорт, спорта за високи постижения, както и изграждане и модернизирание на спортните обекти и съоръжения.

Дейностите на правителството са насочени към осигуряване по-високо качество на околната среда, при което степента на предизвиканото от човешката дейност замърсяване да не представлява риск за здравето на хората.

Правителството определя регионалната политика и местното самоуправление като основа за мобилизиране и разгръщане на регионалните и местните потенциали за развитие в интерес на териториалните общности и цялото общество.

За повишаване нивото на качеството и сигурността на предоставяните транспортни услуги правителството залага мерки за предотвратяване на произшествията във всички видове транспорт и внедряване на съвременни високотехнологични системи за управление на движението, както и за

ограничаване вредното въздействие на транспорта върху околната среда и здравето на хората.

Предвиждаме мерки за организационното изграждане на национална система за търсене и спасяване, както и насочване на усилията към постигане на висока степен на организация за превенция и реагиране при кризи и бедствия с национално значение, терористични актове и инциденти в транспортната система.

V.1 АКТИВНА СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

67. ЗАПАЗВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ РАВНИЩЕТО НА БЕЗРАБОТИЦАТА И НАСЪРЧАВАНЕ СЪЗДАВАНЕТО НА ЗАЕТОСТ

Мерки

- Предоставяне на качествени и бързи услуги на съкратените лица и безработните от неравнопоставените групи за устройване на работа и избягване на продължителната безработица.
- Насочване усилията на трудовите посредници към увеличаване на пазарния дял на Агенцията по заетостта на първичния пазар на труда.
- Преориентиране на програмите от осигуряване на “временна” заетост към устойчива заетост на групите в неравностойно положение в реалната икономика.
- Надграждане на придобитата професионална квалификация на безработните лица съобразно изискванията на конкретните работни места при осигуряване на заетост.
- Увеличаване дела на мерките по Закона за насърчаване на заетостта, осигуряващи трайна заетост на безработните лица на първичния пазар на труда
- Интегриране на единната информационна система за търсене и предлагане на работна сила, професионална квалификация и преквалификация с информационните системи на социалноосигурителните и контролните институции на пазара на труда.
- Подкрепа за създаването на т. нар. “зелени работни места” за преход към икономика, основана на по-слабо използване на въглеродни енергийни източници.

68. ПОДОБРЯВАНЕ НА ВРЪЗКАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО С ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА

Мерки

- Регулярно проучване от страна на Агенцията по заетостта и дирекциите „Бюро по труда” на потребностите на бизнеса от работна сила с определена квалификация на местно и национално ниво.

- Разширяване на обхвата и усъвършенстване на посредническите услуги, предоставяни от Агенцията по заетостта, за професионално ориентирани, мотивационно обучение и кариерно развитие.

---

69. ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ ЗА ТРУДЕЩИТЕ СЕ, ПЕНСИОНЕРИТЕ И ХОРАТА С НИСКИ ДОХОДИ

Мерки

- Повишаване на социалната сигурност на нискодоходните групи от населението чрез въвеждане на механизми за обвързване на някои минимални плащания с размера на официалната линия на бедност.
- Развитие на законодателството в областта на трудовите отношения в съответствие с правото на Европейската общност, стандартите на Международната организация по труда и националните социално-икономически особености.
- Повишаване качеството на контрола по спазване на трудовото законодателство и в областта на безопасност и здраве при работа, чрез засилване на координацията между отговорните институции.
- Повишаване капацитета и прозрачността на работата на Фонд „Условия на труд“ при финансиране и съфинансиране на проекти и програми за подобряване условията на труд.
- Създаване на координационен механизъм между Министерството на труда и социалната политика и Министерството на здравеопазването по отношение на политиката по безопасност и здраве при работа и контрола върху службите по трудова медицина.
- Разширяване обхвата на осигурените лица и създаване на фонд за пенсиониране на земеделските производители.
- Въвеждане в нормативната уредба на добавка за старост към пенсиите на лицата над 75-годишна възраст, диференцирана съгласно размера на пенсията.
- Повишаване на добавката към пенсията на преживелия съпруг-пенсионер от 20 на 40 на сто от пенсията на починалия.
- Засилване ролята на частната инициатива и индивидуалния избор в пенсионното осигуряване, в т. ч. чрез въвеждане на мултифондове с различна степен на риск в отделни инвестиционни портфейли.
- Доразвиване на досегашния тристълбов модел на пенсионната система и подпомагане изграждането на широка и ефективна мрежа за дългосрочни грижи за възрастни хора.
- Увеличаване на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 260 на 420 лв.

---

70. ПО-ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

Мерки

- Стимулиране на социалното предприемачество чрез изграждане на мрежа от услуги, свързани с реализиране на подкрепяща социална среда, борба с бедността и условия за социално включване.
- Активно участие на България в европейския Отворен метод на координация по социална закрила и социално включване чрез подготовка и приемане на Национален стратегически доклад по социална закрила и социално включване, включващ стратегии по социално включване, пенсии и здравна и дългосрочна грижа.
- Активно включване на всички заинтересувани страни (министерства, агенции, местна власт, социални партньори, неправителствения сектор и др.) в управлението на политиката по социално включване - формулиране, изпълнение, мониторинг и оценка.
- Подобряване на стратегическото и дългосрочното планиране по въпросите на борбата с бедността и социалното изключване чрез разработване и приемане на дългосрочна стратегия по въпросите на социалното включване, включваща и въпросите за борбата с бедността.

---

71. ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВОСТ, КАЧЕСТВО И ДОСТЪПНОСТ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

Мерки

- Анализирание и насочване на социалните услуги към преодоляване на социалната изолация на най-уязвимите групи – възрастни, самотни хора, хора с увреждания, деца в риск.
- Приоритетно развитие и увеличаване броя на предлаганите услуги в общността, подобряване на тяхното качество, гарантиране на стабилност и финансова устойчивост на социалните услуги, както и на процеса на деинституционализация.
- Развитие и усъвършенстване на механизмите за предоставяне на комплексни социални услуги и координация между системите за социална и здравна грижа, от гледна точка както на политиките, така и на участващите структури.
- Приоритетно развитие на мрежа от достъпни социални услуги – домашен социален патронаж (социални кухни) в отговор на базови потребности от храна и грижа, особено на хората в планинските, малките и отдалечените от областните центрове населени места.
- Приоритетно развитие на мрежа от социални услуги за създаване на възможности за съчетаване на родителството с професионалната реализация на младите хора.

- Приоритетно развитие на мрежа от социални услуги за преодоляване на социалните рискове пред здравето и образователното развитие на децата и за ограничаване на детската бедност в България.

72. СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА НА ХОРАТА С НИСКИ ДОХОДИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ДИФЕРЕНЦИРАН ПОДХОД

Мярка

- Оптимизиране на системата за социално подпомагане с цел ограничаване на рисковете от социално изключване, включително предприемане на мерки за оптимизиране сроковете на социално подпомагане на безработните лица в трудоспособна възраст и насочване на реализираните икономии към действително нуждаещите се групи – възрастни самотни хора и лица с увреждания.

73. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ НА ДЕЦАТА, ЕФЕКТИВНОТО УПРАЖНЯВАНЕ НА ТЕХНИТЕ ПРАВА И ПЪЛНОЦЕННО ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ДЕТЕТО 2008-2018 Г.

Мерки

- Разработване и утвърждаване на координационен механизъм за взаимодействие между органите за закрила на детето.
- Изготвяне на ежегодни доклади с анализ на постигнатите резултати спрямо заложените цели в едногодишните програми за закрила на детето.
- Наблюдение на изпълнението на Националната стратегия за детето и годишните програми към нея по отношение на заложените цели, мерки и очаквани резултати.
- Мониторинг на спазването на правата на детето и наблюдение на изпълнението на Интегрирания план за правата на детето.
- Насърчаване на отговорното родителство чрез създаване на работеща мрежа от услуги за семейна подкрепа, за бъдещи родители, за родители на деца с увреждания.
- Участие в дейности за превенция и изграждане на навици за здравословен начин на живот в детска възраст и по време на ранното полово съзряване.
- Оптимизиране размера на помощите за деца с увреждания съобразно възможностите на държавния бюджет.
- Изплащане на месечни добавки за социална интеграция според вида и степента на увреждането.

---

74. УСКОРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ И ПОДОБРЯВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА РОМИТЕ

Мерки

- Координиране участието на Република България в инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“.
- Мониторинг на изпълнението на Националния план за действие по инициативата в направленията: заетост, жилищни условия, образование, здравеопазване, култура и антидискриминация.

---

75. ИНТЕГРИРАНЕ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ ВЪВ ВСИЧКИ ОБЛАСТИ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ЖИВОТ

Мерки

- Създаване и поддържане на регистър (информационна база данни) съгласно чл. 9 от Закона за интеграция на хората с увреждания.
- Осигуряване на социално-икономическа защита на хората с увреждания чрез изплащане на месечни добавки за социална интеграция според вида и степента на увреждането и изплащане на целеви помощи за хората с увреждания.
- Обезпечаване на хората с увреждания със съвременни медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения съобразно възможностите на държавния бюджет и изграждане на механизъм за контрол.
- Осъществяване на интегрирани действия и проверки по отношение на изпълнението на политиката за хората с увреждания.
- Разширяване на възможностите за трудова заетост на хората с увреждания в интегрирана и в специализирана работна среда.
- Разработване на координационен механизъм за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и провеждане на регулярен мониторинг по прилагането ѝ.

---

76. ВЪВЕЖДАНЕ И КОНТРОЛ ЗА ПРАВИЛНОТО ПРИЛАГАНЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО НА ОСЪВРЕМЕНЕНОТО ПЪРВИЧНО И ВТОРИЧНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА ЕС ЗА СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА ХОРА

Мерки

- Подготовка на българските институции за прилагането на Регламент 883/04 за координация на системите за социална сигурност, контрол върху прилагането му на национално равнище и въвеждане на електронния обмен по този регламент.
- Постигане на пълно и законосъобразно прилагане спрямо българските работници на Регламент 1612/68 за свободата на движение на работници в Общността.

Резултати

- Изградена благоприятна среда, която да позволи на българските семейства да отгледат и възпитат желания от тях брой деца, като им осигуряват добри материални, образователни и емоционални условия на живот.
- Намалено социално изключване и гарантиран жизнен стандарт на хората в неравностойно социално положение.
- Укрепена пенсионна система и превръщане на пенсионните доходи в адекватен заместител на доходите от труд.
- Подобрени условия труд, заетост и качество на човешките ресурси.

V.2 ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

77. ОСИГУРЯВАНЕ СВОБОДА НА ИЗБОРА НА ЗДРАВНИ УСЛУГИ И ТЕХНИТЕ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Мерки

- Подобряване събираемостта на здравноосигурителните вноски.
- Развитие на модела на здравно осигуряване.
- Развитие на системата за финансиране и набиране на средства за здравеопазване в доброволни здравноосигурителни дружества.
- Разработване на механизъм за установяване на групи от здравно неосигурените лица и за събиране на здравноосигурителните вноски от Националната агенция за приходите.
- Подобряване на възможностите за заплащане на разходите за болнична помощ на лицата, които нямат доход и имущество.
- Създаване на условия за допълване на основния пакет медицински услуги от доброволни здравноосигурителни дружества с цел увеличаване на възможностите за избор на медицински услуги от пациентите.

78. ГАРАНТИРАНЕ ДОСТЪПНОСТТА НА ЗДРАВНИТЕ ДЕЙНОСТИ

Мерки

- Преструктуриране на болничната помощ.
- Определяне на адекватен статут на лечебните заведения, съобразен със здравно- демографските реалности и с потребностите от медицински услуги за съответния регион.
- Разширяване на обхвата за предоставяне на специфични медицински дейности сред целеви групи.

- Актуализация на националната здравна стратегия съобразно капацитета в здравния и социалния сектор.
- Определяне на шест здравни еврорегиона в страната съобразно най-подходящото равнище на разпределение на здравни грижи и най-удобната геодемографска област за планиране, програмиране и управление на цялостната организация на здравните заведения и дейности.
- Обособяване във всеки от шестте еврорегиона по една високотехнологична болница и съпътстващи многопрофилни болници с капацитет за поемане на политравматизъм и спешни състояния.
- Развитие на високотехнологични специалности, като изгаряния, кардиохирургия, трансплантация, неврохирургия и интервенционалистика във всичките ѝ аспекти, на този етап неравномерно развити в посочените шест здравни еврорегиони.
- Определяне на високотехнологичните медицински и хирургични специалности, които трябва да бъдат налични във връзка с епидемиологичните изследвания, представящи реалните потребности на населението.
- Усъвършенстване дейността на Изпълнителната агенция по трансплантация.
- Деинституционализация чрез намаляване на дълготрайната болнична изолация на хората с психични разстройства, намаляване на болничния престой и интегриране и грижа за тези пациенти в дневни центрове и защитени жилища, както и насочване към извънболнично лечение.
- Развитие на националната система за надзор, мониторинг и оценка с оглед постигането на по-висока ефективност и ефикасност на интервенциите, както и укрепване на системата за подобряване на инфраструктурата за превенция, диагностика и лечение на ХИВ/СПИН и туберкулоза.
- Насърчаване на раждаемостта чрез покриване разходите на семействата за лечение на стерилитета и инвитро зачеването.
- Развитие на националната система за надзор, мониторинг и оценка на ХИВ/СПИН и туберкулоза с оглед постигането на по-висока ефективност и ефикасност на интервенциите.
- Подобряване на инфраструктурата за превенция, диагностика и лечение на ХИВ-СПИН и туберкулоза.
- Задълбочаване на сътрудничеството с неправителствените организации за интегрирането им за предоставяне на услуги в здравния и социалния сектор.
- Децентрализиране на системата за изпълнението и финансирането на дейностите по превенция и лечение на социално значимите заболявания на регионално и общинско ниво.
- Изпълнение на поетите ангажименти в международен план за постигане на Целите на хилядолетието за развитие в областта на здравеопазването.

---

79. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ПРОФИЛАКТИКАТА В ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЕЛЕМЕНТ НА ЗДРАВНАТА СИСТЕМА НА ВСИЧКИ НИВА

Мерки

- Утвърждаване на профилактиката като задължителен елемент на здравната система на всички нива.
- Продължаване на дейностите по приетите национални програми и разработване и реализиране на нови програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.
- Повишаване информираността на населението по отношение на рисковете за здравето и начините за намаляване на индивидуалната експозиция.
- Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез укрепване надзора на заразните болести, увеличаване на процента от населението, обхванато със задължителни имунизации, и увеличаване обхвата на препоръчителните имунизации.
- Засилване на организацията и мерките, извършвани от граничния здравен контрол в съответствие с Международните здравни правила. Усъвършенстване на системата за наблюдение и контрол спрямо отделни заразни заболявания с цел тяхното откриване, доказване и прилагане на мерки за ограничаването и елиминирането им.
- Ограничаване на вродените аномалии и генетични дефекти, които са съществена причина за детската смъртност, чрез:
  - разширяване обхвата на генетичните изследвания по време на бременността и на новородените деца;
  - извършване на профилактични прегледи и биохимичен скрининг на бременни, включително разширяване на скрининговите изследвания на бременни за синдрома на Даун;
  - разработване на програма за скрининг при рак на маточната шийка и рак на млечната жлеза;
  - разработване на интервенционни програми за намаляване и предотвратяване на здравния риск в проблемните райони по отношение на влиянието на околната среда върху здравето.

---

80. ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЪВРЕМЕННА СИСТЕМА ЗА ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Мерки

- Осигуряване на свободен достъп до здравни услуги на децата чрез изграждане и развитие на съвременна система за достъп.

- Превенция и изграждане на навици за здравословен начин на живот в детска възраст и по време на ранното полово съзряване.
- Въвеждане на европейската схема с национално участие за предоставяне на плодове и зеленчуци в учебните заведения.
- Разработване и въвеждане в действие на система „Горещ телефон“ за подаване на сигнали, касаещи здравето на децата.

---

81. ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СИСТЕМА ЗА ПРОДЪЛЖИТЕЛНО ЛЕЧЕНИЕ И ИНТЕГРИРАНИ ГРИЖИ ЗА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА С ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Мерки

- Изграждането на ефективни връзки между отделните лечебни заведения – за първична извънболнична помощ, специализирана извънболнична помощ, болнична помощ, долекуване и рехабилитация.
- Въвеждане на интегриран подход за грижа за възрастните хора чрез осигуряване на продължително лечение, долекуване и рехабилитация и съпътстващи социални услуги, подсистеми (първична специализирана, болнична помощ и рехабилитация) с цел елиминиране на дублиращи се здравни услуги и дейности, включително здравни и социални услуги.
- Подобряване на здравето и качеството на живот на лицата с вид и степен на увреждане, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, както и на лицата с трайно намалена работоспособност.
- Въвеждане на система за интегриране на грижите за възрастните хора с хронични заболявания.
- Оптимизиране на структурите на териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) и Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК).

---

82. ЗАСИЛВАНЕ НА КОНТРОЛА ВЪРХУ МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

Мерки

- Извършване анализ на потребностите на населението от здравна помощ и състоянието на лечебните заведения и съответни промени в Закона за лечебните заведения, касаещи статута им и извършваната от тях дейност.
- Преструктуриране на болничната помощ, актуализиране на Националната здравна карта на Република България съобразно регионалните специфики.
- Създаване на система за реален медицински одит въз основа на медицинските стандарти и правилата за добра медицинска и дентална практика и добра производствена практика на лекарства и лекарствени продукти.
- Извършване на промени в Закона за здравното осигуряване с цел развитие на модела за здравно осигуряване, включително на системата за финансиране и набиране на средства за здравеопазване в доброволни здравноосигурителни дружества и създаване на условия за поетапно демонополизиране на дейността на Националната здравноосигурителна каса.

- Оптимизиране на механизма за събиране на здравноосигурителните вноски, включително увеличаване размера на санкциите при неплащането им, разрешаване на съществуващите проблеми със здравно неосигурените лица, както и реструктуриране на органите на Националната здравноосигурителна каса и съдържанието на Националния рамков договор.
- Изготвяне на промени в Закона за здравето с цел гарантиране на финансовата дисциплина в системата на здравеопазването и засилване на контрола върху медицинските дейности.
- Създаване на независим държавен орган за акредитация, медицински одит и административен контрол - създаване на условия за преход към независима акредитация на лечебните заведения чрез определяне и въвеждане на общественозначими критерии.
- Регламентиране на механизъм за по-активно привличане на пациентски организации в тази дейност с цел засилване на обществения контрол.
- Изготвяне на промени в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина за подобряване достъпа на пациентите до лекарствена терапия за социалнозначимите заболявания и ограничаване на корупцията.
- Разработване и въвеждане на ясни правила, регламентиращи съставянето на реимбурсен и позитивен списък на лекарствените средства.
- Изграждане на прозрачна система на ценообразуване и заплащане на лекарствените продукти с публични средства, гарантираща достъп до лекарствена терапия на пациентите.
- Оптимизиране работата на Комисията по цените на лекарствените продукти, Комисията по позитивния лекарствен списък, Комисията по прозрачност, Висшия съвет по медицина и Висшия съвет по фармация.
- Включване в Закона за наркотичните вещества и прекурсорите на нови наркотични вещества съгласно препоръка на Съвета на Европа, взета с Решение № 2008/206/GNA.
- Привеждане в съответствие с европейското законодателство в областта на безопасността на храните и усъвършенстване на контрола.
- Постигане на информационен интегритет в сферата на здравеопазването като етап от въвеждането на електронно здравеопазване за осигуряване на адекватен мониторинг и контрол за ефективно използване на ресурса и връзка с пациентите.
- Гарантиране активното участие на пациентите и техните организации в управлението на системата чрез създаване на условия за включването им в одитни комитети, обществени съвети, консултативни съвети и др., в съответните направления за извършване на адекватен контрол.
- Гарантиране на правата за защита на пациентите чрез приемане на правила за добра медицинска практика по предложение на съсловните организации и прецизиране на отношенията лекар-пациент в етични кодекси.

83. УТВЪРЖДАВАНЕ АВТОРИТЕТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛЕКАРИ И ДРУГИТЕ ЗДРАВНИ ПРОФЕСИОНАЛИСТИ

Мерки

- Осъвременяване образованието и квалификацията на медицинския и друг персонал.
- Повишаване на доверието между лекаря и пациента.
- Изграждане на регистър на здравните професионалисти (лекари, специалисти по здравни грижи и др.).
- Развитие на система за професионална квалификация на кадрите с висше образование (лекари и специалисти по здравни грижи).
- Изграждане на система за професионална квалификация на кадри със средно образование (парамедици) в спешната медицинска помощ.
- Изграждане на система за мотивиране и задържане на здравните професионалисти в България.
- Промяна в системата за следдипломна квалификация на лекарите.

Резултати

- Осигурен свободен и равнопоставен достъп до здравни услуги на населението
- Намаляване бремето на социалнозначимите заболявания в страната.
- Действаща система за достъп на децата до здравни услуги.
- Преструктурирана болнична помощ.
- Правила за добра медицинска практика.
- Действаща система за медицински одит.
- Гарантиран достъп до лекарствена терапия на пациентите.
- Ясни правила за ценообразуване и заплащане на лекарствените продукти с публични средства.
- Интегритет на здравни услуги и дейности, включително здравни и социални услуги.
- Въвеждане на интегрирана информационна система в здравеопазването в посока на развитие на електронното здравеопазване.
- Повишено качество и подобрен достъп на населението до качествена медицинска помощ.

84. ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПТИМАЛНИ УСЛОВИЯ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРАКТИКУВАНЕ НА СПОРТ ЗА ВСИЧКИ И СОЦИАЛЕН ТУРИЗЪМ

Мерки

- Реорганизация в работата и дейността на държавата и общините с цел подобряване на здравословната двигателна активност на хората, създаване на условия и възможности за самостоятелно или организирано практикуване на спорт и социален туризъм.
- Увеличаване размера на средствата от държавата, общините, отделните министерства, ведомства и институции, предназначени за тази област, както и постигане на разумен баланс между тези средства и средствата за спорта за високи постижения - чрез пренасочване и правилно преразпределение на наличните финансови ресурси. Въвеждане на контрол при тяхното усвояване.
- Разработване, финансиране и реализиране на програми и проекти в областта на спорта в свободното време с оглед осигуряване на условия за практикуване на спорт, изява и реализиране на лични спортни резултати.
- Подпомагане с финансови средства на програми и проекти на спортни и спортно-туристически организации, осъществяващи дейности в тази област, с оглед разширяване и обогатяване на спортния им календар на регионално и национално ниво, както и за подобряване социалната интеграция на хората с увреждания.
- Разширяване на контингента във висшите училища от профилирани спортно-педагогически кадри за провеждане на специализирано обучение и занимания с физически упражнения, спорт и социален туризъм на хората с увреждания.
- Осигуряване на необходимите условия за пълноценна подготовка и участие на хората с увреждания в състезания от международния им спортен календар в съответствие с изискванията на международните федерации.
- Утвърждаване и финансиране на програми за развитието на местната спортна дейност в съответствие с Национална програма за развитие на спорта.
- Определяне с наредба на условия и ред за ползване на спортни обекти и съоръжения - общинска собственост.
- Осигуряване на достъпност и създаване на условия за използване на спортни обекти и съоръжения от хора с увреждания.
- Подпомагане на дейностите, свързани с изграждане, модернизация и оборудване на спортни и детски площадки, и завишаване на контрола за тяхното ползване по предназначение.
- Изготвяне на програми от спортните организации за развитие на спорта, изготвени в съответствие с Национална програма за развитие на спорта. Програмите на спортните клубове следва да са изготвени и в съответствие с програмата на общината, на чиято територия клубовете развиват дейността си.

85. РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЧЕСКИЯ И СТУДЕНТСКИЯ СПОРТ С ЦЕЛ ПОДПОМАГАНЕ ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И МЛАДИТЕ ХОРА, ИЗГРАЖДАНЕ НА УМЕНИЯ И НАВИЦИ ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНА ДВИГАТЕЛНА АКТИВНОСТ.

Мерки

- Утвърждаване на физическото възпитание и спорта в училище като основен компонент на съвременния модел за здравословен начин на живот.
- Въвеждане на организиран, системен и научнообоснован процес на обучение на спортно-педагогическите кадри за придобиване на необходимата квалификация както в Националната спортна академия „Васил Левски, така и в другите висши училища с такива специалности.
- Увеличаване на минималните диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт на учениците и студентите, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините.
- Актуализиране на учебните планове и контрол по предмета “Физическо възпитание и спорт”. Разширяване на възможностите за по-голям избор на видове спорт съобразно наличната материална база на (училището, университета), както и интереса на учениците, като това е неразделна част от държавните образователни изисквания за учебното съдържание. Профилиране на учителите в зависимост от изброените фактори.
- Включване на трети час по учебния предмет “Физическо възпитание и спорт” в задължителната подготовка по учебен план (т.нар. класна форма), без да се използва за други цели.
- Увеличаване на минималните диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт на учениците и студентите, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините.
- Възстановяване и разширяване на извънкласната и извънучилищната форма на спортно обучение с оглед по-добра селекция на талантиви деца с перспективи за спортно развитие.
- Подпомагане с финансови средства на спортните организации с предмет на дейност „Спорт за учащи”, развиващи действителна дейност сред учащите от трите степени на образователната система - основна, средна и висша.
- Създаване на по-добри възможности за практикуване на спорт от студентите чрез активизиране на контактите и взаимодействието между студентските спортни клубове, студентските съвети, катедрите или департаментите по физическо възпитание и спорт и органите за управление на висшите училища.
- Активизиране на контактите с училищните ръководства.
- Увеличаване броя на спортните прояви и на включените в тях спортове за ученици и студенти, включени в държавния и международния им спортен календар.

86. УТВЪРЖДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СПОРТА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ КАТО СРЕДСТВО ЗА ПОВИШАВАНЕ ПРЕСТИЖА НА НАЦИЯТА

Мерки

- Развитие на цялостна политика, стратегия и адекватна законово-нормативна база за материална и морална подкрепа на държавата и обществото за развитието на елитния спорт, отчитайки изключително важните му социални и престижни функции за цялото общество.
- Актуализиране на нормативната уредба относно изискванията за членство на спортните клубове в спортните федерации съобразно приетите от федерациите критерии за членство.
- Създаване на комплексни системи за високо спортно майсторство, които обхващат основните, постояннодействащи фактори за спортно усъвършенстване. Обучението и тренировъчният процес да се водят от треньори по вид спорт, притежаващи необходимата степен и квалификация.
- Разширяване и стабилизиране на контингента от треньорски кадри, осигурени на трудов договор, както и подпомагане обучението на спортно мениджърски кадри. Назначаване и осигуряване на трудов договор към съответните федерации на щатни треньори, които са пряко свързани с дейността в развитието на елитния спорт (националните отбори).
- Изясняване на състезателните и трансферните права на спортистите както в съответните федерации, така и при спортните клубове на територията на страната.
- Промяна на статута на спортни училища от „общински“ в „държавни“ съобразно осъществявания държавен план-прием, наличието на спортно-материална база, спортно-педагогически кадри и устойчиво развитие на спорта.
- Въвеждане на селективен подход към спортовете в спортните училища с приоритет на олимпийските спортове, като се отчитат традициите на спорта в региона, наличната материална база и спортно - педагогическите кадри.
- Увеличаване на средствата и усъвършенстване на механизма и критериите, по които държавата предоставя финансови средства за стипендии на талантиливи деца с перспективи на развитие.
- Обвързване на финансовото подпомагане на спортните организации с постигнатите и планираните от тях резултати, разработване на модели за прогноза на спортното постижение.
- Създаване на система за наблюдение, анализ и контрол на дейностите в областта на спорта за високи постижения.
- Оборудване и модернизиране на лабораторията за допингов контрол в съответствие с изискванията на Международната антидопингова агенция (WADA), ускоряване на нейната акредитация и внедряване на специалисти, отговарящи на съвременните изисквания, запознати с новите методики за обработка на получената информация. Създаване на Анти-допинг център.

- Научно и медицинско осигуряване – диагностика и оценка на функционалното състояние и психическите качества на висококвалифицираните спортисти с оглед контрол и подобряване ефективността на тренировъчния процес.
- Извършване на категоризация на спортните клубове в зависимост от постигнатите спортни резултати, общественото им внедряване в областта на спорта и др..
- Разработване на цялостна стратегия и дългосрочни програми (олимпийски цикъл) за всички федерации, прогноза за развитие, подкрепени с финансов план за всички възрастови групи.
- Разработване на стратегия за развитието на детско-юношеския спорт и подбора в детска възраст.
- Оказване на методическа и финансова помощ за създаване на детски спортни школи като обособени структурни звена към спортните клубове, като се прилага индивидуален подход за развитието на талантливите деца.
- Подобряване на работата с младите спортисти с доказани възможности за спортно развитие с оглед повишаване на спортно-техническите резултати и включването им в националните отбори.
- Съчетаване на централизираната и децентрализираната подготовка на спортистите, включени в разширените състави на националните отбори.
- Усъвършенстване на правилниците за правата и задълженията на спортистите аматьори и спортистите професионалисти.
- Допълнително стимулиране на треньорите, пряко свързани с дейността на федерациите за развитие на високите спортни постижения.
- Контрол на тренировъчните натоварвания: оперативен, текущ и етапен. Контрол на състезателите, участващи в лагер-сборовете на националните отбори и състезанията. Финансов контрол и отчетност.

87. ИЗГРАЖДАНЕ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА СПОРТНИ ОБЕКТИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Мерки

- Определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства, които се осигуряват от държавния бюджет за експлоатация и издръжка на закрити и открити спортни обекти и съоръжения.
- Повишаване размера на средствата, които се предоставят за изграждане, експлоатация и модернизация на спортни обекти и съоръжения и обекти за социален туризъм, като се създават условия за ползването им от всички граждани, включително от хора с увреждания.
- Приоритетно насочване на държавните инвестиции към изграждане и реконструкция на специализирани и модерно оборудвани обекти и съоръжения с тренажорна, аудио-визуална, телеметрична, електронноизчислителна техника за тренировка и контрол на тренировъчния процес.
- Създаване на модерен информационен център към Министерството на физическото възпитание и спорта за ускорено получаване на информация от

водещата световна теория и практика, която да достига до нашите елитни треньори.

- Възстановяване, модернизиране и изграждане на училищна спортна база в съответствие с необходимите стандарти.
- Създаване на публичен регистър на училищната спортна база.
- Насърчаване на публично-частното партньорство за инвестиции в строителството, реконструкцията и модернизацията на спортните обекти и на обектите за социален туризъм по съвременни технологии за гарантиране на висока функционалност и максимална сигурност при тяхната експлоатация.

88. ФИНАНСИРАНЕ НА СПОРТНАТА ПОЛИТИКА. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ЗА ПУБЛИЧНО - ЧАСТНОТО ПАРТНЬОРСТВО ПРИ ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА

Мерки

- Ежегодно осигуряване чрез закона за държавния бюджет на Република България на средства за развитие на спорта в размер, не по-малък от 0,5 на сто от републиканския бюджет.
- Актуализиране на нормативната уредба с оглед насърчаване на публично-частното партньорство при финансиране на дейностите в областта на спорта.
- Утвърждаване на програмното и проектното финансиране на общественополезните дейности в областта на спорта.
- Въвеждане на ясни и обективни критерии, точни и измерими показатели при разпределение на държавните и общинските средства за общественополезната дейност на спортните организации при спазване на принципа за концентрирано използване на наличните ресурси с оглед тяхното ефективно въздействие.
- Осъществяване на ефективен контрол върху разходването на финансовите средства по предназначение.
- Предприемане на законосъобразни действия за увеличаване на източниците за набиране на допълнителни финансови средства.
- Целесъобразно разпределение и разходване на наличните финансови ресурси.

Резултати

- Подобро здравно състояние, физическо развитие и физическа дееспособност на нацията чрез разширяване на спортната активност на населението.
- Изградена и модернизирана спортна инфраструктура.
- Постигнати високи спортни резултати и висок национален престиж на българския спорт на международното спортно поле.
- Повишен статут на треньорската професия.

89. ОПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ

Мерки

- Разработване на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор.
- Разработване на проекти на нормативни актове за изпълнение на Националната стратегия за развитие на водния сектор.
- Създаване на единен воден кадастър, регламентиране собствеността на водните системи и съоръжения като част от Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор.
- Преразглеждане на действащото законодателство и регламентиране собствеността на водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения и на системите за защита от вредното въздействие на водите.
- Изпълнение на плановете за управление на речните басейни и програмите от мерки, преглед на програмите от мерки и тяхното актуализиране.
- Ускорено проектиране и изграждане на инфраструктурата за отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места с над 10 000 екв. жители и поетапна подготовка за изграждането на градски пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места с над 2000 до 10 000 екв. жители.
- Оценка на риска от наводнения, изработване на карти на районите под заплаха от наводнения и карти на районите с риск от наводнения.
- Завишаване на контрола и осигуряване екологосъобразното ползване на водните обекти за добив на инертни материали.
- Създаване на системи и мрежи за качествен и количествен мониторинг и контрол на водите, осигуряване на данни за ефективно управление на водните ресурси.
- Подобряване качеството на питейната вода за населението, проучване на алтернативни водоизточници, осигуряване на необходимите количества питейна вода за населението.

90. ОГРАНИЧАВАНЕ И СПИРАНЕ НА ЗАГУБАТА НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

Мерки

- Обявяване и промени в защитени територии.
- Разработване на нови и актуализиране на действащи плановете за управление на защитени територии и изпълнение на дейностите, заложените в тях.
- Изграждане на мрежата от защитени зони по „НАТУРА 2000“ и поетапно изготвяне на плановете за управление на приоритетни защитени зони.
- Картиране на природни местообитания и на видове.

- Разработване на планове за действие за застрашени животински и растителни видове.
- Поддържащи и възстановителни дейности за местообитания и видове в националната екологична мрежа и извън нея.
- Ефективно използване на интегрирания и екосистемния подход за съхранение на местообитания и видове с европейска и национална значимост, както и на биоразнообразието в страната като цяло.
- Реализиране на поддържащи и възстановителни дейности за местообитания и видове чрез финансиране по приоритетна ос 3 на Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.“, както и от други източници.

---

91. ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Мерки

- Достигане на общоевропейските норми за качество на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на цялата страна.
- Актуализиране на общинските програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух в районите с нарушено качество на атмосферния въздух и засилване на контрола върху тяхното изпълнение.
- Изпълнение на Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.
- Усъвършенстване на нормативната уредба.

---

92. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗЕМИТЕ

Мерки

- Устойчивото управление на земите - опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите съгласно Закона за почвите.
- Усъвършенстване на националното законодателство, свързано с опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.
- Инвентаризация и проучване на площи с увредени почви.
- Разработване на програми, планове и предприемане на действия за възстановяване на площи с увредени почви.
- Разработване на областни и общински програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите.

---

93. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Мерки

- Приоритетно изграждане на 23 нови регионални системи за отпадъци в рамките на 56 поетапно изграждащи се интегрирани регионални системи за отпадъци.
- Увеличаване количеството на рециклираните и оползотворените отпадъци и изграждане на инсталации за предварително третиране, рециклиране и оползотворяване на различни по вид отпадъци.
- Изграждане на адекватна система от инсталации за екологосъобразно третиране на опасни отпадъци.
- Намаляване на вредното въздействие върху човешкото здраве и околната среда от генерираните отпадъци.
- Увеличаване на населението, обхванатото от организирани системи за събиране на битови отпадъци на общинско и на национално ниво.
- Доизграждане на системите за събиране, рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. отпадъците от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, отработени масла, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори.
- Поетапно закриване и рекултивиране на всички депа, които не отговарят на нормативните изисквания.

---

94. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА. ПОДОБРЯВАНЕ НА КОНТРОЛА ВЪРХУ ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ШУМ

Мерки

- Създаване на условия за ефективно прилагане на законодателството в областта на шума.
- Разработване на стратегически карти и планове за действие за управление на шума в околната среда за:
  - всички агломерации с население над 100 000 жители;
  - основни пътища, през които преминават над 3 000 000 моторни превозни средства годишно;
  - основни железопътни линии с над 30 000 преминавания на влакови композиции на година;
  - основни летища с над 50 000 самолетодвижения на година.

95. ГАРАНТИРАНЕ УЧАСТИЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПРИ ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФОРМИРАНЕ НА ОТГОВОРНО ОТНОШЕНИЕ И ГРИЖА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Мерки

- Увеличаване на обема и качеството на информацията за околна среда, предоставяна чрез интернет страниците на Министерството на околната среда и водите и неговите структури.
- Организиране на информационни кампании за различни групи на обществеността за формиране на нови модели на поведение, щадящи околната среда.
- Стартиране на образователни програми за формиране на отговорно отношение и грижа към околната среда от децата и младите хора.
- Активно привличане на представители на бизнеса, неправителствените и браншовите организации, академичните среди в процеса на вземане на решения за околната среда.

96. ИНТЕГРИРАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЗДРАВЕТО В ДРУГИТЕ ПОЛИТИКИ

Мерки

- Подобряване координацията на дейностите на държавните институции по ограничаване и предотвратяване на здравния риск от замърсяването на околната среда.
- Осигуряване на безопасни храни и питейна вода, чист въздух, ефикасно оползотворени отпадъци и намалено шумово замърсяване.
- Създаване на Междуведомствен съвет за управление на изпълнението на Националната програма за действие по околна среда и здраве.

Резултати

- Ефективно използване, опазване и възстановяване на водните ресурси в условията на интегрирано управление на национално ниво и ниво речен басейн.
- Осигуряване висока степен на опазване и защита на защитените зони Натура 2000 и опазване и увеличаване на защитените територии.
- Подобряване на качеството на компонентите на околната среда и намаляване на негативното въздействие на факторите, които замърсяват или увреждат околната среда.
- Намаляване на негативните ефекти от околната среда върху качеството на живот и здравето на населението.

- Осигуряване на по-ефективно участие на обществеността в процеса на вземането на решения за околната среда и формиране на нова култура и модели на поведение, щадящи околната среда.

V.5 СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ЖИВОТ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА, СЪЗДАВАЩА УСЛОВИЯ ЗА РАСТЕЖ, ЗАЕТОСТ И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ

97. НАМАЛЯВАНЕ НА МЕЖДУРЕГИОНАЛНИТЕ И ВЪТРЕШНОРЕГИОНАЛНИТЕ РАЗЛИЧИЯ В ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ТЕРИТОРИАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ДОБЛИЖАВАНЕ ДО СРЕДНИТЕ СТАНДАРТИ В ЕС

Мерки

- Интегрирано планиране и концентрация на ресурсите съобразно специфичните нужди на регионите и техния потенциал за развитие.
- Ефективно взаимодействие на политиката за регионално развитие, секторните политики и устройството на територията.
- Подобряване на координацията при реализирането на политиките и инвестициите на различните териториални нива при широка публичност, прозрачност и отчетност.

Действия

- Актуализация на Националната стратегия за регионално развитие 2005-2015 г. и на Регионалните планове за развитие 2007-2013 г., съобразено с антикризисните мерки на правителството.
- Разработване на нови документи за стратегическо планиране на регионалното развитие за следващия планов и програмен период 2014 – 2020г..
- Засилване ролята на регионалните и областните съвети за развитие като органи за провеждане на държавната политика и осъществяване на регионална координация.
- Подкрепа за актуализацията на общинските планове за развитие и реализацията на местни инициативи и конкретни проекти за развитие.
- Приемане на правна рамка за обвързване разработването и прилагането на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие с тези на устройството на територията.
- Доизграждане и ефективно използване на Единната информационна система за управление на регионалното развитие като инструмент за координация на политиките и инвестициите.

---

98. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНОТО УСТРОЙСТВО НА СТРАНАТА, ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ И СТИМУЛИРАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ

Мерки

- Преоценка на действащите административно-териториални и териториални единици с оглед повишаване на икономическата конкурентоспособност и по-добро поддържане на жизнено важни системи на местно ниво.
- Продължаване процеса на децентрализация и укрепване на общинското управление.

Действия

- Разработване и приемане от Министерския съвет на Програма за изпълнение на Стратегията за децентрализация за периода 2010-2013г..
- Прилагане на принципите за добро управление на местно ниво в изпълнение на Европейската стратегия за иновации и добро управление на местно ниво.

---

99. УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА НА НАЦИОНАЛНО НИВО, ОБВЪРЗАНО С ОБЩОТО УСТОЙЧИВО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, НАЦИОНАЛНИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ И ПРИОРИТЕТИ.

Мерки

- Разработване на Националната комплексна устройствена схема.
- Разработване на районни устройствени схеми.
- Осигуряване на връзката и координацията между устройственото планиране и стратегическото планиране на регионалното и местното развитие.
- Промени в Закона за регионалното развитие и Закона за устройството на територията и в съответните подзаконови нормативни документи (наредби).

---

100. ГАРАНТИРАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЧЕРНОМОРСКИТЕ ОБЩИНИ И МАЛКИТЕ ОБЩИНИ, ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТРОЙСТВЕНА ОСНОВА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ОБЕКТИ И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ КУОРТИ

Мерки

- Изработване на общи устройствени планове за територията на черноморските общини по Закона за устройство на черноморското крайбрежие.
- Изработване на подробни устройствени планове за територии, попадащи под активното влияние на обекти по Закона за насърчаване на инвестициите, за мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура и др..
- Изработване на подробни устройствени планове за територии, свързани с развитието на социалните дейности, туризма и др..

- Актуализиране на нормативната уредба с оглед облекчаване на лицензионните, разрешителните и съгласувателните режими, свързани с дейностите по устройство на територията и разрешаване на строителството.
- Подобряване работата на Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика при разглеждане, одобряване и разрешаване строителството на приоритетните инфраструктурни обекти с национално значение.

Действия

- Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията с широко участие на браншовите камари, професионални организации, творчески съюзи, Националното сдружение на общините в Република България и др. и актуализиране на подзаконовата нормативна уредба.
- Съкращаване на сроковете за разглеждане, приемане, съгласуване и одобряване на устройствени схеми и планове и инвестиционни проекти, които подлежат задължително на разглеждане от Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика.

101. ЕФЕКТИВНО АДМИНИСТРИРАНЕ НА КАДАСТРАЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ И ОСИГУРЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА С ГЕОПРОСТРАНСТВЕНИ ДАННИ

Мерки

- Реализация на концепцията за съвместна работа на кадастралната карта и имотния регистър и повишаване сигурността на данните за гарантиране на собствеността.
- Приоритетно създаване на кадастрални карти за териториите с предстоящи стратегически инфраструктурни проекти и за територии, за които това е необходимо по закон.
- Изработване на актуална картна основа и изходни данни, осигуряващи предпроектните проучвания, реализацията на инфраструктурните проекти.
- Осигуряване на предпоставките, необходими за интегрирането на данни за територията на България в европейското пространство.

Действия

- Промени в Закона за кадастъра и имотния регистър и други нормативни актове, насочени към систематизиране на нормите, регулиращи местоположението и границите на недвижими имоти.
- Поддръжка и развитие на наличната интегрирана информационна система за кадастър и имотен регистър.
- Изграждане на информационна система за поддържане на георпространствени данни за територията на България.
- Определяне на приоритетните райони, изработване и одобряване на кадастрална карта за приоритетните територии.

- Поетапно създаване на едромасщабната топографска карта (ЕТК) и ортофото в М 1:5 000 на страната.
- Поддържане на държавната нивелачна мрежа.
- Създаване на метаданни за геопространствената информация в областта на геодезията, картографията и кадастъра.
- Създаване на модел за обмен на геопространствени данни и предоставяне на услуги в областта на геодезията, картографията и кадастъра.

102. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО СЪС СЪСЕДНИ СТРАНИ, СТИМУЛИРАНЕ НА ТУРИЗМА И РАЗВИТИЕТО НА ГРАНИЧНИТЕ РАЙОНИ

Мерки

- Повишаване на пропускателната възможност на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП).
- Модернизация на граничната инфраструктура и сгради на външни граници на Република България съобразно критериите на Шенгенското споразумение.
- Изграждане на нови гранични преходи съгласно междудържавни споразумения с Република Гърция.
- Изграждане на нови регионални гранични контролно-пропускателни пунктове.

Действия

- Разширение и реконструкция на инфраструктурата на ГКПП - Малко Търново, ГКПП - Логодаш и ГКПП - Брегово.
- Модернизация на инфраструктурата ГКПП – Видин-ферибот, рехабилитация на инфраструктурата на ГКПП - Йовково и ГКПП - Дуранкулак.
- Рехабилитация на 1100 км рокадни пътища по външни за Европейския съюз граници на Република България.
- Модернизация на сгради на ГКПП по външни граници.
- Изграждане на ГП Маказа.
- Изграждане на ГП Ивайловград.
- Изграждане на ГКПП Салаш-Ново корито.

103. ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБЩИТЕ ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛОВИЯ ПО ЧЕРНОМОРСКОТО КРАЙБРЕЖИЕ И ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ПРОЦЕСА ПО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНЦЕСИИ ЗА УСЛУГИ ЗА МОРСКИТЕ ПЛАЗОВЕ.

Мярка

- Освобождаване на държавата и общините от значителни инвестиции и разходи, свързани с ползването на морските плажове като курортен ресурс, и съсредоточаване на държавната политика и стратегия върху контрола и тяхното управление.

Действия

- Провеждане на открити процедури по предоставяне на концесии за услуги за морските плажове по Черноморското крайбрежие.
- Осъществяване на непрекъснат и ефективен контрол по изпълнението на сключените концесионни договори за морски плажове по Черноморското крайбрежие.

104. СЪЗДАВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕХНИЧЕСКА НОРМАТИВНА УРЕДБА ЗА ПРОЕКТИРАНЕ НА СТРОЕЖИТЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ТЯХНОТО ПОДДЪРЖАНЕ, ХАРМОНИЗИРАНА С ЕВРОПЕЙСКОТО ТЕХНИЧЕСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО.

Мерки

- Изработване и актуализиране на нормативни актове по отношение на изискванията към строежите, определени в чл. 169, ал. 1 и 2 от Закона за устройство на територията, в съответствие с новите изисквания на техническите спецификации (европейски стандарти и документи).
- Управление на националната система за оценяване съответствието на строителните продукти в съответствие с Директива 89/106/ЕЕС.

Действия

- Провеждане на експериментални и научни изследвания за определяне на национални параметри за прилагане на европейските технически спецификации от приложното поле на Директива 89/106/ЕО, в т.ч. еврокодовете и националните карти за сеизмично и климатично райониране на Република България.
- Създаване на Национална система за идентификация и обследване на строежите в Република България, включително паспортизация на сградния фонд.
- Упражняване на ефективен контрол върху нотифицираните пред Европейската комисия лица за оценяване съответствието на строителните продукти.

105. УСКОРЕНО ИЗГРАЖДАНЕ НА МАГИСТРАЛИТЕ И ИНТЕГРАЦИЯ НА НАЦИОНАЛНАТА ПЪТНА МРЕЖА С ЕВРОПЕЙСКАТА ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА КАТО ВАЖНА ПРЕДПОСТАВКА ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА СТРАНАТА.

Мерки

- Завършване на автомагистралите „Тракия“, „Люлин“ и „Марица“.
- Ускорено продължаване изграждането на магистрала „Струма“ и други проекти по Оперативна програма „Транспорт“.
- Модернизиране и обновяване на главните пътища от републиканската пътна мрежа.
- Рехабилитация на второстепенната пътна мрежа като условие за балансирано развитие на всички райони в страната.

- Възстановяване и реконструкция на общинската пътна мрежа в районите, засегнати от наводненията.
- Изграждане и поддържане на база данни за състоянието на пътищата.

Действия

- Разработване и реализация на програма за рехабилитация на 60 рискови моста.
- Разработване на система за паспортизация на състоянието на републиканската пътна мрежа.
- Изготвяне и приемане на програма за периода 2010 – 2012 г., финансирана с целеви средства от републиканския бюджет, насочена към малките общини.
- Осигуряване на координация и избягване на двойното финансиране.

106. ОСИГУРЯВАНЕ НА СЪВРЕМЕННИ СТАНДАРТИ ВЪВ ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ВИК СИСТЕМИТЕ ПРИ ПЕСТЕЛИВО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ОГРАНИЧЕНИТЕ ВОДНИ РЕСУРСИ

Мерки

- Изграждане и рехабилитация на В и К инфраструктурата чрез използване на съвременни материали и технологични решения.
- Подобряване качеството на питейната вода чрез изграждане на съоръжения за пречистването ѝ.
- Усъвършенстване на съществуващото законодателство, свързано с управлението на В и К системите и предоставянето на В и К услуги.
- Създаване на условия за конституиране на предвидените в Закона за водите регионални органи за управление (асоциации по В и К) и повишаване правата и отговорностите на общините при вземането на решения за управление и развитие на В и К отрасъла.
- Създаване на по ефективни В и К системи чрез подобряване на планирането при изграждането и управлението им.
- Създаване на информационна система за водоснабдяване и канализация. Прозрачност при предоставяне на В и К услугите и по-добра информираност на потребителите.

Действия

- Довършване изграждането на три язовира - Нейковци, Пловдивци и Луда Яна.
- Рехабилитация на В и К системите съобразно предвижданията на регионалните планове.
- Изграждане на пречиствателни станции за питейни води съобразно предвижданията на регионалните планове.
- Изготвяне на Наредба за изискванията към В и К операторите и квалификация на техния персонал.
- Изготвяне на Правилник за организация на дейностите на Асоциациите по В и К.
- Създаване на модели за публично-частни партньорства в предоставянето на В и К услуги.

- Изготвяне на 49 регионални генерални плана за развитие на водоснабдяването и канализацията.
- Създаване и поддържане на информационна система.
- Създаване на регистър на В и К операторите.

107. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПОЯВАТА И РАЗРАСТВАНЕТО НА СВЛАЧИЩНИ И СРУТИЩНИ ПРОЦЕСИ, НА ЕРОЗИЯТА И АБРАЗИЯТА НА ВОДАТА ВСЛЕДСТВИЕ НА ЧОВЕШКАТА ДЕЙНОСТ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА НАНЕСЕНИТЕ ЩЕТИ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Мерки

- Осъществяване на превантивни геозащитни мерки.
- Прилагане на разрешителен режим за строителство в свлачищни райони.
- Управление на проекти за ограничаване на свлачищните процеси.

Действия

- Създаване и поддържане на регистър на свлачищата по райони и информиране на органите на местното самоуправление за необходимостта от мерки за ограничаване на свлачищни, ерозионни и абразионни процеси.
- Изготвяне на Национална програма за превенция и ограничаване въздействието на свлачищните процеси, ерозията и абразията.

108. ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА

Мерки

- Разработване и прилагане на технически правила и норми за ограничаване на риска от наводнения в населените места.
- Поддържане и актуализация на регистър и карта на зоните с повишена опасност.

109. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА СЪЩЕСТВУВАЩИЯ СГРАДЕН ЖИЛИЩЕН ФОНД И НА РАБОТЕЩ МЕХАНИЗЪМ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪПНИ ЖИЛИЩА

Мерки

- Качествено подобряване на жилищния фонд и усъвършенстване на управлението и поддържането му.
- Актуализиране на Националната програма за обновяване на жилищните сгради в Република България и осигуряване на условия и възможности за нейната реализация.
- Поощряване създаването на жилищни асоциации и други организации с нестопанска цел в жилищния сектор.

Действия

- Стимулиране създаването на сдружения на собствениците на самостоятелни обекти в жилищната сграда в режим на етажна собственост за целите на поддържането и управлението на общите части на сградата.
- Създаване и поддържане в общинските администрации на публичен регистър на сградите в режим на етажна собственост.
- Провеждане на информационно–образователни кампании за целите на управление на етажната собственост.
- Осигуряване цялостното изпълнение на проект „Демонстрационно обновяване на многофамилни жилищни сгради” като пилотен за провеждане на пълния цикъл от обновителни действия и основа за разработване на работещ модел за България, използван и за усвояване на структурните фондове на жилищния сектор.
- Разработване на модели за публично – частно партньорство.

---

110. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО И РАЗПОРЕЖДАНЕТО С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ - ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ, СЪОБРАЗНО КОНСТИТУЦИОННИТЕ И ЗАКОНОУСТАНОВЕНИТЕ ПРИНЦИПИ

Мерки

- Подготовка на проекти на нормативни актове за изменение и допълнение на действащи нормативни актове по управлението на собствеността.
- Оптимизиране собствеността на държавата и общината, насочено към увеличаване на финансовите възможности на общините за провеждане на политиката за устойчиво развитие.
- Повишаване на ефективността при управление на недвижими имоти – публична и частна държавна собственост.

Действия

- Изготвяне на предложения за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост и правилника за прилагането му и на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие в частта, уреждаща отдаването под наем на морски плажове.
- Предложение за приемане от Министерския съвет на Стратегия за управление и разпореждане с имоти – държавна собственост.
- Усъвършенстване развитието и поддържането на системата за обслужване на документите за изключителна държавна собственост в министерствата.
- Усъвършенстване развитието и поддържането на системата за обслужване на документите за публична и частна държавна собственост в областните администрации.

111. СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА В НЕРАВНОСТОЙНО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ ОТ РОМСКАТА ОБЩНОСТ ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА ЖИЛИЩНИТЕ УСЛОВИЯ

Мерки

- Разработване на актуализация на Националната програма за подобряване на жилищните условия на ромите за периода 2009-2015 г..
- Изработване на кадастрални карти и регистри и специализирани карти на населени места с компактни маси над 10% ромско население.
- Изработване на нови и актуализиране на действащи подробни устройствени планове за квартали с компактно ромско население.
- Подобряване на съществуващата и изграждане на нова техническа инфраструктура за квартали с компактно ромско население.
- Изграждане на социални жилища и обекти на социалната инфраструктура за квартали с компактно ромско население.

Резултати

- Създадени условия за устойчиво и балансирано развитие на районите в страната чрез съдействие за развитие на вътрешния им потенциал.
- Намалени междурегионални и вътрешнорегионални различия.
- Високо качество на живот във всички части на страната.
- Реализирани инвестиции за социално-икономически промени, подкрепящи динамичното развитие на районите и доближаване до стандартите на ЕС.

V.6 ПОВИШАВАНЕ НИВОТО НА БЕЗОПАСНОСТТА, СИГУРНОСТТА И КАЧЕСТВОТО НА ПРЕДОСТАВЯНИТЕ ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ. ДОСТЪПНОСТ И РЕГИОНАЛНА ОБВЪРЗАНОСТ.

112. ПОДПОМАГАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ОБВЪРЗАНОСТ

Мярка

- Осигуряване на качествен и леснодостъпен транспорт във всички райони на страната.

Действия

- Прилагане на единна транспортна схема.
- Промяна в условията и реда при разработване на републиканската транспортна схема с цел оптимизиране на действащите разписания и определяне на нови

правила при възлагане обслужването на линиите от републиканската транспортна схема.

- Създаване на законово основание за въвеждане на пределни цени за извършване на таксиметров превоз на пътници.
- Провеждане на срещи с областни и общински ръководства и инициативни комитети във връзка с подобряване на транспортното обслужване, закриване или промяна на статута на железопътни линии, участъци и гари, както и създаване на постояннодействащи съвети.
- Разширяване на предлаганите услуги в гарите и влаковете, разширяване и подобряване на информационното обслужване на пътниците и използване на нови информационни и рекламни носители, включване в резервационните системи на другите видове транспорт.
- Осигуряване на достъпна среда за трудноподвижните лица във всички възлови автогари, жп гари, летища и пристанища, както и в транспортните средства.

113. ПОВИШАВАНЕ НИВОТО НА БЕЗОПАСНОСТТА, СИГУРНОСТТА И КАЧЕСТВОТО НА ПРЕДОСТАВЯНИТЕ ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ

Мерки

- Предотвратяване на произшествия във всички видове транспорт.
- Създаване на ефективнодействаща национална система за търсене и спасяване.

Действия

- Извеждане от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ на дейността по провеждане на психологически изследвания на водачи.
- Изграждане на адекватни приемни съоръжения за веществата по смисъла на Анекс II „Правила за контрол над замърсяването от вредни течни вещества в наливно състояние“ на Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL).
- Оптимизиране на мерките за сигурност и безопасност в пристанищата в пълно съответствие с европейските директиви и регламенти и с международните стандарти.
- Ускорено въвеждане на съвременни високотехнологични системи за влаков контрол, отговарящи на европейските изисквания за оперативна съвместимост.
- Изграждане на локални системи за телеуправление на железопътната електроразпределителна мрежа.
- Предприемане на мерки за предотвратяване на пътнотранспортните произшествия чрез инсталиране на системи за видеонаблюдение на натоварени участъци, градски кръстовища и жп прелези.
- Организационно изграждане на национална система за търсене и спасяване.
- Изграждане, материално-техническо и щатно осигуряване на центрове за търсене и спасяване.

- Осигуряване на взаимодействие между силите и средствата на всички ведомства, участващи в операции по търсене и спасяване.
- Модернизация и оборудване на Морския спасително-координационен център – Варна, с модерни средства за комуникации и планиране на търсенето и спасяването в морския отговорен район на България.

114. ОГРАНИЧАВАНЕ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ТРАНСПОРТА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА

Мярка

- Намаляване вредното въздействие на транспорта върху околната среда и здравето на човека.

Действия

- Намаляване на шума и замърсяването на околната среда.
- Насърчаване използването на по-екологични транспортни средства.
- Поощряване използването на обществен транспорт в градовете и градските агломерации за сметка на използването на лични моторни превозни средства.
- Повишаване на контрола над организациите за техническо поддържане на моторните превозни средства и тези за провеждане на технически прегледи и легитимиране на техническата изправност на превозните средства.

115. ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД В СИСТЕМАТА НА ТРАНСПОРТА

Мерки

- Подобряване условията на живот и труд на борда на българските кораби, повишаване престижа на морската професия и привлекателността на сектора.
- Извършване на задължителни профилактични прегледи в системата на транспорта.

Действия

- Пълно транспониране в българското законодателство на ревизираните Насоки на Общността за държавни помощи в морския транспорт и мерки за практическо приложение.
- Хармонизиране и привеждане в съответствие на българското законодателство, регламентиращо условията на живот и труд на борда на кораба, с европейските изисквания.
- Проследяване психичното и здравословно състояние на водачите според нормативната уредба и непрекъсната актуализация на нормативната база в съответствие с европейските регламенти и директиви.
- Намаляване броя на транспортните произшествия и злополуки, предизвикани по вина на болели водачи на транспортни средства, технически и експлоатационен персонал.

116. СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА НА ЖИВОТ ПРИ ВЪЗНИКНАЛА КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ

Мярка

- Преодоляване на последиците от кризи чрез улесняване на трансграничния транспорт на жизненоважни стоки.

Действия

- Подписване на актуализираното Споразумение между България и Германия за изпълнение на Спогодбата за облекчаване на трансграничния жизненоважен граждански транспорт по време на кризисни периоди.
- Целенасочени усилия за организация за превенция и реагиране при кризи и бедствия с национално значение, терористични актове и инциденти в транспортната система.

Резултати

- Сигурен, бърз и ефективен транспорт чрез подобряване и развитие на транспортната инфраструктура на страната в съответствие с европейската транспортна мрежа.

ПРИОРИТЕТ VI.

**РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ НА
НАЦИЯТА И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА
УСПЕХ НА ВСЕКИ ГРАЖДАНИН**

VI.1 Образование и политика за младите хора

- Цел 117. Повишаване на качеството и ефективността на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка
- Цел 118. Осигуряване на равен достъп до качествено образование, подобряване сигурността на училищната среда и отваряне на образователната система
- Цел 119. Отстояване на националните интереси в политиките на ЕС в областта на образованието, обучението и хармонизиране на българското образование и обучение с политиките и практиките на ЕС
- Цел 120. Подобряване качеството на висшето образование и обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието
- Цел 121. Създаване на устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и за мобилизиране потенциала на младите хора в развитието на България и Европейския съюз
- Цел 122. Развитие на ученето през целия живот

VI.2 Електронни умения и развитие на модерна ИКТ образователна среда

- Цел 123. Развитие и използване на електронните умения на гражданите
- Цел 124. Създаване на модерна ИКТ образователна среда

VI.3 Активно развитие на българската наука и научните изследвания

- Цел 125. Изграждане на конкурентоспособна национална научна инфраструктура като елемент от Европейската изследователска област (ERA)
- Цел 126. Засилване на интеграцията между научните институти и звена на БАН, ССА и университетите в страната и връзката им с бизнеса и с приоритетите на обществото
- Цел 127. Подобряване на обслужването и контрола на научната инфраструктура в България
- Цел 128. Повишаване статута на учения в обществото

VI.4 Култура и културно–историческо наследство

- Цел 129. Развитие на културните индустрии, въвеждане на европейски модели за управление и стопанисване и развитие на културното наследство.
- Цел 130. Борба с престъпленията срещу културното наследство и гарантиране защитата на интелектуалната собственост
- Цел 131. Връщане на културата в дневния ред на обществото и фокусиране на културната политика върху личността.
- Цел 132. Утвърждаване на българската национална и културна идентичност като част от Европейското културно пространство

VI.5 Преодоляване на негативните демографски тенденции и създаване на условия за равни възможности

- Цел 133. Преодоляване на негативните демографски тенденции и ограничаване на дискриминацията
- Цел 134. Провеждане на политика за плавно, поетапно и трайно завръщане в страната на лица с българско гражданство, живеещи на територията на други държави.
- Цел 135. Постепенно и плавно привличане за трайно заселване в страната на лица от български произход, които са граждани на трети държави
- Цел 136. Постигане на балансиран и регулиран прием на граждани на трети държави и съответно на успешна интеграция на приетите чужденци.
- Цел 137. Осигуряване на максимална усвояемост на средствата по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” за периода 2009-2013 г.

Образованието е инвестиция в развитието на човешкия ресурс и основата, върху която се гради една успешна икономика.

Ефективни условия за това развитие могат да се създадат чрез провеждане на интегрирана политика, в която водеща е образователната система. Тази политика създава среда за по-правилно и ефективно насочване и използване на ресурсите - финансови, материални и човешки. Тя прави възможно поставянето на единни цели и използването на единни подходи и мерки за тяхното постигане в различни сектори и институции, свързани с образованието и с интелектуалното развитие на децата и младите хора в България.

Интегрираната политика е насочена и към поставяне и осъществяване на единни, общи за цялата образователна система цели – като се започне от детските градини и се стигне до университетите и продължаващото образование.

Правителството се стреми към утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на преподавателите в училищата и висшите учебни заведения.

Притежаването на електронни умения от гражданите е друго ключово условие за работа и живот в информационното общество и в частност в икономиката, базирана на знанията. Правителството залага на обучение и сертифициране за базови електронни умения, експертни ИКТ умения и умения за електронен бизнес, като същевременно се развиват дистанционните методи за работа и обучение.

В областта на културата правителството иска да постигне развитие на културните индустрии, борба с престъпленията против културното наследство и утвърждаване на българската национална и културна идентичност като част от европейското културно пространство.

Развитието на човешкия капитал на нацията и създаването на условия за успех на всеки гражданин се реализира и с политики за преодоляване на негативните демографски тенденции, налагане на принципите за равни възможности и ограничаване на дискриминацията.

В областта на управлението на трудовата миграция правителството провежда политика за плавно, поетапно и трайно завръщане в страната на лица с българско гражданство, живеещи на територията на други държави, както и за трайно заселване в страната на лица от български произход, които са граждани на трети държави. Искане да постигнем балансиран прием на граждани на трети държави съобразно условията на пазара на труда в България, както и за тяхната успешна интеграция и установяване на територията на страната.

117. ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И ЕФЕКТИВНОСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ВЪЗПИТАНИЕ И ПОДГОТОВКА

Мерки

- Анализ и оценка на системата за осигуряване на качеството.
- Разработване на система от индикатори за качество и ефективност.
- Създаване на интегрирано учебно съдържание.
- Осигуряване на по-голяма практическа приложимост на обучението и ориентирането му към конкретни резултати.
- Доразвиване и усъвършенстване на системата за външно и вътрешно оценяване.
- Засилване на възпитателната работа с децата и учениците с оглед пълноценно личностно развитие.
- Изграждане на ефективна система за квалификация и кариерно развитие на педагогическите кадри.
- Подобряване качеството на професионалното образование и осигуряване на условия за по-ефективни връзки с бизнеса.
- Усъвършенстване на модела на финансиране. Стремех към обвързване размера на стандарта за финансиране по общини с обективни фактори, влияещи на регионалната политика в областта на образованието и отразяващи различията между общините – климатични условия, начин на отопление, демографски, социално-икономически и други особености. Обвързване финансирането на училищата с постигането на целите и задачите за качествено образование.
- Усъвършенстване на модела за управление на училищата и на училищната мрежа.
- Усъвършенстване на системата за инспектиране в образованието и подобряване на контролната дейност.

Действия за общата образователна политика:

- Създаване на цялостна многогодишна и реалистична програма за организация и провеждане на конкурсите за учебници и учебни помагала.
- Развитие на образователната инфраструктура и съобразяването ѝ със съвременните потребности на образователния процес.
- Засилване ролята на училищните настоятелства при определяне цялостната политика на училищата.
- Ангажимент на бизнеса за осигуряване на стажове и практики за учащите се и за подобряване на базата в професионалните учебни заведения.
- Оптимизиране на мрежата от образователни институции в областта на професионалното образование и обучение с оглед нуждите на националната и регионалната политика.

- Измерване, анализ и оценка на утвърдените държавни образователни изисквания и ускорено разработване на нови, регламентирани в Закона за народната просвета и в Закона за професионалното образование и обучение.
- Приемане на нов Закон за предучилищното и училищното образование, съобразен с възрастовите особености и личностното развитие на децата и юношите в училище.
- Създаване на постояннодействащ Консултативен съвет към министъра на образованието.
- Изграждане на навици за здравословен начин на живот в детска възраст и по време на ранното полово съзряване.
- Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, потребителска култура, физическа активност и спорт.

*Действия в областта на **предучилищното възпитание:***

- Постепенно намаляване възрастта на децата, обхванати в задължително предучилищно образование, и подготовка на децата от 5 годишна възраст.
- Запазване и засилване ролята на държавата във финансирането на предучилищното образование и промяна на обществените възприятия за него като за част от системата на социални услуги.
- Гарантиране на достъпа до детски ясли и детски градини чрез законова регламентация на връзката между устройството на територията и необходимостта от социална инфраструктура.
- Въвеждане на програми, насочени към изграждане на отношение към заобикалящия ни свят.
- Въвеждане на чуждоезиково обучение в задължителната програма.

*Действия в областта на **училищното образование:***

- Съществено повишаване нивото на познавателни умения.
- Акцент върху грамотността (български език и математика) и чуждоезиковото обучение.
- Увеличаване броя на педагогическите съветници.
- Работеща система за психо-социално обслужване на образованието.
- Обвързване финансирането на училищата не само с броя ученици, записани в него, но и с посещаемостта.
- Стремех към преминаване на едносменен режим на обучение.
- Постепенно осигуряване на задължително изучаване на английски език и втори чужд език по избор.
- Специално внимание към професионалното ориентиране и подготовка.
- Специално внимание към заниманията със спорт и изкуства.

- Разработване на учебна програма и прилежащите ѝ учебна документация и квалификация на преподавателите, адаптирани към различни форми и начини за практическо прилагане на учебното съдържание и овладяване на компетентности.
- Интегриране в учебното съдържание на гражданско и здравно образование, предприемачески умения.
- Развиване на системата за извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време и са насочени към развитие на творческия потенциал на децата и младите хора.
- Изнасяне на уроци в културни институти и институции, свързани с културно-историческото наследство.
- Прилагане на европейска схема и национално участие за предоставяне на плодове и зеленчуци в училищата.

Действия за кариерното развитие на педагогическите кадри:

- Провеждане на задължителна професионална квалификация.
- Утвърждаване на система за кариерно развитие.
- Въвеждане на бонусни схеми на заплащане, обвързани с резултатите от учебния процес.
- Въвеждане на разнообразни стимули за учителите от общообразователните училища, работещи с деца със специфични образователни потребности и деца от етническите малцинства.
- Подкрепа за учители, работещи с надарени деца.
- Квалификация на учителите за работа с деца и ученици в риск от отпадане.

118. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, ПОДОБРЯВАНЕ СИГУРНОСТТА НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА И ОТВАРЯНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Мерки

- Развитие на включващото образование за децата и учениците със специални образователни потребности и изграждане на достъпна архитектурна и образователна среда в училищата, съобразена със специфичните им потребности.
- Оптимизиране и реформиране на специалните училища.
- Осигуряване на достъп до качествено образование на децата и учениците, за които българският език не е майчин (деца от етническите малцинства, деца на мигранти и на бежанци).
- Повишаване на обхвата, превенция на отпадащите ученици и мерки срещу неграмотността.
- Подкрепа на изявата и развитието на даровитите деца и ученици.

- Създаване на устойчиви механизми и инструменти за гарантиране на сигурността и здравето на децата и учениците.
- Ефективна образователна политика сред българите в чужбина.
- Разширяване на условията за достъп и участие в международни образователни програми и подобряване на условията за мобилност.
- Повишаване на социалните умения на учениците чрез подпомагане на физическото, социалното и личностното им развитие.
- Задържане на децата в училище чрез увеличаване броя на занималните.
- Най-пълно обхващане на всички деца в училищна възраст.
- Изграждане на система за превенция на насилието и агресията сред децата и учениците и утвърждаване на позитивни модели на поведение.

119. ОТСТОЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ИНТЕРЕСИ В ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ХАРМОНИЗИРАНЕ НА БЪЛГАРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ С ПОЛИТИКИТЕ И ПРАКТИКИТЕ НА ЕС

Мерки

- Ефективно участие на България в процеса на вземане на решения на ЕС в областта на образованието, обучението и признаването на професионални квалификации.
- Взаимно признаване на професионални квалификации.
- Осигуряване на условия за прилагане на Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска квалификационна рамка (ЕКР) за учене през целия живот.
- Организиране функционирането на лекторатите по български език и култура в чужди университети.
- Насърчаване изучаването на български език от чуждестранни българи.
- Насърчаване на академичния обмен в рамките на международни договорености.
- Осигуряване участието на България в програмите на ЕС в областта на образованието и обучението.
- Осигуряване участието на България в програмите и проектите на Съвета на Европа в областта на образованието и обучението.
- Осигуряване участието на България в дейностите по линия на ЮНЕСКО в областта на образованието.
- Подпомагане участието на България по линия на образованието в междуправителствени и регионални организации – ООН, ОИСР, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, Централно-европейската инициатива, Организацията за Черноморско икономическо сътрудничество.
- Насърчаване развиването на обучителни програми и инициативи, които подпомагат европейската интеграция на балканските държавите и държави от Черноморския регион.

Действия

- Координиране участието на България в работата на институциите на ЕС и в работната програма „Образование и обучение 2020” на ЕС в изпълнение на Лисабонската стратегия.
- Разработване на проект на Национална квалификационна рамка, съотносима с ЕКР за учене през целия живот.
- Разработване на проекти на секторни (професионални) квалификационни рамки.
- Осигуряване на преподаватели в средни училища на българските общности зад граница.
- Осигуряване на учебно-помощна литература и оборудване за нуждите на българистиката и училищата на българските общности зад граница.
- Организиране на квалификационни и езикови курсове и педагогически и езикови практики на учители и ученици и студенти от българските общности в чужбина.
- Осигуряване на летен отдих на чуждестранни учащи се от българска народност.
- Координиране работата на 44 действащи лектората по български език, литература и култура в чуждестранните университети в 23 страни.
- Координиране на чуждестранното участие в ежегодните международните българистични семинари.
- Разработване и популяризиране на обучителни програми за специализация и квалификация, насочени към хора на лидерски позиции от балканските държави и държавите от Черноморския регион.

120. ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ИКОНОМИКА, ОСНОВАНА НА ЗНАНИЕТО

Мерки

- Прилагане на система от критерии за качество с академична и пазарна ориентираност.
- Усъвършенстване на системата за акредитация.
- Утвърждаване на гъвкавостта като основен организиращ принцип на университетското образование.
- Подобряване управлението на университетите.
- Разработване на механизми за практическо обучение на ученици и студенти.
- Подкрепа за развитието на млади учени и специализанти - докторанти, постдокторанти.
- Разработване на научноизследователски програми в хоризонтални научни организации и висши училища.
- Провеждане на специална политика за разширяване на висшето образование.

Действия

- Въвеждане на класации от външни наблюдатели и независими организации от гледна точка на работодателите, на равнището на научните изследвания, на удовлетвореността на студентите и др..
- Прилагане на съвкупност от критерии за качество с академична и пазарна ориентираност, формирани по отношение на: ресурсите на входа; начин на обучение; резултатите на изхода (знания и умения на студентите, съответстващи на изисквания, дефинирани от студенти, преподаватели и работодатели).
- Осъществяване на интензивно сътрудничество между бизнеса, академичните среди и държавната администрация – за формиране на образователната поръчка и за нейното финансиране.
- Привличане на бизнеса при изработване на образователната политика, обсъждане на учебните планове и програми, осигуряване на стажове.
- Премахване на съществуващите условия за развитие на корупцията във висшите училища чрез законово регламентиране на системи за вътрешен и външен контрол.
- Усъвършенстване на системата за отпускане на стипендии и заеми на студенти, които нямат възможност да си осигурят сами средства за покриване на евентуалните по-високи такси. Опрощаване на заеми или част от тях при отличен успех.

121. СЪЗДАВАНЕ НА УСТОЙЧИВИ МЕХАНИЗМИ ЗА ИНВЕСТИРАНЕ В МЛАДЕЖТА КАТО ЗНАЧИМ СОЦИАЛЕН КАПИТАЛ И ЗА МОБИЛИЗИРАНЕ ПОТЕНЦИАЛА НА МЛАДИТЕ ХОРА В РАЗВИТИЕТО НА БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Мерки

- Приемане на дългосрочна стратегия за младежта до 2018 г..
- Изработване на Закон за младежта, необходим за трайното уреждане на обществените отношения и специална подкрепа на младите хора.
- Създаване на нови програми за младежки дейности за стимулиране на неформалното образование и гражданската активност.
- Координиране на програми за развитие на младите хора за професионално ориентиране, младежко предприемачество, мобилност, здравословен начин на живот, насърчаване на младежкото доброволчество, подобряване на младежката инфраструктура и определяне статута на младежкия работник.

Действия

- Планомерно и целенасочено изграждане на програмен и проектен капацитет в младежките организации и администрацията за усвояване на европейското финансиране чрез програмата „Младежта в действие 2007-2013г.” и структурните фондове.
- Създаване на Национален младежки съвет (върховен орган на младежко представителство), в който да бъдат обособени ресорно неправителствени младежки организации, представени на национално ниво, и младежки организации на партии.
- Изграждане на програмен и проектен капацитет в младежките организации и администрацията чрез развиване на младежки консултантски центрове.

---

122. РАЗВИТИЕ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Мерки

- Насърчаване и развиване на неформалното и формалното учене през целия живот.
- Осигуряване и поддържане на качество на формалното и неформалното учене през целия живот.
- Предоставяне на ваучери за обучение на заети и безработни лица за повишаване на тяхната професионална квалификация.
- Повишаване качеството на обучение на възрастни (обучение на обучаващи, разработване, актуализиране и популяризиране на учебни материали. обновяване на материално-техническата база на обучаващи институции и др.).
- Въвеждане на система за управление и мониторинг на качеството на обучението.

Действия

- Създаване на условия за официално признаване на предходно придобити знания и умения (акредитация на предишно учене) и на знания и умения, придобити чрез професионален (практически) опит (акредитация на учене чрез практически опит) - включително в системите на неформалното и информалното образование.
- Изготвяне анализ на потребностите от обучение на възрастните и разработване на стратегии за посрещане на тези потребности.
- Осъществяване на практически ориентирано обучение в партньорство с представители на бизнеса.
- Разкриването на повече места за стажуване и чиракуване в предприятията във всички сектори на икономиката.
- Създаване на механизми за поделяне на финансовата отговорност за обучението между работодателите, държавните институции, общините и обучаваните - насърчаване на работодателите да инвестират във формирането

на нови професионални умения, необходими за адаптиране към промените в технологичното развитие и изискванията на работното място.

- Разработване на Национална квалификационна рамка за висше образование, хармонизирана с Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот.
- Разширяване на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове на общността.
- Създаване на възможности за учене в семейството като инструмент за интеграция в процеса на учене през целия живот - мотивиране на семействата да учат чрез създаването на центрове за учене в общността, отворени за членовете на цялото семейство.
- Усъвършенстване на учебните програми и методите на преподаване с оглед съобразяването им с предходното учене и опит на учащите. насърчаване на подготовката и квалификацията на преподавателите на възрастни, развитие на разнообразни форми на учене – дистанционно обучение, електронно учене, комбинирано учене (присъствено обучение и изпълнение на самостоятелни задачи).

Резултати

- Висок престиж на българския учител и преподавател.
- Ефективно управление на образованието.
- Подобен достъп и качество на образованието във всичките му форми и степени.
- Ефективна връзка между нуждите на пазара на труда и образователния процес.
- Подготовка на компетентни, предприемчиви и активни млади хора.
- Ефективно интегриране на младите хора в разработването и прилагането на секторни политики и засилено участие на младежта в обществено-политическия живот.

VI.2 ЕЛЕКТРОННИ УМЕНИЯ И РАЗВИТИЕ НА МОДЕРНА ИКТ ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

123. РАЗВИТИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ УМЕНИЯ НА ГРАЖДАНИТЕ

Мерки

- Развитие на електронните умения на гражданите.
- Развитие на дистанционни методи за работа и обучение.

Действия

- Развитие на базови компютърни умения на гражданите и учениците.

- Развитие на експертни ИКТ умения и умения за електронен бизнес;
- Развитие на социално ИКТ предприемачество в областта на електронните умения;
- Развитие на дистанционни методи за работа и обучение;
- Развитие на електронна среда за дистанционно обучение и работа.

124. СЪЗДАВАНЕ НА МОДЕРНА ИКТ ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Мерки

- Развитие на Националната образователна мрежа (НОМ);
- Развитие на благоприятна среда за развитие на електронно образователно съдържание и обновяване на скоростите.

Действия

- Осигуряване на електронна свързаност за българските училища.
- Осигуряване на интернет свързаност и услуги.
- Осигуряване на ефективна ИКТ среда за съхраняване и използване на електронно съдържание.
- Осигуряване на благоприятна ИКТ среда за създаване на електронно съдържание.

Резултати

- Развито електронно образователно съдържание.
- Развита електронна среда за работа и обучение.
- Развити компютърни умения на гражданите и учениците.

VI.3 АКТИВНО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

125. ИЗГРАЖДАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНА НАЦИОНАЛНА НАУЧНА ИНФРАСТРУКТУРА КАТО ЕЛЕМЕНТ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ОБЛАСТ (ERA)

Мерки

- Интегриране на България в Европейското изследователско пространство и участие в инициативите за ефективното му управление.
- Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности.

Действия

- Приемане на Национална стратегия за научните изследвания 2010-2020.

- Създаване на съвременна нормативна база, релевантна на целите на обновената Лисабонската стратегия, Люблянския процес и Визия 2020 за изграждане на устойчиво Европейско изследователско пространство.
- Подобряване на проиновативната инфраструктура.
- Научно осигуряване на икономиката и координиране на дейността при разработване на национални технологични платформи.

126. ЗАСИЛВАНЕ НА ИНТЕГРАЦИЯТА МЕЖДУ НАУЧНИТЕ ИНСТИТУТИ И ЗВЕНА НА БАН, ССА И УНИВЕРСИТЕТИТЕ В СТРАНАТА И ВРЪЗКАТА ИМ С БИЗНЕСА И С ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩЕСТВОТО

Мерки

- Развитие на национална научна база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания.
- Приемане на национална пътна карта, релевантна на целите на регионалната и европейската пътна карта за развитие на научната инфраструктура.
- Динамизиране и гъвкавост във финансирането и управлението на институтите в БАН. Преструктуриране и окрупняване. Оптимизиране на състава.
- Координация на европейските и международните научни програми.

Действия

- Подобряване на приложната насоченост на научните изследвания и връзката им с потребностите на бизнеса и държавното управление.
- Провеждане на научни изследвания в областта на енергетиката, възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност.
- Определяне на стратегически приоритетни области.
- Разработка на нови технологии - информационни, комуникационни, нанотехнологии, биотехнологии, науки за живота и медицина (качество на живота).
- Прилагане на ефективни механизми за финансиране, които да насърчат дейностите за трансфер на знания.
- Научни изследвания в областта на аграрните науки и науките за Земята.

127. ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБСЛУЖВАНЕТО И КОНТРОЛА НА НАУЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В БЪЛГАРИЯ

Мерки

- Осигуряване и достъп до съвременни информационни масиви, бази данни и комуникационна инфраструктура.
- Достъп до международни бази данни за реферирани издания и публикации. Изграждане на общ регистър на научната дейност на базата на съществуващия Регистър по Закона за насърчаване на научните изследвания и обвързването му

с европейския регистър – Eurocris, включително регистър на учените и научните организации.

- Анализи и статистика на научноизследователската дейност.

128. ПОВИШАВАНЕ СТАТУТА НА УЧЕНИЯ В ОБЩЕСТВОТО

Мерки

- Повишаване престижа на научната кариера.
- Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените.
- Добър диалог „учени-държава-общество“.

Действия

- Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените.
- Популяризиране на науката.
- Повишаване значението на науката и засилване интереса на младите хора още от училищна възраст към научни занимания.
- Поетапно преминаване от режим на докторантура на база „държавна поръчка“ към приоритетно проектно финансиране.

Резултати

- Засилена роля на научната и развойната дейност в развитието на националната икономика като икономика на знанието.
- Подобрена приложна насоченост на фундаменталните научни изследвания и връзката им с потребностите на бизнеса и държавното управление.
- Модернизирана съществуваща научна инфраструктура и издигане статута на учения.

VI.4 КУЛТУРА И КУЛТУРНО–ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

129. РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНИТЕ ИНДУСТРИИ, ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ МОДЕЛИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И СТОПАНИСВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО.

Мерки

- Създаване и прилагане на модел за социализиране на археологически и архитектурни културни ценности чрез публично-частни партньорства и концесии при стриктно спазване на законите и ефективен контрол.

- Стимулиране на туризма, свързан с културното наследство, чрез изграждане на необходимата среда, обучения на кадри, съхраняване на фолклорни и други традиции.
- Усъвършенстване подходите на управление за разширяване участието на гражданския и бизнес сектора при вземане на решения относно развитието и финансирането на видовете културни институти и дейности.
- Реформиране на музейната система и превръщането на българските музеи в модерни културни и пазарни институции, развитие на музейния мениджмънт в стила на европейските практики.
- Задълбочаване на връзките между сферите на културното наследство и образованието и повишаване ролята на музеите в образователния процес.
- Дигитализация на културно-историческото наследство и създаване на публични регистри.
- Приемане на нов Закон за меценатството.
- Активно подпомагане създаването и разпространението на изкуство и на културни продукти и услуги.
- Създаване на национален фонд „Българско кино“, целящ увеличаване на извънбюджетните средства за български филми, по-тясно коопериране с европейските фондове за кино и нарастване броя на българските филми за деца и младежи.
- Създаване на финансови стимули за филмовата индустрия в България.
- Приемане на Национална културна стратегия.
- Приемане на Национална стратегия за културното наследство.

130. БОРБА С ПРЕСТЪПЛЕНИЯТА СРЕЩУ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО И ГАРАНТИРАНЕ ЗАЩИТАТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Мерки

- Работа на културната администрация по ясни и равни правила за всички участници и съобразно специалните закони в областта на културата.
- Широко участие на гражданското общество в управлението на културата.
- Засилване и подобряване на ефективността при осъществяването на административния контрол и правоприлагането в областта на авторското право и сродните му права.
- Създаване на обща база данни на движимите културни ценности.
- Укрепване на капацитета на Инспектората за културно наследство към министъра на културата и осъществяване на ефективен модел на взаимодействие с Министерството на вътрешните работи и с Министерството на финансите.
- Извършване на системни и периодични проверки по реда на Закона за административните нарушения и наказания, на Закона за авторското право и

сродните му прав и на Закона за административното регулиране на производството и търговията с оптични дискове, матрици и други носители.

- Осъществяване на административен контрол върху възпроизвеждането, разпространението, внасянето и изнасянето на оптични дискове, матрици и други носители, съдържащи обекти на авторското право и сродните му права.

131. ВРЪЩАНЕ НА КУЛТУРАТА В ДНЕВНИЯ РЕД НА ОБЩЕСТВОТО И ФОКУСИРАНЕ НА КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА ВЪРХУ ЛИЧНОСТТА.

Мерки

- Осигуряване на възможност за творчество на всеки български гражданин.
- Демократичен достъп до националните, европейските и световните културни ценности.
- Подобряване достъпа на гражданите в неравностойно положение до културни услуги и продукти.
- Създаване на условия за развитие на културното многообразие като фактор за взаимно опознаване и духовно развитие и източник за устойчиво регионално и локално развитие.
- Разширяване на полето за реализация на подготвените творчески кадри.
- Повишаване степента на реализация на кадрите на българското образование в училищата по изкуствата и културата.
- Осигуряване на съвременни условия за реализиране на качествен образователен процес по изкуство и култура.
- Подпомагане на млади таланти в областта на изкуствата, създаване и разгръщане на програма за дебюти.
- Създаване на структурно звено в Министерството на културата „Творческо поколение“.
- Създаване на музей на съвременното изкуство.
- Повишаване ролята на творческите организации и включване на гражданското общество в управлението на културата чрез осъществяване на реален диалог с институциите, децентрализация и деконцентрация на културната администрация.
- Делегиране на правомощия към творческите и професионалните съюзи.
- Създаване на постояннодействащи и обществени съвети на национално и регионално ниво за гарантиране участието на гражданското общество в управлението на културата.

132. УТВЪРЖДАВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА И КУЛТУРНА ИДЕНТИЧНОСТ КАТО ЧАСТ ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО КУЛТУРНО ПРОСТРАНСТВО

Мерки

- Доказване на върховите постижения на българското изкуство и култура в европейски мащаб.
- Превръщане на България в желано място за реализация на международни и чуждестранни проекти.
- Увеличаване на чуждите инвестиции в българските културни индустрии чрез създаване на благоприятна среда.
- Привличане на средства от европейските програми за подкрепа на културата, създаване на необходимия административен капацитет за усвояването им.
- Засилване на сътрудничеството с европейските партньори по различните програми в областта на културата и аудиовизията.
- Хармонизация на българското законодателство с европейското в областта на аудиовизията.
- Разработване на стратегия за съхраняване и разпространяване на българската култура, идентичност и език, за гарантиране правата на българите и българските общности в чужбина.
- Изготвяне на цялостно нова концепция за функциониране на българските културни институти в чужбина.
- Оптимизация на административния и оперативния капацитет на българските културни центрове и представителства в чужбина. Разширяване дейността на културните центрове в чужбина и организиране на повече дейности, свързани с културното наследство на България.
- Създаване на мрежа между българските културни институции и участието им в международни мрежи за културно развитие, в областта на межкултурния диалог и двустранното сътрудничество.
- Изработване и прилагане на програма за активно представяне на България в международния фестивален и панаирен културен календар.
- Провеждане на кампания за утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.
- Повишаване на броя и качеството на кандидатстващите по международни програми проекти.
- Изготвяне на регистър на градовете с културно значение и обектите в тези градове, за да се включат в стратегията за развитие на културата.

Резултати

- Възраждане на живата култура и стимулиране на творците и техните организации.

- Превръщане на културното наследство като важен ресурс и интегрирането му със сферите на туризма, образованието и науката.
- Утвърждаване на българската културна идентичност в Европа и света.

VI.5 ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ДЕМОГРАФСКИ ТЕНДЕНЦИИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

133. ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ДЕМОГРАФСКИ ТЕНДЕНЦИИ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЯТА

Мерки

- Актуализиране и изпълнение на Националната стратегия за демографско развитие.
- Разработване на Национална концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора.
- Идентифициране на областите за въздействие върху последиците от застаряването на населението.
- Целенасочено инвестиране и предоставяне на финансова подкрепа на семействата и децата съгласно Закона за семейни помощи за деца.
- Изпълнение на ангажиментите на Република България във връзка с насърчаване на равните възможности и равно третиране въз основа на възраст, етнос, религия или вярвания, увреждане, сексуална ориентация чрез повишаване на информираността и чувствителността на обществото, на социалните партньори и на заинтересуваните страни за създаване на обществена среда на нетърпимост към неравно третиране и прояви на дискриминация.
- Насърчаване равнопоставеността на половете и създаване на гаранции за равно третиране, равен достъп до ресурсите на обществото и равно участие при вземането на решения на жените и мъжете и стимулиране на равнопоставеността във всички сфери на обществения, икономическия и политическия живот на страната.

134. ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОЛИТИКА ЗА ПЛАВНО, ПОЕТАПНО И ТРАЙНО ЗАВРЪЩАНЕ В СТРАНАТА НА ЛИЦА С БЪЛГАРСКО ГРАЖДАНСТВО, ЖИВЕЕЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДРУГИ ДЪРЖАВИ.

Мерки

- Провеждане на информационни трудови борси и информационни дни за информиране за условията на живот и труд в България, за създаване на преки контакти с български работодатели и представители на чуждестранния бизнес в България, както и за даване на специализирани консултации на български граждани в чужбина по специфични въпроси от компетенциите на различни институции.

- Защита на правата на българските граждани, пребиваващи и работещи в други държави, включително чрез съвместни действия на социалните партньори от България и съответните държави.
- Привличане на млади квалифицирани българи в чужбина за реализацията им в България и оказване на съдействие след завръщането им.
- Разширяване на мрежата от служби по трудови и социални въпроси на Министерството на труда и социалната политика в други държави с големи български общности.

135. ПОСТЕПЕННО И ПЛАВНО ПРИВЛИЧАНЕ ЗА ТРАЙНО ЗАСЕЛВАНЕ В СТРАНАТА НА ЛИЦА ОТ БЪЛГАРСКИ ПРОИЗХОД, КОИТО СА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Мерки

- Актуализиране на механизма "Зелена карта" за улесняване установяването в страната на лица от български произход граждани на трети държави.
- Провеждане на информационни кампании и консултации на граждани от трети страни от български произход за възможностите, които предоставя България за живот и реализация.

136. ПОСТИГАНЕ НА БАЛАНСИРАН И РЕГУЛИРАН ПРИЕМ НА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ И СЪОТВЕТНО НА УСПЕШНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ПРИЕТИТЕ ЧУЖДЕНЦИ.

Мерки

- Управление на трудовомиграционните процеси от и към страната, в рамките на социалния диалог, съобразно тенденциите в развитието на българската икономика.
- Сключване на двустранни спогодби за заетост с Македония, Молдова, Украйна и Армения. Провеждане на преговори и разработване на проекти по двустранни договори за социална сигурност с трети държави.
- Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проекти по схеми на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети държави с цел прилагане на Общите основни принципи за интеграция на ЕС.

137. ОСИГУРЯВАНЕ НА МАКСИМАЛНА УСВОЯЕМОСТ НА СРЕДСТВАТА ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ” ЗА ПЕРИОДА 2009-2013 Г.

Мерки

- Осигуряване на необходимите предпоставки за своевременно договаряне на средствата по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” съобразно финансовия план при отчитане на правилото N+2/N+3.
- Осъществяване на ефективно наблюдение и контрол при разходването на средства по оперативната програма.

- Осигуряване на публичност на оперативната програма.

Резултати

- Подобряване на демографския баланс и забавяне темповете на намаляване броя на населението.
- Успешно управление на трудовомиграционните процеси.
- Равни възможности за участие на всички социални групи в обществения и икономически живот и ограничаване на дискриминацията.

ПРИОРИТЕТ VII.

**ПРЕВРЪЩАНЕ НА СТРАНАТА В ОСНОВЕН
ФАКТОР ЗА СТАБИЛНОСТТА В РЕГИОНА И
СВЕТА, В УВАЖАВАН ЧЛЕН НА ЕС**

VII.1. Активна външна политика

- Цел 138. Утвърждаване мястото на България в центъра на европейската политика
- Цел 139. Развитие на евро-атлантическо партньорство като гаранция за мира и глобалната сигурност
- Цел 140. Превръщане на България в основен фактор за демократичната стабилност и развитието на Балканите и Черноморието
- Цел 141. Засилване ролята на България в глобалната икономика
- Цел 142. Подпомагане развитието и интеграцията на българските общности зад граница и утвърждаване на положителния образ на България
- Цел 143. Укрепване на националната идентичност и провеждане на политика за адаптиране на българи от българските общности в чужбина при трайното им установяване в Р България.
- Цел 144. Провеждане на държавна политика към българите в чужбина чрез законодателни инициативи
- Цел 145. Интеграция и социализация на българите емигранти, желаещи да се завърнат в Република България
- Цел 146. Осигуряване и поддържане на професионална и компетентна дипломатическа служба

VII.2. Модерна отбранителна политика

- Цел 147. Стабилизиране на Министерството на отбраната
- Цел 148. Провеждане на политика на прозрачност и отчетност за премахване на условията за корупция и неефективно управление в министерството на отбраната
- Цел 149. Систематично изграждане на отбранителните способности и оптимално използване на въоръжените сили
- Цел 150. Развитие на министерството на отбраната като модерна отбранителна институция на демократична държава
- Цел 151. Усъвършенстване на военния и цивилния професионализъм
- Цел 152. Модернизиране на системата за военно образование, квалификация и бойна подготовка
- Цел 153. Осигуряване на надеждна колективна сигурност и отбрана

VII.3. Активна политика в европейски, регионални и международни инициативи

- Цел 154. Активно участие във формирането на европейската политика в областта на транспорта
- Цел 155. Засилване участието на Република България в органите и структурите на ЕС и други международни организации
- Цел 156. Активно участие на България в бъдещото разширяване на Европейската енергийна общност и Принос към сигурността на снабдяването с природен газ и електрическа енергия за страните от региона на ЕС
- Цел 157. Успешно участие на България в Общностни и глобални инициативи в областта на социалната политика, миграцията, интеграцията и свободното движение на хора

Външната ни политика трябва да е съвременна, отговорна и основана на българските национални интереси и споделените европейски ценности и отговорности, за да превърнем страната ни в основен фактор за мира и стабилността в региона и света. Правителството се стреми към възстановяване и утвърждаване на позитивния образ на България в Европейския съюз и в света. Основните ни усилия са насочени към завършване на европейската интеграция на страната чрез присъединяване към Икономическия и валутен съюз и включването на България в Шенгенското пространство.

Целта на правителството е България активно да участва не само в процеса на предстоящите институционални трансформации в ЕС, но да има и водеща роля във формулирането на европейската политика към Западните Балкани и Черноморието.

През призмата на пълноправното ни членство в ЕС се стремим към развитие на отношения на равноправно партньорство с Русия, отчитащо евроатлантическите реалности, което да допринесе за стабилността на региона.

Външната политика на българската държава цели да осигури достъпа на българските производители до пазари извън ЕС и динамизирането на икономическите ни отношения с държави като САЩ, Русия и трети страни.

Опазването и възраждането на българското национално самосъзнание и етнокултурната идентичност на българите и българските общности по света е един от нашите водещи приоритети.

Стремим се Българската армия да придобие облика на балансирана военна сила с модерна организация. Основният акцент в изграждането на Българската армия като модерна и боеспособна сила се поставя в осигуряването на необходимата екипировка за провеждане на съвместни операции. Целта на правителството е да изгради армия, организационно и технологично съвместима с армиите от НАТО.

VII.1 АКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА

138. УТВЪРЖДАВАНЕ МЯСТОТО НА БЪЛГАРИЯ В ЦЕНТЪРА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА

Мерки

- Активно участие в разработването на европейски политики от общ интерес, включително в областта на съдебното сътрудничество, борбата с организираната престъпност и корупцията.
- Развитие в рамките на ЕС на сътрудничеството в областите правосъдие и вътрешни работи.
- Осигуряване достъпа на България до всички финансови инструменти и фондове.

- Активно участие в координираните действия на ЕС и международната общност в отговор на глобалните предизвикателства, включително финансовата криза и климатичните промени.
- Ускорена подготовка и присъединяване към Шенгенското споразумение.
- Ускорена подготовка и присъединяване на България към Икономическия и валутен съюз.
- Активна и водеща роля във формулирането на европейската политика към Западните Балкани и Черноморието.
- Отстояване на европейската перспектива за балканските ни съседи, както и тяхната интеграция в ЕС в съответствие с индивидуалните им цели и постижения, както и с възможностите на ЕС.
- Развитие на отношения на равноправно партньорство с Русия, отчитащо евроатлантическите реалности, което да допринесе за стабилността на региона.
- Изграждане на обща енергийна политика на ЕС, част от която са европейските трансгранични енергийни инфраструктурни проекти, взаимосвързаността на енергопреносните мрежи, диверсификацията на източниците на енергия, както и развитието на българската ядрена енергетика.
- Подготовка на България за ефективно прилагане на Договора от Лисабон с оглед евентуалното му влизане в сила.
- Активно участие в процеса на предстоящите институционални трансформации в ЕС.

---

139. РАЗВИТИЕ НА ЕВРО-АТЛАНТИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО КАТО ГАРАНЦИЯ ЗА МИРА И ГЛОБАЛНАТА СИГУРНОСТ

Мерки

- Разширяване и задълбочаване на стратегическото партньорство със САЩ и европейските партньори на България по широк спектър от въпроси от взаимен интерес.
- Изграждане на национална стратегия и адекватни способности за участие на България в международни мисии, включително на НАТО и ЕС.
- Активно ангажиране на България в мисии на ЕС и НАТО, които допринасят за предотвратяването или преодоляването на заплахи за мира и международната сигурност и за сигурността на държавите членки, борбата с тероризма, незаконния трафик на хора, оръжие и наркотици, както и трансграничната престъпност.
- Активно участие в инициативи в рамките на ЕС и НАТО, насочени към задълбочаване на трансатлантическото партньорство в политическо и икономическо отношение.
- Подготовка за мисиите, оценяващи готовността на България за присъединяване към Шенген в област "Граници".

- Подготовка за издаване на нови документи за самоличност с вградени биометрични данни.
- Участие в дейността на Комитет “Солидарност и управление на миграционните потоци” към ЕК и управление на фонд “Връщане” и фонд “Външни граници”.
- Осъществяване обмен на информация и координация по контрола и трансфера на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси в рамките на ЕС.
- Обучение на експерти за ефективно участие в дейността на работните органи на ЕС и НАТО.

140. ПРЕВРЪЩАНЕ НА БЪЛГАРИЯ В ОСНОВЕН ФАКТОР ЗА ДЕМОКРАТИЧНАТА СТАБИЛНОСТ И РАЗВИТИЕТО НА БАЛКАНИТЕ И ЧЕРНОМОРИЕТО

Мерки

- Укрепване на водещата роля на страната ни в регионален план чрез реализирането на политическата визия на ЕС за Балканите, приоритетно реализиране на европейската политика за Черноморска синергия и активно участие в политиката на „Източното партньорство”.
- Активна българска позиция в рамките на процеса на присъединяване на страните от Западните Балкани, включваща търсене на гаранции за необратимост на демократичните им придобивки, както и трайни решения за правата и статута на нашите сънародници в региона.
- Съдействие при изграждането на енергийните и транспортните коридори и по-нататъшно разширяване участието на България в инфраструктурното развитие на региона при спазване на европейските екологични норми.
- Поддържане на активен двустранен културен, научен и образователен обмен. Утвърждаване на българската национална и културна идентичност като част от европейското културно пространство. Подобряване на сътрудничеството в решаването на транс-гранични предизвикателства, включително и борбата с организираната престъпност, опазването на околната среда и др.
- Председателство на Черноморското икономическо сътрудничество.
- Изграждане на Интегрирана система за контрол и наблюдение на българо-турската граница и на координационен център по програма на Инструмента Шенген и на Интегрирана система за контрол и наблюдение на синя граница.
- Въвеждане в охраната на морската и речната държавни граници на нови гранично-полицейски кораби в съответствие с Концепцията за развитие на корабния състав на Гранична полиция до 2011 г.

141. ЗАСИЛВАНЕ РОЛЯТА НА БЪЛГАРИЯ В ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА

Мерки

- Подкрепа на усилията на държавата и бизнеса за преодоляване на негативното въздействие на световната икономическа криза върху икономиката на страната.

- Привличане на чуждестранни инвестиции и капитали в България.
- Подпомагане достъпа на българските производители до пазари извън ЕС и динамизиране на икономическите ни отношения с държави като САЩ и Русия, както и със страните от Близкия и Далечния изток.
- Ефективно участие на България в международни инфраструктурни проекти.
- Подобряване на условията за участие на страната ни в международното търговско-икономическо сътрудничество чрез улесняване на достъпа до ресурси, енергийни източници и пазари.
- Отстояване на националните ни интереси в международните икономически и финансови организации. Допринасяне като член на ЕС и СТО за успеха на преговорите от цикъла Доха. Увеличаване на участието и сътрудничеството на страната с работните формации на ОИСР.

142. ПОДПОМАГАНЕ РАЗВИТИЕТО И ИНТЕГРАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ ЗАД ГРАНИЦА И УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПОЛОЖИТЕЛНИЯ ОБРАЗ НА БЪЛГАРИЯ

Мерки

- Разработване на общонационална стратегия за съхраняването и разпространението на българската култура, идентичност и език, за гарантирането на правата на българите и на българските езикови общности по света.
- Поддържане на връзки с представителите на българските общности и с техните организационни структури извън Република България.
- Предприемане на икономически и административни мерки, насърчаващи реинтеграцията на сънародниците ни, завръщащи се в България.
- Подобряване на консулското обслужване на български и чуждестранни физически и юридически лица.
- Създаване на Център на Министерството на външните работи за управление при кризи и на Междуведомствен център за управление при кризи като структурни звена за реакция в критични ситуации с последици от консулски характер.
- Създаване на необходимата нормативна уредба за осъществяване на своевременна и ефективна консулска защита на български граждани и на българския бизнес в чужбина и на граждани на ЕС, които не са български граждани, в трети страни.
- Разпространение на българското духовно и културно-историческо наследство в чужбина чрез организиране и провеждане на прояви за представяне на национални културни ценности. Изработване и прилагане на програма за активно представяне на България в международния фестивален и панаирен културен календар.

143. УКРЕПВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИДЕНТИЧНОСТ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОЛИТИКА ЗА АДАПТИРАНЕ НА БЪЛГАРИ ОТ БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА ПРИ ТРАЙНОТО ИМ УСТАНОВЯВАНЕ В Р БЪЛГАРИЯ.

Мерки

- Запазване на българското самосъзнание сред сънародниците ни в чужбина чрез образователни програми и културни инициативи.
- Подпомагане на българските православни храмове и църковни общини по света чрез координационни дейности по държавната политика в областта на правото на вероизповедания.
- Осигуряване на условия за запазване на българските архиви, както и тяхното популяризиране в етнокултурното европейско пространство с цел укрепване на българската идентичност.
- Насърчаване за създаване и развитие български медии по света – български телевизионни, печатни и интернет медии.
- Насърчаване за ефективно провеждане на образователни политики в българските държавни, частни и неделни училища по света.
- Подпомагане за възстановяване на българистичните центрове и лекторати в европейските университети.
- Изграждане на позитивен образ на България чрез разработване на културни проекти и популяризиране на културно-историческото наследство.

144. ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА КЪМ БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА ЧРЕЗ ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ

Мерки

- Оптимизиране на процедурата за получаване на българско гражданство.
- Инициране на законодателни промени в Закона за българско гражданство.
- Облекчаване на процедурата по придобиване на българско гражданство за лица от български произход, както и за висококвалифицирани специалисти.
- Изработване на законопроект за българските общности и българите, живеещи извън Република България.
- Подпомагане и защита на интересите на българските общности чрез институционализирана политика към тях.
- Изработване на единен механизъм за прилагането на комплексни политики към българите в чужбина (образователна, културна, социална, икономическа и други).
- Отстояване правата на българите според европейското законодателство и според Хартата за правата на човека и в контекста на европейската миграционна политика.

145. ИНТЕГРАЦИЯ И СОЦИАЛИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРИТЕ ЕМИГРАНТИ, ЖЕЛАЕЩИ ДА СЕ ЗАВЪРНАТ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Мерки

- Изграждане на информационна база данни за администриране, проследяване и анализ на миграционните потоци.
- Осъществяване на координация между институциите, провеждащи политиката към българските общности в чужбина.
- Организиране на работни експертни групи по проблемите на българските общности в чужбина и извеждане на работещи механизми за решаването на конкретни проблемни ситуации.
- Инициране на съвместни инициативи с МОМН и ДАБЧ за провеждане на информационни образователни кампании сред младите ни сънародници от българските общности.

146. ОСИГУРЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА И КОМПЕТЕНТНА ДИПЛОМАТИЧЕСКА СЛУЖБА

Мерки

- Анализ и рационализиране на мрежата от български дипломатически представителства в чужбина.
- Организация на стройна система за подбор, създаване на условия за предвидимо кадрово развитие и повишаване на квалификацията и езиковата подготовка на служителите в дипломатическата служба чрез промени в съществуващата нормативна уредба.
- Преглед и оценка на задграничния сграден фонд и осигуряване на необходимите дейности за адаптиране към изискванията на Шенгенското споразумение.
- Отваряне на Министерството на външните работи към гражданите и по-специално към младите хора, повишаване ефективността на диалога със структурите на гражданското общество и с академичната общност.

Резултати

- Пълноценно оползотворяване на възможностите, произтичащи от членството на България в Европейския съюз и трансатлантическото сътрудничество.
- Изграждане и развитие на стабилни добросъседски отношения в Балканския и Черноморския регион, основани на взаимното зачитане на националните интереси на основата на историческите реалности и европейските ценности.
- Стимулиране на българската икономика чрез привличане на чуждестранни капитали, осигуряване на достъп до ресурси, енергийни източници и пазари.

- Защита на правата на българските граждани и юридически лица зад граница. Подпомагане на българските общности в чужбина чрез конкретна политика за утвърждаване на техния статут и права.
- Увеличен брой на реализираните образователни програми и културни инициативи сред сънародниците ни в чужбина
- Увеличен брой на подпомогнатите български православни храмове зад граница
- Реализирани проекти за популяризиране на културно-историческото ни наследство
- Оптимизирана процедура за получаване на българско гражданство

VII.2 МОДЕРНА ОТБРАНИТЕЛНА ПОЛИТИКА

147. СТАБИЛИЗИРАНЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА

Мерки

- Възстановяване на програмното управление на отбранителните ресурси и премахване на предпоставки за неправомерно и нецелесъобразно отклоняване на средства от бюджета за отбрана.
- Промени в Устройствения правилник на Министерството на отбраната с цел разделяне на планирането от разходването на бюджета и осигуряване на целево бюджетирание.
- Ограничаване на разходите и преразглеждане на планираните мероприятия.
- Прекратяване на практиката да се делегират правомощия за изразходване на средства по непрозрачен начин.
- Анализирание състоянието на основните инвестиционни проекти, просрочените плащания и неустановени до този момент задължения и изготвяне на специален доклад.
- Разработване на стратегия и формиране на екип за преговаряне на условията по договорите и разсрочване на плащанията.
- Извършване на комплексни проверки и функционален одит на всички второстепенни разпоредители с бюджетни средства.
- Осигуряване на средствата, необходими за българските контингенти зад граница, за носене на бойно дежурство и за планирано участие на военни формирования в операции.

148. ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОЛИТИКА НА ПРОЗРАЧНОСТ И ОТЧЕТНОСТ ЗА ПРЕМАХВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА КОРУПЦИЯ И НЕЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ В МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА

Мерки

- Усъвършенстване на механизмите на политическия процес на управление на отбраната чрез:
  - ясно заявяване на целите, подходите и амбициите на правителството и стриктно следване на програмата за политическо управление;
  - постоянно взаимодействие с народните представители и с комисиите на Народното събрание по политическите въпроси на управлението на отбраната;
  - установяване стандарт на поведение на членовете на политическия кабинет на недопускане на партийни и частни интереси да доминират вземането на решения.
- Подобряване връзката на политическото управление на отбраната с обществените очаквания и потребности чрез:
  - принципна защита на обществения интерес в отбраната и отбранителната политика;
  - публичност на политическите действия на кабинета;
  - систематична и честна отчетност и отговорност за действията и резултатите.
- Разработване на вътрешна система за докладване и разглеждане на установени и потенциални случаи на конфликт на интереси в Министерството на отбраната, включително чрез:
  - изготвяне на списък с критичните области на конфликт на интереси;
  - въвеждане на правила за работа на началниците и командирите за установяване и недопускане на конфликти на интереси;
  - приемане на Кодекс на поведение на всички служители и военнослужещи за недопускане възможности за корупция и конфликт на интереси по време и след приключване на служебните и трудовите правоотношения с Министерството на отбраната;
  - утвърждаване на директива по конфликта на интереси за търговските дружества с принципал министърът на отбраната.
- Систематичен и регулярен анализ на корупционната среда в Министерството на отбраната с фокус върху следните области: управление на личния състав, бюджетиране и финансов мениджмънт, управление на доставките, възлагане на отбранителни функции на външни организации, мениджмънт на утилизацията, разпореждане с недвижима собственост и икономически дейности.
- Разработване и въвеждане на практика за самооценка на корупционната среда.
- Задължителни обществени консултации на нормативни, функционални и структурни мерки с обществена значимост.
- Оценка на въздействието на законодателството и политиките върху институцията, общата политика на правителството и обществото.
- Изграждане на организационна и нормативна среда и въвеждане на процедури за елиминиране на корупцията в отбранителната политика с приоритет върху:
  - усъвършенстване и неотклонно прилагане на целево бюджетиране на основата на програми;

- максимално повишаване на прозрачността на процеса и допускане на максимален брой участници в процедури за възлагане на поръчки за отбраната;
  - ускорено освобождаване на Министерството на отбраната от всички видове неприсъщи икономически функции и разпореждане с ненужната недвижима собственост;
  - свеждане до минимум на необходимостта от доставки „по спешност“ чрез изпращане за участие в операции на организационно-щатни подразделения с предварително изградени способности.
- Създаване на организация и механизъм за независима предварителна комплексна оценка на важни и скъпи решения по отбранителната политика.
  - Нормативно и функционално уреждане на задължението да се носи персонална и организационна отговорност за формулирането и изпълнението на отбранителната политика и създаване на механизъм за политически и граждански мониторинг и санкциониране за неизпълнението.
  - Разработване на принципи на отношенията между Министерството на отбраната и доставчиците на стоки и услуги от страната и чужбина за недопускане на корупционни и други незаконни отношения от двете страни (склучване на „договор за почтеност“).
  - Създаване на система за оповестяване за всички обществени поръчки чрез публикуване на интернет страниците на министерството и на браншовите организации.
  - Въвеждане на външен мониторинг на процедури за договаряне и доставяне на стоки и услуги за Министерството на отбраната.
  - Внасяне съвместно с други министерства и ведомства на предложение за регламентиране на специалните обществени поръчки със закон или чрез промени в Закона за обществените поръчки.
  - Въвеждане на нормативноопределени прагове за вземане на решения за доставяне на стоки и услуги в зависимост от обема на сделките съответно за Министерството на отбраната, Министерския съвет и Народното събрание.
  - Организиране и провеждане на систематично обучение по противодействие на корупцията.
  - Прилагане на антикорупционните практики за оценка на риска, разработени и използвани от НАТО.
  - Оценяване на ефективността и ефикасността на предприеманите мерки за противодействие на корупцията от законодателната, от изпълнителната власт, от неправителственият сектор и бизнеса.

149. СИСТЕМАТИЧНО ИЗГРАЖДАНЕ НА ОТБРАНИТЕЛНИТЕ СПОСОБНОСТИ И ОПТИМАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ

Мерки

- Последователно изграждане на система за ефективно управление на отбраната и въоръжените сили, в която нормативно, функционално и организационно да бъдат интегрирани политическото ръководство на отбраната от страна на обществото, правителството и парламента, дългосрочното планиране на отбраната и въоръжените сили, мениджмънтът на изпълнението и резултатите и обратната връзка в съответствие с принципите на отчетност и прозрачност.
- Разработване и поддържане на система от политически мотивирани и оперативно обосновани стратегически документи по развитието на отбранителните способности и използването на въоръжените сили, релевантни на съответните документи на НАТО и ЕС.
- Разработване и въвеждане на система за стратегически отбранителен мениджмънт, включващ процесите:
  - преглед на отбранителната политика;
  - политическо насочване;
  - преглед на отбранителните изисквания;
  - развитие на отбранителни способности, в т. ч. програмиране, краткосрочно планиране (бюджетно планиране, планиране на аквизицията на стоки и услуги, на строителството, учебно-бойна подготовка и др.) и изпълнение на плановете за управление на отбранителните способности;
  - оценяване на и отчетност за изпълнението и резултатите.
- Провеждане на преглед на отбранителните способности, чрез който да се оцени реалното им състояние и да се предложи стратегия за развитие, отговаряща на целите на националната сигурност, на мисиите и задачите на въоръжените сили и съответстваща на документите и стандартите на НАТО и внасяне в Министерския съвет на проект на „Бяла книга на отбраната”, предвиждащ:
  - разработване на оптимална и перспективна структура на въоръжените сили, съответстваща на необходимите оперативни способности, на оперативните концепции и изискванията по критерия „цена –ефективност”;
  - изграждане на въоръжени сили с висок процент на използваемост в мирно време и при кризи с различен характер и с гъвкава професионално-резервна система, способна да генерира необходимите отбранителни способности в случай на развитие на „най-лошия сценарий”;
  - разработване на модел на експедиционни сили, чиито авангард и основен контингент са способни да се развърнат на отдалечен театър за времето съответно от 20 и 90 денонощия (първоначално на основата на Сухопътните войски, а в последствие и за другите видове въоръжени сили, следвайки директивите на НАТО);
  - формулиране на реалистични и оперативно обосновани цели по превъоръжаването на въоръжените сили с оперативно съвместими бойни платформи и системи, техника и екипировка, в рамките на които да се предложат на правителството решения за въвеждане на нов модел основен боен самолет; привеждане в пълна оперативна готовност на новите кораби и вертолетите; повишаване на мобилността, автономността и защитеността на експедиционните формирания от Сухопътните войски; изграждане и

интегриране на националните военни системи в съответните системи на НАТО.

- Създаване на организация, нормативна уредба и процедури за формулиране и планиране на необходимите способности чрез адекватни инвестиции в хора, доктрина, образование и подготовка, въоръжение и екипировка, организация, инфраструктура, логистика и бойна готовност.
- Възприемане на нов подход към организационното изграждане и развитието на въоръжените сили, чрез който да се създават боеспособни единици с гъвкави и адаптивни способности за изпълнение на приоритетните задачи по гарантиране на националния суверенитет, бързо реагиране при кризисни ситуации, участие в мисии и принос към колективната отбрана на НАТО и ЕС.
- Подобряване на системата за бойна готовност на войските в съответствие със състоянието на стратегическата обстановка, стандартите на НАТО и реалните възможности на войските.
- Повишаване на ефективността от участието на български офицери в органи на НАТО и ЕС, от участието на военни формирования в международни учения и от участието на Министерството на отбраната в програми и проекти на НАТО и ЕС.
- Въвеждане на система за извличане на поуки от практиката на войските и силите от участие в операции и учения.
- Последователно разширяване на участието в национални и международни отбранителни изследвания, разработки и експерименти, фокусирани върху стратегически въпроси на колективната и националната сигурност и отбраната и оперативните потребности на войските.
- Провеждане на последователна политика на включване на българския бизнес и научноизследователски потенциал в доставките на материални средства и услуги за отбраната и въоръжените сили.
- Създаване с помощта на правителството на механизъм за взаимно допълване и съфинансиране на проекти по изграждане на оперативни способности от различни министерства и ведомства.

150. РАЗВИТИЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА КАТО МОДЕРНА ОТБРАНИТЕЛНА ИНСТИТУЦИЯ НА ДЕМОКРАТИЧНА ДЪРЖАВА

Мерки:

- Разработване на функционален и структурен модел на интегрирана отбранителна институция и внасяне на съответните поправки в нормативната уредба с цел политическият и административният апарат и военният компонент да работят под единно ръководство и командване, единна визия и обща ценностна система.
- Комплексно реструктуриране на управленските и поддържащите организации и създаване на условия за концентриране на ресурси за развитие на способностите на войските и силите чрез съкращаване на администрацията на управлението и стратегическото командване до равнище под 2 на сто от състава на въоръжените сили.

- Развитие на нова управленска култура и организационно поведение, основани на партньорство, взаимодействие и професионализъм, чрез повишаване равнището на използване на информационните технологии в мениджмънта и администрирането на отбранителната политика - превръщане на министерството в институция, базирана на знанието.
- Въвеждане на балансирана система от показатели за организиране и осъществяване на отбранителната политика.
- Въвеждане на мениджмънт на изпълнението и резултатите в административните организации на министерството и в Щаба на отбраната.
- Формиране на култура на съвместност и способности за ефективно стратегическо командване и контрол на въоръжените сили чрез приоритетно развитие на доктрината за съвместните операции, прецизиране на ролите и функциите на Щаба на отбраната и Съвместното оперативно командване и поставяне фокуса на обучението и подготовката върху съвместните операции.
- Освобождаване на министерството от всички неприсъщи функции и свързаните с тях организации чрез трансформирането им в други субекти и широко използване на публично-частното партньорство.
- Разработване на пакет от закони за отбраната на Република България, за въоръжените сили и военната служба, за организацията и използването на резерва на въоръжените сили и други.
- Задължително прилагане на метода на оценка на въздействието на законодателството върху институцията, общата политика на правителството и обществото.

151. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ВОЕННИЯ И ЦИВИЛНИЯ ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ

Мерки

- Въвеждане на система от високи стандарти за подбор, развитие и оценка на военните и на цивилните ръководители и командири от всички равнища.
- Подобряване качеството на подготовката на ръководния военен и цивилен състав с цел осигуряване на необходимите знания и умения за стратегическо планиране, за лидерство и за подготовка на предложения до министъра и правителството.
- Въвеждане на гъвкав модел на кариерно развитие, който да се базира единствено на критерии за изпълнение на функции и задачи и проявен морал, да стимулира личната активност и самоусъвършенстването и да допринася за сплотяване на хората от отбраната.
- Намаляване броя на длъжностите за военнослужещи в поддържащите елементи на въоръжените сили.
- Подобряване на съотношението между военнослужещите с различни военни звания.
- Повишаване резултатността на кадровата политика чрез нов механизъм за атестиране на военнослужещите и цивилните служители по измерими и

съпоставими качествени и количествени критерии на основата на резултатите от тяхната реална дейност.

- Подобряване качеството на живот чрез въвеждане на добри практики и решения за стимулиране в зависимост от изпълнението, самоусъвършенстването и проявяваните морални качества.
- Подобряване набирането на качествени кандидати за офицерска, сержантска и войнишка служба, както и за цивилни служители в отбраната.
- Разработване на програма за полагане на достойни грижи за ветераните.

---

152. МОДЕРНИЗИРАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ВОЕННО ОБРАЗОВАНИЕ, КВАЛИФИКАЦИЯ И БОЙНА ПОДГОТОВКА

Мерки

- Въвеждане на перспективни методи за интегриране на доктрината, технологиите и бойната подготовка в система за развитие на адекватни на мисиите бойни качества на хората и формиранията на въоръжените сили.
- Подобряване подготовката на войските и щабовете чрез изграждане на система за моделиране и симулации за подготовка, планиране и експериментиране, обхващаща от войника до държавното ръководство.
- Въвеждане на стандарти в бойната подготовка, отговарящи на най-добрите в армиите на НАТО, включително по изграждането на инфраструктура за обучение и подготовка.
- Изграждане на универсална система за извличане на поуки от практиката на собствените и на съюзните войски и сили, която да послужи за непрекъснато обновяване на способностите, доктрината и изискванията към подготовката.
- Подобряване качеството на висшето военно образование и научните изследвания като организация, съдържание и форми и повишаване на приноса им към отбранителните способности на страната.

---

153. ОСИГУРЯВАНЕ НА НАДЕЖДНА КОЛЕКТИВНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

Мерки

- Систематично и активно участие на Министерството на отбраната и въоръжените сили в разработването на нови стратегически, доктринални и организационни документи на НАТО и ЕС.
- Систематично прилагане на стандартите и доктрините на НАТО в изграждането и използването на въоръжените сили.
- Създаване на организация за пълно интегриране на националното отбранително планиране с това на НАТО.
- Координирано и последователно включване на България към проектите за развитие на коалиционна противоракетна отбрана, на системите за командване и контрол, за въздушен и морски суверенитет, логистика и други.

- Разработване на политика на постепенно и подготвено разширяване на приноса на българските въоръжени сили в съюзническите усилия за поддържане на мира и неутрализирането на рисковете и заплахите за колективната и националната сигурност.
- Преглед и развитие на практиката за изграждане на двустранни и многонационални военни формирания и за създаване на условия за резултатно коопериране в развитието на отбранителните способности.
- Консолидиране и разширяване на приноса на България към мисията на НАТО в Афганистан и оптимизиране на участието в други мисии.
- Активно приобщаване на България към целите на Общата европейска външна политика, включително към Европейската политика за сигурност и отбрана (ЕПСО), съобразно националните приоритети и възможности, както и нуждите, идентифицирани от страна на ЕС; систематично и адекватно отразяване на политическия ни ангажимент спрямо целите на ЕПСО чрез политически мотивирано и целесъобразно участие в операции и мисии на ЕС.
- Планиране и ресурсно осигуряване на направленията на българското участие в операции и мисии на ЕС съгласно българските външнополитически приоритети в районите на Западните Балкани, Черноморския регион, Южен Кавказ и Близкия изток.
- Разработване и координиране на механизъм за българското участие в задачи на ЕС по гражданското управление на кризи.
- Активно и резултатно включване на България в дейностите на Европейската агенция по отбрана (ЕАО) чрез определяне на приоритетни области за участие в научноизследователската дейност, включване на български производители в конкретни промишлени проекти на ЕАО за развитие на специфични европейски отбранителни способности и финансово осигуряване на Сателитния център на ЕС.
- Използване на възможностите на международното военно сътрудничество за развитие на специални отношения със стратегически съюзници на България от НАТО и в региона.
- Разширяване използването на съвместните българо-американски военни съоръжения за трансфер на ноу-хау в бойната подготовка на войските и силите.
- Консолидиране на приноса на страната и въоръжените сили за укрепването на международното доверие и стабилност чрез партньорство и подкрепа между военните институции, включително чрез широко взаимодействие с граждански и академични институции и с частния бизнес.

Резултати

- Военният аспект на националната сигурност е надеждно осигурен чрез съчетаване на конструктивна политика на сигурност със споделяне на отговорностите за колективната отбрана в НАТО и ефективна национална отбранителна политика.

- Отбранителната институция е изградена като интегрална гражданно-военна организация, която създава ефективни отбранителни способности при рационално използване на ресурсите, има гъвкава и адаптивна организация и прилага модерни методи за политическо ръководство, мениджмънт, командване и лидерство.
- Българската армия е съвместна военна сила с модерна организация, позволяваща гъвкави решения за участие в различни по характер и условия операции, екипирана с ефективни военни платформи и системи, способна да провежда съвместни операции на всички равнища, доктринално, организационно и технологично съвместима с армиите от НАТО.
- Постигнат е висок процент на използваемост на въоръжените сили в мирно време и при кризи - участието на българските военни контингенти зад граница е политически мотивирано, ресурсно осигурено и се осъществява под непрекъснат политически контрол.
- Премахнати са съществуващите условия за корупционни практики и конфликти на интереси в отбранителната политика и е изградена система от условия и практики за развитие на морала и етиката на хората от отбраната.
- Постигната е висока степен на лична отговорност, отчетност и прозрачност на отбранителната политика и действията на въоръжените сили, осигурени са възможности за ефективен политически и обществен контрол.
- Министерството на отбраната се управлява като стратегическа организация, базирана на знанието - въведени са модерни управленски практики, позволяващи администрацията на управлението и стратегическо командване да се сведат до равнище под 2 на сто от състава на въоръжените сили.
- Въведен гъвкав модел на професионално развитие на военнослужещите и гражданските служители, основаващ се на критерии за изпълнение на функции и задачи и за проявен морал.
- Министерството на отбраната е освободено от неприсъщи функции и дейности.
- Създадена е модерна и устойчива във времето нормативна уредба на отбраната и въоръжените сили.
- Разработена е програма за полагане на достойни грижи за ветераните.
- Възстановени са общественото доверие в Министерството на отбраната и Българската армия, престижът и достойнството на хората от отбраната.
- България и българските въоръжени сили се възприемат като надежден и боеспособен съюзник.

VII.3 АКТИВНА ПОЛИТИКА В ЕВРОПЕЙСКИ, РЕГИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ

154. АКТИВНО УЧАСТИЕ ВЪВ ФОРМИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА

Мерки

- Ангажирано участие в дейността на институциите на ЕС, както и в транспортните планиращи бордове и комитети на НАТО.
- Ангажирано участие в ръководните органи на европейските транспортни оси и коридори.

155. ЗАСИЛВАНЕ УЧАСТИЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОРГАНИТЕ И СТРУКТУРИТЕ НА ЕС И ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Мерки

- Проактивно участие на Република България в разработването на политиките на ЕС чрез участие в органи и структури на ЕС – ЕКОФИН, ЕКОФИН-Бюджет, Бюджетния комитет, Икономическия и финансов комитет, Комитета за икономическа политика, КОРЕПЕР I, КОРЕПЕР II, Консултативния комитет по собствените ресурси – подкомитети „Прогнози“, „ТСР“ и „ДДС“ и други работни формати.
- Създаване на нова национална стратегия за присъединяване към еврозоната, съобразена с новата международна конюнктура.
- Активизиране на дейността за присъединяване на България към ERM – 2 и за въвеждане на еврото в България след изпълнението на критериите от Маастрихт.
- Ефективно участие на страната в международни инициативи и инструменти, свързани с развитието и стабилността в региона и на Балканите.
- Общо взаимодействие и координация с Европейската комисия по участието на Република България в изпълнението на политиката на Общността за предоставяне на помощ за развитие.

156. АКТИВНО УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРИЯ В БЪДЕЩОТО РАЗШИРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЕНЕРГИЙНА ОБЩНОСТ И ПРИНОС КЪМ СИГУРНОСТТА НА СНАБДЯВАНЕТО С ПРИРОДЕН ГАЗ И ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ЗА СТРАНИТЕ ОТ РЕГИОНА НА ЕС

Мерки

- Активна позиция при формирането и провеждането на обща регионална политика.
- Ключова роля при бъдещото разширяване на Европейската енергийна общност.

- Активно участие в изпълнението на проекти за транзит на природен газ през територията на страната.
- Укрепване и разширяване на електроенергийните и газовите междусистемни връзки със съседните държави.

157. УСПЕШНО УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРИЯ В ОБЩНОСТНИ И ГЛОБАЛНИ ИНИЦИАТИВИ В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА, МИГРАЦИЯТА, ИНТЕГРАЦИЯТА И СВОБОДНОТО ДВИЖЕНИЕ НА ХОРА

Мерки

- Разширяване на инициативата на България за сключване с държави-членки на споразумения (спогодби, договори, писма за намерения), свързани с борбата със злоупотреби с вноски и права на социална сигурност и с недеklarирана заетост – изведена от ЕК като добра практика в рамките на ЕС.
- Участие в разработването на новата 5-годишна Стокхолмска програма в областта на миграцията, която да е в продължение на Хагската програма от 2004 г., и съответните инициативи.
- Разработване на нови европейски политики в трудовата и социалната област, насочени към социално единство, повече и по-добри работни места, предоставяне на висококачествени публични услуги и модерни системи за социална закрила.
- Активна ратификационна политика и въвеждане на стандартите на Международната организация по труда и Съвета на Европа, създаващи правни гаранции за развитие и спазване на трудовите и социалните права на българските граждани.
- Политика в областта на свободното движение на хора и работници и управлението на трудовата миграция в контекста на общите европейски принципи и норми.
- Активно участие в развитието на правото на Европейския съюз в трудовата и социалната област, неговото транспониране в националното законодателство и оценка на ефективността от прилагането чрез действащите процедури и структури на европейско и национално ниво в условия на прозрачност и активен социален диалог.
- Развитие на националното законодателство в сферата на труда и социалната политика в съответствие с международноправните стандарти (ООН, Международната организация по труда и Съвета на Европа) и добрите практики на държавите-членки на Европейския съюз, и страните от останалите региони на света в съответствие с външнополитическите приоритети на правителството.
- Изпълнение на мерките от Националната стратегия по миграция и интеграция (2008-2015 г.).

Резултати

- Успешна интеграция на българската в европейската транспортна система.
- Утвърдена водеща роля на България в европейската транспортна политика в региона.
- Активно включване на България в органите и структурите на ЕС.
- Минимализирани негативни ефекти на световната финансова и икономическа криза.
- Разширена физическа инфраструктура на регионалния енергиен пазар.
- Подобрена ефективност при съхранение на природен газ.
- България - фактор за отстояване на европейската перспектива за нашите съседи и тяхната интеграция в ЕС
- Сключени споразумения с държави членки, свързани с борбата със злоупотреби с вноски и права на социална сигурност и с недеklarирана заетост.